

Begroting
2022 en
Meerjarenraming
2023-2025

Voorwoord

Geachte inwoners en ondernemers van Zwijndrecht en Heerjansdam,
Geachte leden van de raad van de gemeente Zwijndrecht,

Zwijndrecht: wendbaar over golven

In het komende begrotingsjaar is het woord aan de kiezer om met zijn of haar stem de koers voor de komende raadsperiode te bepalen. Ook dan zal, net als na de vorige gemeenteraadsverkiezingen, de gemeenteraad deze lange termijn koers in programma's en beleidsvoornemens vastleggen. Het college doet jaarlijks in de begroting aan de gemeenteraad een voorstel op welke wijze de koers behouden of op onderdelen aangepast kan worden.

In de afgelopen periode is duidelijk geworden dat de golven het gemeentewater waarover de koers gevaren wordt behoorlijk beroeren. In deze begroting speelt dit in meerdere opzichten een belangrijke rol. Golven kunnen voelen als een ontspannende deining. Zij kunnen een schip ook uit de koers doen raken of nog veel erger.

In voorgaande begrotingen heeft de raad van Zwijndrecht een koers uitgezet die scherp aan de wind is. In de periode die (letterlijk) voor de boeg ligt, blijft deze scherpe koers van belang. We zien voor diezelfde boeg nieuwe golven ontstaan. In deze nieuwe begroting houden we koers, maar met de wendbaarheid om veilig en slim door de golven van de tijd te varen.

Golven

Allereerst zullen we koers moeten zetten door de golven die de vorming van een nieuw kabinet brengen. Het is teleurstellend dat in deze begroting zoveel beleid en budget afhankelijk is van de (op het moment van schrijven) nog voortdurende formatie. De rijksbegroting voor 2022 en de jaren daarna kreeg een demissionair karakter. Echter, de gemeente Zwijndrecht kan en wil nooit demissionair, letterlijk: zonder doel, zijn. Door de voortdurende formatie ontbreekt het gemeenten en andere lagere overheden aan meerjarige financiële duidelijkheid.

Een andere belangrijke golf in de tijd is het vooruitzicht naar de komende gemeenteraadsverkiezingen. De ambities uit het raadsprogramma 'Krachtig Zwijndrecht' zullen worden herijkt en mogelijk heroverwogen. In deze begroting vormen bestaande ambities de basis om wendbaar in te spelen op nieuwe wensen, nieuwe kansen en nieuwe prioriteiten.

Wendbaar

Golven in de tijd zijn momenten van verandering. De afgelopen jaren heeft het coronavirus ons geleerd dat die veranderingen lang niet altijd voorspelbaar zijn. Deze periode bracht nieuwe inzichten, heeft processen versneld en bewees het belang van wendbaarheid. Een schip dat wel koersvast is, maar onvoldoende wendbaar, zal onverwachte ijsbergen niet kunnen vermijden.

De kracht van Zwijndrecht en Heerjansdam toonde zich in saamhorigheid in de gemeenschappen, in weerbaarheid en creativiteit in het bedrijfsleven en in een proactieve samenwerking tussen vrijwilligers, maatschappelijke partners en de lokale overheid.

In deze periode is ook meer dan ooit duidelijk geworden dat de gemeente fors kan groeien naar betere communicatie en burgerparticipatie. Om de kracht van de gemeenschap en de lokale samenwerking te bewaren en versterken zal de gemeente meer inzetten op heldere communicatie, laagdrempelige participatie en lokale beleidsvorming.

Een verantwoord beheer van de gemeentelijke financiën is geen zaak van de korte termijn. Toch toont de keuze van de gemeenteraad in de afgelopen begrotingen om consequent in alle programma's te investeren in een duurzame ontwikkeling, de eerste voorzichtige resultaten. In de vorige begroting waren lef (kloekmoedigheid), realisme en ontwikkeling leidende thema's. Die blijven zondermeer van belang. Naast dat beleidsvrijheid meer en meer lokaal kan worden ingevuld, blijkt ook het combineren van opgaven, zoals klimaatadaptatie, investeren in de leefomgeving en projecten die leiden van werk naar werk, vruchten af te werpen.

In het komende begrotingsjaar wordt het raadsprogramma afgesloten. Ondanks de vele onzekerheden, maar dankzij nieuwe mogelijkheden om te sturen, kan het college de gemeenteraad een begroting voorleggen met een vaste koers, maar ook de wendbaarheid die nodig is de komende golven in de tijd.

Hartelijke groet,
namens het college van burgemeester en wethouders,

Tycho Jansen
Wethouder Financiën

KRACHTIG ZWIJNDRECHT

Inhoud

Inleiding.....	5
Programma 1 Wonen, bouwen en wooncarrière.....	9
Programma 2 Bestrijding van armoede.....	14
Programma 3 Welzijn en zorg.....	20
Programma 4 Veiligheid en leefomgeving.....	26
Programma 5 Dienstverlening en bestuur.....	30
Onderdeel Financiën.....	35
Onderdeel Algemene dekkingsmiddelen.....	36
Onderdeel Overhead.....	37
Onderdeel Vennootschapsbelasting.....	38
Paragraaf Lokale heffingen.....	40
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	51
Paragraaf Financiering.....	58
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	65
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	71
Paragraaf Verbonden partijen.....	76
Paragraaf Grondbeleid.....	93
Financiële begroting.....	105
A. Overzicht van baten en lasten en de toelichting.....	106
B. Uiteenzetting financiële positie en de toelichting.....	113
Bijlagen.....	124

Inleiding

Voor u ligt de Begroting 2022 van de gemeente Zwijndrecht. Het goede nieuws is dat de begroting voor 2022 geen tekort laat zien en 'structureel sluitend' is. Dit uitgangspunt zorgt er voor dat we niet weer onder preventief toezicht van de provincie komen te staan.

De jaren 2023 en verder laten echter wel een tekort zien. De voornaamste oorzaak hiervan is dat het Rijk geen structureel geld beschikbaar stelt voor de opgaven waar de gemeenten voor staan. Denk hierbij aan structurele middelen voor de jeugd, maar ook aan structurele middelen voor de klimaatadaptatie.

De financiële strategie die we in de Begroting 2021 introduceerden blijft daardoor onveranderd: we blijven financieel scherp aan de wind zeilen om een structureel sluitende begroting aan te kunnen bieden.

In deze inleiding blikken we terug op de kadernota en kijken we vooruit naar de ontwikkelingen voor 2022, het financieel beeld en de route tot aan de begrotingsbehandeling op 9 november 2021.

Terugblik op de Kadernota 2022 - Wat gaat 2022 brengen?

In de Kadernota 2022 zijn een drietal doelstellingen gedefinieerd, die de focus voor 2022 bepalen. Het gaat hierbij om:

- Blijven investeren en ontwikkelen
- Grip en regie op de nieuwe regionale samenwerking
- Krachtig uit de crisis

Blijven investeren en ontwikkelen

We hebben resultaten geboekt bij de uitvoering van het raadsprogramma. Dat betekent niet dat we in het laatste jaar van deze raadsperiode stil gaan zitten. We blijven stevig inzetten op het ruimtelijk-economisch en het sociaal-maatschappelijk domein met als doel een krachtig Zwijndrecht te realiseren. Voor 2022 zien we minder meerkosten op het sociaal domein doordat we:

- de zorg eerder en dichterbij gezinnen brengen en
- inzetten op preventie, sturing en ingrepen in de uitvoeringsorganisaties.

Meer hierover leest u in programma 2 Bestrijding van armoede en programma 3 Welzijn en zorg.

In het ruimtelijk domein zien we dat ontwikkeling centraal staat. Daar waar we jarenlang vooral de huidige situatie beheerd hebben, wordt nu ingezet op transformeren en ontwikkelen om sterk te staan voor de toekomst. We werken aan een duurzame gemeente, bereiden gebiedsontwikkelingen voor, bouwen nieuwe woningen en accommodaties, dragen zorg voor een goed ondernemersklimaat en realiseren een aantrekkelijke buitenruimte. Meer hierover leest u in programma 1 Wonen, bouwen en wooncarrière en programma 4 Veiligheid en leefomgeving.

Grip en regie op de nieuwe regionale samenwerking

Met de totstandkoming van de vernieuwde samenwerking in de Drechtsteden in de vorm van de nieuwe GR Sociaal eind 2021 komt het primaat van het Sociaal Domein weer lokaal te liggen. Dat betekent dat de gemeenteraad alle kaders stelt: het beleid, de verordeningen en de beleidsregels die nodig zijn voor de uitvoering. Het betekent ook dat de gemeenteraad in 2022 lokaal keuzes gaat maken over de toegang tot voorzieningen als jeugdhulp, Wmo en minimabeleid.

Het ambtelijk apparaat, het college en de gemeenteraad zullen vanaf dit punt veel intensiever samenwerken ten aanzien van de kaderstelling in het Sociaal Domein en de effecten hiervan. We krijgen als gemeente een andere en stevigere opdrachtgeversrol richting de Sociale Dienst en Stichting Jeugdteams en nemen plaats in het Algemeen en/of Dagelijks Bestuur van de nieuwe GR Sociaal. De kosten gaan hierbij voor de baten uit. Dat betekent dat we eerst moeten investeren in de eigen organisatie en in de GR Sociaal, maar dat onze lokale inzet uiteindelijk leidt tot effectievere zorg, betere ondersteuning van onze inwoners en uiteindelijk ook een lagere bijdrage aan de GR sociaal.

Vanaf 1 januari 2022 geven we ook op de bedrijfsvoeringstaken de samenwerking anders vorm. Met het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD) gaat Dordrecht als Servicegemeente de bedrijfsvoeringstaken faciliteren. Dit opent de mogelijkheden naar meer slagvaardigheid van dienstverlening en ruimte voor innovatie zonder dat hier extra kosten aan verbonden zijn. In de voorliggende begroting spreken we nog wel van de oude term, namelijk GR Drechtsteden, omdat de formele besluitvorming na de begrotingsbehandeling gaat plaatsvinden.

Krachtig uit de crisis – corona

De financiële en maatschappelijke impact van corona op de lange termijn blijft onbekend. In 2020 en 2021 zijn de financiële en maatschappelijk effecten zo veel mogelijk in beeld gebracht en beperkt. We zien tot nu toe dat de directe kosten in voldoende mate door het rijk en/of eigen maatregelen worden opgevangen. We werken aan een herstelplan om ook de effecten op langere termijn op te vangen.

Met deze ontwikkelingen wordt Zwijndrecht sterker en werken we aan een aantrekkelijk en toekomstbestendig Zwijndrecht.

Financieel beeld Begroting 2022

De Begroting 2022 is opgesteld op basis van de meerjarenbegroting 2021. Vervolgens is rekening gehouden met de:

- Kadernota 2022
- Meicirculaire 2021
- toegezegde miljarden voor de jeugdzorg
- technische wijzigingen, zoals rente en kapitaallasten
- autonome ontwikkelingen, zoals de hogere werkgeverslasten (ABP.Fiscus)
- raadsbesluiten tot en met september 2021.

Met inbegrip van alle wijzigingen, is het saldo ten opzichte van de kadernota afgenomen met €150.000 in 2021 oplopend tot ongeveer € 700.000 in 2025.

Begroting 2022	2022	2023	2024	2025 Toelichting
Stand Kadernota 2022 incl amendementen	1.069	-316	-90	565
Verwerking loonkosten	-391	-338	-338	-336 Hogere werkgeverslasten (Premie ABP/Fiscus)
Kapitaallasten	167	-10	-89	-83 Verwerking van de investeringen uit de kadernota en de besluitvorming tussen kadernota en oktober, leidt tot een correctie van de kapitaallasten. Meer info hierover is opgenomen in de financiële begroting.
Resultaat op geldleningen/treasury	-29	-61	-111	-202 Licht gestegen rentepercentage en toenemende leningportefeuil
Inflatiecorrectie	60	52	52	52 Inflatiecorrectie op posten waar een heffing tegenover staat
Overig	41	25	11	-124 Areaaluitbreiding OZB (€ 20.000) en een lagere dotatie aan de voorziening riolering in 2025 door hogere lasten voor afschrijving en onderhoud.
Stand begroting 2022	917	-647	-565	-127

Eerste jaar sluitend

Het eerste jaar is sluitend. In de latere jaren is sprake van een tekort. Ondanks de vele onduidelijkheden op rijksniveau - er is nog geen regeerakkoord, geen omgevingswet, geen structurele middelen voor klimaatadaptatie en jeugd- is het realistisch te verwachten dat het perspectief zal verbeteren. Een logisch moment voor eventuele herijking volgt op het bekend worden van de effecten van de coalitievorming. Om die reden treft u in deze begroting geen voorstellen tot bezuinigingen aan.

Woonlasten - doorkijkje

Bij het financiële beeld willen we ook een doorkijk geven op de ontwikkeling van de woonlasten. De woonlasten stijgen doordat de heffingskorting van € 22 per huishouden per 1-1-2022 vervalt. De stijging is beperkt gebleven tot € 15 per huishouden, doordat de rioolheffing minder hard stijgt dan in het GRP is voorgesteld en daarnaast de afvalstoffenheffing per 2022 kan dalen:

- De OZB stijgt met de gemiddelde inflatie van de afgelopen drie jaar (1,5%),
- De rioolheffing stijgt met de verwachte inflatie (1,4%), 3% tariefstijging GRP blijft achterwege,
- De afvalstoffenheffing daalt met 3,4%, ten opzichte van het tarief van 2021.

In de paragraaf Lokale heffingen is meer informatie opgenomen over de woonlasten.

Route tot aan begrotingsbehandeling

Tijdens het opstellen van een begroting lopen er veel dossiers in verschillende stadia van besluitvorming.

Voor zover mogelijk, zijn reeds genomen raadsbesluiten in deze begroting verwerkt. Omwille van het tijdig kunnen aanleveren van de begroting, is er voor gekozen de besluitvorming van de oktoberraad op te nemen in de Eerste Wijziging van de begroting evenals het effect van de septembercirculaire. De Eerste Wijziging is een raadsvoorstel met aanvullende besluiten, die de raad op dezelfde avond als de begroting vaststelt. Daarmee wordt het onderdeel van de Begroting 2022 en worden zowel de Begroting 2022 als de Eerste Wijziging aan de provincie aangeboden.

Begroting 2022 – 2025

PROGRAMMAPLAN

Programma 1 Wonen, bouwen en wooncarrière

1.1 Focus 2022

De gemeente Zwijndrecht groeit en heeft de ambitie om meer woningen te bouwen om Zwijndrecht een nieuwe impuls te geven. We willen de aantrekkingskracht van de gemeente vergroten door het toevoegen van (kwalitatief hoogwaardige) woningen. Bij de nieuwbouw van woningen focussen we op de ontwikkeling van woningen in het midden- en duurdere segment. Dat is nodig omdat de woningvoorraad in Zwijndrecht nog relatief eenzijdig is samengesteld met een relatief hoog percentage sociale huurwoningen en een aanbod in de vrije sector dat gedomineerd wordt door relatief goedkope woningen.

Het voordeel daarvan is dat Zwijndrecht een relatief betaalbare woongemeente is, maar het heeft ook nadelen. Zo ontbreken mogelijkheden voor inwoners om wooncarrière te maken binnen de gemeentegrenzen, waardoor inwoners met een hoger inkomen en een gemiddeld hoger opleidingsniveau de gemeente verlaten. Terwijl de instroom juist weer voor een wat groter gedeelte bestaat uit minder hoogopgeleide en minder welvarende huishoudens met een wat grotere afhankelijkheid van sociale voorzieningen.

We sturen op de woningvoorraad, door af te bouwen in het sociale huursegment, te zorgen voor leefbare gemixte wijken en bij de ontwikkeling van nieuwe woningbouwlocaties vooral de bovenkant van de markt op te zoeken. Dat geeft ook elders in de woningmarkt ruimte, bijvoorbeeld voor de doelgroep starters. We werken hiervoor nauw samen met de woningcorporaties. In 2022 werken we volgens de nieuwe Prestatie Afspraken Lange Termijn (PALT) die in 2021 zijn gemaakt.

Om invulling te geven aan de woningbouwambitie zijn we volop in ontwikkeling. Tot en met 2030 willen we de woningvoorraad in Zwijndrecht fors uitbreiden en dit zien we terug in de Planmonitor. Er zijn binnenstedelijk 3100 woningen ingepland. Als alle locaties bebouwd worden lopen we wel tegen de grenzen aan van onze ambitie. De binnenstedelijke locaties in Zwijndrecht zijn dan nagenoeg allemaal benut. Als de ambitie groter is, dan kan in de volgende periode een verkenning naar de kansen van het buitengebied uitkomst bieden.

In 2022 wordt de planvorming voor Noordoevers verder uitgewerkt en wordt uitvoering gegeven aan Diztrikt. We ronden het haalbaarheidsonderzoek met partners voor Maasterras West af en we gaan over tot ontwikkeling. Voor de Stadstuinen en de Indische Buurt (inclusief de locatie Dolfijn) starten we aanbestedingen. We zetten in op ingrepen in Noord en maken samenwerkingsafspraken met Trivire om de Planetenbuurt op de korte termijn te kunnen verbeteren. Om Zwijndrecht te voorzien van een goede kwaliteit van voorzieningen focussen we ons op de doorontwikkeling van Walburg en Noord, mede in het kader van het economisch beleid. Daarnaast wordt verder gebouwd bij Euryza. Een aantal kleinere locaties wordt ontwikkeld, zoals Land van 't Hoff en de Heer Janstraat.

Van de gemeente mag worden verwacht dat zij zich blijft inzetten voor een leefbare openbare ruimte. Om een aantrekkelijke gemeente te zijn om te wonen, werken en ondernemen is het belangrijk dat de openbare ruimte van goede kwaliteit is en aansluit op de wensen van onze inwoners. Met investeringsprojecten hebben we de mogelijkheid een deel van de openbare ruimte opnieuw in te

richten. Bij een grote aanpak wordt de bestaande situatie zoveel mogelijk vervangen. Bij een herinrichting zijn er meer mogelijkheden voor ingrijpende veranderingen. Bij deze herinrichtingen is het noodzakelijk om onze ambities op gebied van onder andere duurzaamheid, klimaatadaptatie en mobiliteitstransitie te realiseren. De aanwezigheid van hoogwaardig groen speelt een daarbij belangrijke rol. Per project wordt geraamd hoeveel extra middelen benodigd zijn om de ambities op deze onderwerpen integraal mee te nemen.

Recreëren in het groen draagt ook bij aan de leefbaarheid van de gemeente. Steeds belangrijker worden onze parken en natuurgebieden, als groene oasen waar inwoners op adem kunnen komen, binnen de bebouwde omgeving. Zo geven we bijvoorbeeld uitvoering aan het activiteitenprogramma voor de Hooge Nesse en is er veel aandacht voor het Develpark en de voorzieningen daar. In 2022 wordt verder gewerkt aan de vernieuwbouw van de Kiboe-hoeve op de huidige locatie. Daarnaast wordt het zwembad gebouwd en ontstaat de kans een klein deel van het Develpark opnieuw in te richten (de buitenruimte rondom het nieuwe zwembad en na de sloop van het huidige zwembad).

In 2022 gaan we verder met het uitvoeren van het programma duurzaamheid. In 2021 werden hierin alle ambities op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en circulariteit samen gebracht. De vastgestelde Transitievisie warmte vraagt om wijkuitvoeringsplannen op plaatsen waar we starten met een traject richting aardgasvrij. In deze plannen wordt uitgewerkt wanneer en hoe de wijk van het aardgas af gaat. Hierbij kijken we ook naar ons gemeentelijk vastgoed. In het Stationskwartier zetten wij in op een publiek warmtenet. Met de transformatie van de Indische buurt, Maasterras West en Stadstuinen zal hieraan uitvoering worden gegeven. Op basis van een strategie voor ons gemeentelijk vastgoed besluiten we waar investeringen nodig zijn voor het verder verduurzamen van onze accommodaties en de voorbereiding op de aansluiting op een nieuwe warmtebron. Daarnaast wordt gezocht naar locaties voor opwekking van deze duurzame warmte en van duurzame elektriciteit. Met de Regionale Energiestrategie Drechtsteden 1.0 hebben we hiervoor een ambitie neergelegd. We gaan werken aan zon op grote daken, een uitnodigingskader voor grondgebonden zon in uitwerkingsgebied Kijfhoek en zon in restruimten.

1.2 Wat willen we bereiken?

Ambities	Doelstellingen
1) Een evenwichtige bevolkingssamenstelling	a) We kennen een evenwichtige bevolkingssamenstelling en kwalitatieve en gevarieerde woningvoorraad. b) We stimuleren betrokkenheid van inwoners en de sociale cohesie in wijken en buurten. c) We stimuleren arbeidsparticipatie.
2) Het in standhouden van voorzieningen	d) We dragen zorg voor een goede aansluiting van gemeentelijke voorzieningen bij de huidige en toekomstige wensen van gebruikers.
3) Een aantrekkelijk aanzicht van Zwijndrecht	e) We streven naar een verbetering in ruimtelijke kwaliteit en een openbare ruimte waarin het prettig wonen, werken, ondernemen en recreëren is.

1.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Ambitie 1: Een evenwichtige bevolkingssamenstelling

- We voeren het Woonplan en de daarin opgenomen woonagenda uit. Onze woningbouwstrategie en de PALT-afspraken maken hiervan onderdeel uit.
- Het realiseren van een hoogwaardige groene en klimaatbestendige inrichting.
- We bouwen primair voor doorstroming. Zo realiseren we een verhuisketen en zijn er extra kansen voor starters om in de bestaande voorraad een bereikbare woning te vinden. Door te bouwen voor doorstroming zorgt één nieuwbouwwoning ervoor dat meerdere woningzoekenden hun woonwensen kunnen realiseren. Daarnaast houden we het aandeel van 22% betaalbare koop op peil, voeren we een pilot uit met het anti-speculatiebeding en zelfbewoningsplicht en ondersteunen we starters met het verstrekken van startersleningen.
- Middels een meerjarenprogramma gebiedsontwikkeling (MPG) voeren we regie op de woningbouwopgave. We sturen hierin op fasering, harde plancapaciteit, sloop en opleveringen, om te komen tot een constante bouwstroom. De planmonitor is hiervan onderdeel.
- Een aantal woningbouwprojecten is in uitvoering: Van 't Hofflocatie, Euryza en Buizerdstraat. Daarnaast zijn nieuwe grondexploitaties in voorbereiding zoals de Heer Janstraat en meerdere locaties in de Spoorzone, zoals Maasterras West en de Indische buurt (Inc. Dolfijnlocatie).
- Wij bereiden planvorming voor Noord een verkenning naar Walburg voor. In Noord maken we samenwerkingsafspraken met Trivire voor de Planetenbuurt.
- We ronden de aanbesteding voor de locaties Stadstuinen en Indische buurt af en ondertekenen een realisatieovereenkomst voor de Koninginneweg met Woonkracht10.
- We veranderen onze aanpak voor de realisatie van Tiny houses. Eerder hebben we kaders vastgesteld en gewacht op initiatieven uit de samenleving. Er is echter meer sturing door de gemeente gewenst. Proactief worden initiatienemers geholpen en locaties onderzocht, om deze aan te wijzen als mogelijke locatie voor Tiny houses.
- Via de Buurtaanpak werken we met verschillende partners onder andere aan het bevorderen van sociale cohesie en prettig samenleven in de meest kwetsbare buurten van Zwijndrecht.

Ambitie 2: Het in stand houden van voorzieningen

- We stellen een uitvoeringsplan op om uitvoering te geven aan de vastgoedstrategie. Daarnaast blijven we de panden onderhouden op het juiste onderhoudsniveau door uitvoering te geven aan het beheerplan vastgoed.
- In 2021 wilden we aan de slag gaan met het optimaliseren van de bezettingsgraad van onze gebouwen. Vanwege het beperkte gebruik vanwege de coronamaatregelen heeft dit minder prioriteit gehad. In 2022 willen we hiermee aan de slag gaan.
- De bouw van het nieuwe zwembad is gestart. In 2022 wordt gebouwd, zodat inwoners en bezoekers in 2023 gebruik kunnen maken van het nieuwe zwembad. Het huidige binnenzwembad blijft geopend tot de opening van het nieuwe zwembad.
- We gaan verder met de voorbereidingen voor een nieuwe Kiboe-hoeve. In 2022 hopen we te kunnen starten met de uitvoering van het gekozen scenario (ver)nieuwbouw op huidige locatie). Dit alles met het doel te zorgen voor een veilige, aantrekkelijke en duurzame voorziening in Zwijndrecht, waar alle inwoners graag een bezoek aan brengen.
- De gymzaal in Heer Oudelands Ambacht kan in 2022 in gebruik genomen worden.

Ambitie 3: Een aantrekkelijk aanzicht van Zwijndrecht

- We voeren de projecten uit het Investeringsprogramma (IP) uit om de openbare ruimte op te knappen. Voorbeelden voor 2022 zijn: Eikeboomstraat e.o., fase 3 van Heer Oudelands Ambacht, Schildersbuurt en Kort-Ambacht. Klimaatadaptatie is een belangrijk aandachtspunt in ieder project.

- De werkzaamheden op het Veerplein en de omgeving daarvan zijn in volle gang. Het gebied wordt een aantrekkelijk en veilig verblijfsgebied en een mooie entree voor de gemeente Zwijndrecht.
- We benutten groen om de kwaliteit en beleving van de openbare ruimte te verbeteren. Daarmee dragen we ook in positieve zin bij aan de thema's gezondheid, leefbaarheid, klimaat en biodiversiteit. De Groenvisie "Groen Leeft" is daarvoor de leidraad.
- In Diztrikt zijn bereikbaarheid en leefkwaliteit belangrijke aandachtspunten. De beeldkwaliteit voor het Stationskwartier is vastgelegd in een beeldkwaliteitsplan, de algehele inrichting is meegenomen in de visie voor de openbare ruimte. Voor Noord zijn, in het kader van het Masterplan ingrepen in de openbare ruimte gedefinieerd. In 2022 zoeken wij naar financiële mogelijkheden om uitvoering te geven aan enkele van deze ingrepen.
- We stellen een visie op de openbare ruimte vast waarin onder andere is opgenomen waar welke kwaliteit nagestreefd wordt en hoe ruimtelijke en sociale doelstellingen kunnen worden verwezenlijkt.
- We voeren het programma duurzaamheid uit. Al onze ambities op de thema's klimaatadaptatie, energietransitie en circulariteit zijn hierin gebundeld.

1.4 Effectmeting

(Verplichte) beleidsindicator	Nulmeting	Realisatie 2020	Doel 2021	Doel 2022
Gemiddelde WOZ waarde (€1.000)	182 (2018)	215	n.v.t.	n.v.t.
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	3,3 (2016)	2,2	3,6	9,2
Demografische druk %; de som van het aantal personen 0-20 jaar en 65 jaar e.o. in verhouding tot personen 20-65 jaar	80,1 (2019)	79,9	Gelijk	Gelijk
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens in €	839 (2019)	870	877	893
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in €	869 (2019)	902	910	925
Ontwikkeling bestaande circa 35 woningbouwlocaties, afname 600 goedkopere wooneenheden ** (voorraad per 01/2016)	6.711 (1-1-2016)	0	0	86
Ontwikkeling bestaande circa 35 woningbouwlocaties, toename 4.900 duurdere wooneenheden ** (voorraad per 01/2016)	19.686 (1-1-2016)	183	95	150

Bron; www.waarstaatjegemeente.nl. Indien nodig is recentere informatie verwerkt.

** Bron: Woonplan Zwijndrecht 2020-2030. Op 1 januari 2018 is al meer dan de helft van de opgave gerealiseerd (323 wooneenheden in de goedkopere sector minder). Bij de vaststelling van de woningbouwstrategie is doelstelling verhoogd van 1.400 naar 4.900 woningen. De uitvoering van de woningbouwstrategie zal het ertoe leiden dat het aandeel duurdere koopwoningen in elk geval toeneemt van 15% naar 20%.

1.5 Wat mag het kosten?

Programma 1 Wonen, bouwen en wooncarrière	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-16.878	7.588	-9.290	-16.676	7.579	-9.097	-17.661	8.181	-9.480
Mutaties reserves	-6.333	6.558	226	-6.301	7.108	806	-1.357	1.419	62
Resultaat	-23.210	14.146	-9.064	-22.978	14.687	-8.291	-19.018	9.599	-9.418

- = Nadelig / += Voordelig

Bedragen x € 1.000

1.6 Verbonden Partijen

Verbonden partijen	Bijdrage aan ambities gemeente Zwijndrecht
GR Omgevingsdienst ZHZ	De Omgevingsdienst verricht voor de gemeente adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van de zorg voor het milieu en het omgevingsrecht en programma's en voert projecten uit op het gebied van milieu en ruimte. De omgevingsdienst is medeondertekenaar van het Energieakkoord Drechtsteden.
Natuur- en recreatieschap IJsselmonde	In het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) werken de gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk en Zwijndrecht samen. Het NRIJ behartigt de belangen van natuur, landschap en openluchtrecreatie in de gebieden van het NRIJ en voert regie over het beheer van deze gebieden. Het beheer zelf wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer. Een aantrekkelijk en goed bereikbaar buitengebied waarin natuurbeleving en recreatie mogelijk is, is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor inwoners en bedrijven. De uitvoering van Polder Buitenland wordt gedaan door het NRIJ.
GRD	De Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden gaat verder als samenwerking voor de dienstverlening op het sociaal domein. We zetten in op het versterken van de lokale grip en directere vertegenwoordiging van de inwoners van Zwijndrecht.

Uitgebreide informatie over alle Verbonden partijen van de gemeente Zwijndrecht treft u aan in de betreffende paragraaf.

Programma 2 Bestrijding van armoede

2.1 Focus 2022

Het kalenderjaar 2022 is het derde en laatste volledige uitvoeringsjaar van de periode waarin de raad met het Deltaplan aanpak Armoede extra middelen investeert in de ambitie om het aantal inwoners dat in armoede leeft te verminderen. De uitvoeringsperiode loopt dus nog door in het begin van de volgende raadsperiode. In de tussenrapportage (mei 2021) is ingegaan op de voortgang van de vijf uitvoeringslijnen, de zichtbare resultaten van projecten en vooruitgeblikt op de nog geplande inzet en wensen. In 2022 ontvangt de raad de volgende rapportage, waarin de succesfactoren en interventies die het verschil maken nog specifiekere kunnen worden geduid dan in de eerste rapportage al het geval was, aangevuld met de ervaring van nog een uitvoeringsjaar. Op basis daarvan volgt een voorstel met aanbevelingen welke projecten voortzetting verdienen om inwoners duurzaam uit armoede te helpen, alsmede de bekostiging daarvan. In 2022 zetten we succesvolle projecten voort die het verschil maken door een persoonlijke benadering van onze meeste kwetsbare inwoners (bijvoorbeeld de Sociaal Scout) en projecten gericht op vroegsignalering en voorkomen van zwaardere financiële problematiek (bijvoorbeeld TOZO aanpak, Samen Sneller Schuldenvrij).

In 2022 besteden we in het bijzonder aandacht aan het versterken van de samenhang tussen onze inzet voor de aanpak armoede en de gemeentelijke inzet op het gebied van participatie, economie en arbeidsmarkt; gebundeld in dit begrotingsprogramma. We onderzoeken gericht waar de inzet elkaar nog meer kan versterken, met een focus op het maximaal benutten van kansen in de verbinding tussen economie, werkgelegenheid en het (onbenut) arbeidspotentieel van inwoners van Zwijndrecht. Dit draagt niet alleen bij aan de doelstellingen van het Deltaplan Armoede, maar ook aan een inclusieve samenleving én biedt ruimte voor maatschappelijk betrokken ondernemers.

2.2 Wat willen we bereiken?

Veel onderdelen van begrotingsprogramma 2 zijn onderdeel van het Deltaplan Armoede Zwijndrecht. Hieronder staan de lijnen van het Deltaplan genoemd bij de doelstellingen waar zij betrekking op hebben.

Ambities	Doelstellingen (outcome)
1) Alle inwoners van Zwijndrecht doen mee. Betere kansen richting werk. Creëren van banen.	a) Meedoen met perspectief: <ul style="list-style-type: none">In Zwijndrecht kennen we de mensen die leven rond de armoedegrens persoonlijk, we bieden hen perspectief dat bij hen past en ondersteunen hen bij het toewerken naar dat perspectief.Conform de regionale ambitie in de Groeiagenda van 30.000 banen in de regio in 2030, zetten we in op het creëren van zo'n 3800 extra banen in Zwijndrecht.

2) Halvering van het aantal kinderen dat opgroeit in armoede in Zwijndrecht binnen deze raadsperiode	b) Generaties in de plus: <ul style="list-style-type: none"> We kennen de kinderen in Zwijndrecht die opgroeien in armoede en zorgen ervoor dat zij zich kunnen ontwikkelen tot de financieel gezonde generatie van 2030
	c) Armoede in beeld: <ul style="list-style-type: none"> Niet iedereen die in armoede leeft in Zwijndrecht is in beeld. We gaan op zoek naar deze stille doelgroepen en luisteren naar hoe we hen de ondersteuning kunnen bieden die ze nodig hebben. Het gaat hierbij onder andere om werkende armen, stille armoede onder ouderen en energie armoede.
3) Negatieve effecten van armoede worden beperkt en zo veel mogelijk inwoners leven boven de armoedegrens. We bieden ondersteuning aan mensen met financiële problemen	d) Van arm naar warm: <ul style="list-style-type: none"> De neveneffecten van armoede voor onze inwoners willen we verlichten en de oorzaak aanpakken.
4) We vergroten de zelfredzaamheid van de inwoners van Zwijndrecht. We investeren preventief in de financiële zelfredzaamheid van onze inwoners	e) Samenwerken is de sleutel: <ul style="list-style-type: none"> We koppelen professionele organisaties aan het informele netwerk in de buurten om zo diensten en producten te kunnen bieden aan inwoners die dat nodig hebben maar nu nog niet bereikt worden.
5) Stimuleren van het ondernemersklimaat in Zwijndrecht	f) Het bedrijfsleven krijgt kansen zich duurzaam te ontwikkelen en te excelleren en hen te behouden voor Zwijndrecht
6) Verbeteren van het vestigingsklimaat voor bedrijven/ ondernemers	g) Aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en ruimte bieden aan de gevestigde bedrijven Verbeteren vestigingsklimaat
7) Versterken van de dienstverlening aan bedrijven en ondernemers	h) Het bedrijfsleven als klant zo optimaal mogelijk te bedienen; i) blijvend investeren in het contact met en de relatie tussen het bedrijfsleven en gemeente

2.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Ambitie 1: Alle inwoners van Zwijndrecht doen mee. Betere kansen richting werk. Creëren van banen.

In Zwijndrecht kennen we de mensen die leven rond de armoedegrens persoonlijk, we bieden hen perspectief dat bij hen past en ondersteunen hen bij het toewerken naar dat perspectief.

- Er wordt ingezet op interventies met maatwerk en een duidelijk resultaat voor specifieke doelgroepen als werkloze jongeren, oudere uitkeringsgerechtigden, voormalig zelfstandigen, jonge ouders/één-ouder-gezinnen.
- In afstemming met regionale partners continueren we de proactieve dienstverlening aan de TOZO-doelgroep.
- We gaan in samenwerking met de SDD en lokale partners meer inzetten op de jongeren-doelgroep. Deze groep heeft veel last van de coronacrisis. Zij maken minder kans op werk of worden als eerste ontslagen. De dienstverlening aan jongeren zal dan ook geïntensiveerd worden om hen mogelijkheden te bieden op de arbeidsmarkt.

- We ondersteunen inwoners met een arbeidsbeperking die hun baan hebben verloren of dreigen te verliezen. Hiervoor werken we samen met SDD, UWV en het Regionaal Mobiliteitsteam.
- Omdat de participatieplekken naar lokale uitvoering over gaan, zorgen we in de eerste plaats voor een goede landing lokaal. We ontwikkelen de participatieplekken in zowel kwantitatieve als kwalitatieve zin door. Naast het optimaal benutten van plekken met het aantal participanten streven we naar een goede match voor de ontwikkeling van de participanten.

Conform de regionale ambitie in de Groeiagenda van 30.000 banen in de regio in 2030, zetten we in op het creëren van (##aantal##) extra banen in Zwijndrecht.

De lokale vertaling van de regionale banenambitie wordt nader uitgewerkt in de Economische Strategie (zie ambitie 5).

Ambitie 2: Halvering van het aantal kinderen dat opgroeit in armoede in Zwijndrecht

Generaties in de plus

We kennen de kinderen in Zwijndrecht die opgroeien in armoede en zorgen er voor dat zij zich kunnen ontwikkelen tot de financieel gezonde generatie van 2030

- De inzet van de Sociaal Scout wordt in 2022 gecontinueerd. De aanpak is in 2021 gestart op basisschoollocaties waar sprake is van armoede gerelateerde problematiek en richt zich op de meest kwetsbare gezinnen. Nu de contacten met ouders zijn opgebouwd via de eerste twee scholen en nu er weer meer contactmogelijkheden zijn, wordt uitbreiding van de inzet op andere locaties onderzocht. Daarnaast wordt geëvalueerd of de resultaten van de Sociaal Scout leiden tot een voorstel aan de raad om die inzet permanent te maken.
- Gericht op kinderen en jongeren zelf draaien we een pilotjaar met een financieel jongerencoach; een jongerenwerker met specialisatie jongeren en financiën. De jongerencoach gaat aan de slag om jongeren te informeren en de weg te wijzen rondom financiën en sluit daarin aan bij wat verschillende leeftijdsgroepen aanspreekt. De jongerencoach maakt o.a. gebruik van tools uit het project 'Als ik later groot ben', dat tijdens het schooljaar 2020-2021 is uitgevoerd.
- We verbeteren de informatievoorziening aan jongeren die bijna 18 worden. Met een informatiepagina op de gemeentelijke website over financiële mogelijkheden en verschillende verantwoordelijkheden als je 18 jaar wordt. Door middel van een verjaardagskaart nodigen we jongeren uit om er een kijkje te nemen en zich te oriënteren.

Armoede in beeld

We bereiken stille doelgroepen, die nog niet in beeld zijn bij hulp- en ondersteuningsdiensten

We continueren in 2022 Samen Sneller Schuldenvrij, de aanpak om pro-actief te voorkomen dat betalingsachterstanden verergeren tot schulden. Samen Sneller Schuldenvrij blijft het label voor de inmiddels wettelijke taak Vroegsignalering betalingsachterstanden van de gemeente. Met het onafhankelijke label Samen Sneller Schuldenvrij worden inwoners gemakkelijker bereikt, dan met een brief van de gemeente of SDD. We richten ons hierbij niet meer alleen op inwoners met een betalingsachterstand bij de zorgverzekeraar, maar ook een huurachterstand en/ of een betalingsachterstand bij energieleveranciers wordt nu gemeld bij de gemeente. De uitvoering van Samen Sneller Schuldenvrij wordt geplaatst in de schil van het VIVERA Sociaal Wijkteam, om gemakkelijker in te kunnen springen op diverse onderliggende hulpvragen.

Ambitie 3: Negatieve effecten van armoede worden beperkt en zo veel mogelijk inwoners leven boven de armoedegrens. We bieden ondersteuning aan mensen met financiële problemen

De neveneffecten van armoede voor onze inwoners willen we verlichten en de oorzaak aanpakken

Met de projecten van het Deltaplan Armoede, die bij de verschillende ambities van dit begrotingsprogramma worden benoemd, pakken we armoede aan. In de werkwijze van de projecten staat de methodiek van 'stress-sensitieve dienstverlening' centraal. Die houdt in dat eerst zorgen voor financiële rust mentale ruimte maakt om andere (onderliggende) vragen te gaan aanpakken. Professionals van

het VIVERA Sociaal Wijkteam, de SDD en gemeente worden blijvend getraind in stress-sensitieve dienstverlening.

Ambitie 4: We vergroten de zelfredzaamheid van de inwoners van Zwijndrecht. We investeren preventief in de financiële zelfredzaamheid van onze inwoners

Samenwerken is de sleutel; we versterken netwerken van betrokken professionele en informele organisaties

- Het streven is om in 2022 weer netwerkbijeenkomsten te organiseren (onder voorbehoud van coronamaatregelen), waarin organisaties elkaar kunnen vinden en zo bij te dragen aan korte lijnen in het samenwerken aan het bestrijden van armoede.
- Niet alleen voor inwoners, maar ook voor professionals is de informatiepagina 'Samen tegen geldzorgen' op de gemeentelijke website informatief.
- Het streven is om vanaf 2022 extra aandacht aan nazorg te besteden. Een vinger aan de pols houden met het doel om te voorkomen dat inwoners opnieuw met schulden te maken krijgen. De gemeente en SDD willen samen optrekken op dit aandachtsgebied.

Ambitie 5: Stimuleren van het ondernemersklimaat in Zwijndrecht

- We stellen een Economische Strategie op waarin we de banenambitie verder uitwerken. Dit document geeft ook de dwarsverbanden weer naar de in ontwikkeling zijnde Bedrijventerreinstrategie, de recent vastgestelde Retail- en horecavisie en ander economisch gerelateerd beleid.
- We zetten samen met het bedrijfsleven een Economische Agenda op als uitwerking van de Economische Strategie. Qua inhoud en vorm passend bij de behoefte van dat moment.

Ambitie 6: Verbeteren van het vestigingsklimaat voor bedrijven en ondernemers

- De Bedrijventerreinstrategie is ontwikkeld en wordt in 2022 in uitvoering gebracht. Dit document geeft samen met de bedrijventerreinpaspoorten meer inzicht in de stand van zaken rond de werklocaties op bedrijventerreinen. We onderzoeken gesteund door de bedrijventerreinstrategie en in samenspraak met ondernemers en provincie of en op welke wijze ontwikkeling, renovatie of transitie van (delen van) bedrijventerreinen nodig en mogelijk is, ook op langere termijn.
- Voor de uitvoering en herontwikkeling van werklocaties kunnen we gebruik maken van regionale uitvoeringsorganisaties en kijken we in 2021 hoe we die samenwerking kunnen versterken.

Ambitie 7: Versterken van de dienstverlening aan bedrijven en ondernemers

- Versterking van de dienstverlening aan bedrijven en ondernemers blijft ook in de nieuwe Economische Strategie en Economische Agenda een belangrijk punt. Daarbij worden een aantal zaken opnieuw meegenomen:
 - We blijven het georganiseerd bedrijfsleven ondersteunen en blijven daarbij met hen in gesprek.
 - Periodieke bedrijfsbezoeken door accountmanagers, afwisselend met college (en raad).
 - In samenspraak met ondernemers organiseert de gemeente ten minste tweemaal per jaar een bijeenkomst. Eén inhoudelijke- of thema bijeenkomst en een tweede bijeenkomst gekoppeld aan de "Dag van de Ondernemer".
 - In samenwerking met het regionaal bureau zelfstandigen en BaanBrekend Drechtsteden intensiveren we de samenwerking met het werkgeversloket.
 - We blijven zoeken naar mogelijkheden om het bedrijfsleven te ondersteunen in (de nasleep van) de coronacrisis.
 - In samenspraak met de regio zetten we in op nieuwe projecten waarin bedrijfsleven en opleidingsinstituten samenwerken op het gebied van stages, bedrijfsscholen of opleidingsroutes.
 - Faciliteren van bedrijfsinitiatief, zowel met betrekking tot nieuwe vestiging als bij uitbreiding.
 - Rode loper traject wanneer maatwerk nodig is, in aanvulling op standaard procedures.

2.4 Effectmeting

(Verplichte) beleidsindicator	Nulmeting	Realisatie 2020	Doel 2021	Doel 2022
Aantal uitkeringen daalt met minimaal 50 ten opzichte van 1085	1.085 (1-1-2019)	1.030	1.065	1.035
Aantal participanten stijgt met minimaal 160 ten opzichte van nulmeting	604 (1-1-2019)	630	650	764
Onze inwoners ontvangen passende financiële begeleiding en minimaal 80% van de huishoudens met kinderen die onder de armoedegrens leven ontvangen professionele financiële begeleiding eind 2022		Niet bekend, nulmeting 2021	Monitor in ontwikkeling met OCD, beoogd eind 2021	80%
Financiële opvoeding is vast onderdeel van het lesprogramma in de bovenbouw van het basisonderwijs en in het voortgezet onderwijs in Zwijndrecht. We starten op de scholen waar armoede zich concentreert (de Dolfijn locatie Perkstraat en Laurensvliet), De Bron, De Margriet-school en Loket).	0 (1-9-2019)	0	5 scholen	5 scholen en op basis van ervaringen aanpassen en uitbreiden
Het aantal kinderen dat in armoede opgroeit hebben wij in beeld. Wij richten onze preventieve voorzieningen op deze groep en faciliteren financiële begeleiding waar nodig.		Niet bekend, nulmeting 2021	Monitor in ontwikkeling met OCD, beoogd eind 2021	100%
We zetten in op nieuwe samenwerking en bieden alle ondernemers in Zwijndrecht het "Werkpakket armoede" aan. De indicator betreft het aantal ondernemers dat hiervan actief gebruik maakt.	0 (1-9-2019)	0	10	25
Van de gezinnen die recht hebben op het kindpakket en de kindpas stijgt het percentage dat hiervan actief gebruik maakt.			85%	90%
Eind 2020 is het aantal inwoners dat bij de nulmeting vanwege een betalingsachterstand bij de zorgverzekeraar stond gemeld bij het CAK, benaderd met een hulpaanbod (<i>doelstelling pilotjaar Samen Sneller Schuldenvrij</i>)	517 (1-1-2019)	207	100%	100%
Aantal vestigingen van bedrijven per 1000 inwoners*	111,5 (2018*)	96,9	111,5	111,5
Aantal banen per 1000 inwoners tussen 15-65 jaar *	737,7 (2018*)	750,6	Meer dan 750,6	Meer dan 750,6
Achterstand onder jeugd-kinderen in uitkeringsgezin in % *	9,65 (2015*)	9% (2019)	Minder dan 9%	Minder dan 9%
Achterstand onder jeugd- Werkloze jongeren in % *	0,86 (2015*)	1	Minder dan 1%	Minder dan 1%
Netto arbeidsparticipatie; Percentage van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. (potentiele) beroepsbevolking (2018) *	67 (2018*)	67,5	Meer dan 67%	Meer dan 67%
Personen met een bijstandsuitkering per 1000 inwoners *	40,6 (2018*)	44,4	Minder dan 40,6%	Minder dan 40,6%

* Bron; www.waarstaatjegemeente.nl

Begin 2020 zagen we in deze indicatoren een ontwikkeling in lijn met onze doelstellingen. We zagen echter door Corona dat het aantal uitkeringen weer opliep en ook participatieplekken onder druk komen staan. Afhankelijk van de ontwikkelingen kan ook het aantal faillissementen oplopen en komen banen onder druk te staan. Wat de definitieve effecten zullen zijn hangt af van diverse ontwikkelingen. Voornamelijk houden we onze doelstellingen overeind, de nabije toekomst moet uitwijzen of die in deze omvang haalbaar blijven. Om die reden staat bij indicatoren die dit betreft een vraagteken in plaats van een getal of percentage.

2.5 Wat mag het kosten?

Programma 2 Bestrijding van armoede	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-35.265	21.317	-13.948	-32.491	22.075	-10.416	-34.143	23.967	-10.176
Mutaties reserves	-270	644	374	-2.389	1.602	-787	-2.389	434	-1.955
Resultaat	-35.535	21.961	-13.574	-34.880	23.677	-11.203	-36.532	24.401	-12.131

- = Nadelig / + = Voordelig

Bedragen x € 1.000

2.6 Verbonden Partijen

Verbonden partijen	Bijdrage aan ambities gemeente Zwijndrecht
SDD	<p>De Sociale Dienst Drechtsteden voert een aantal wettelijke taken voor ons uit in het kader van de participatiewet, minimabeleid en schuldhulpverlening. Het gaat om het aan het werk helpen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en als werk geen optie is zijn er participatieplekken waar inwoners met behoud van uitkering en op vrijwillige basis een aantal dagdelen per week aan de slag gaan. Deze plekken worden in samenwerking met Zwijndrecht Werkt zoveel mogelijk lokaal gerealiseerd.</p> <p>De Sociale Dienst Drechtsteden is een stevige partner in de uitvoering van het Deltaplan Armoede Zwijndrecht. Ze zijn partner bij de uitvoering van lokale projecten als "vroege signalering van schulden", de realisatie van extra participatieplekken en in samenwerking met lokale ondernemers de realisatie van maatwerktrajecten voor mensen met een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt.</p>
GRD	De uitvoering van de groeiagenda die regionaal is vastgesteld draagt bij aan het behalen van doelstellingen als het aantrekken van nieuwe bedrijven en het vergroten van de werkgelegenheid in Zwijndrecht. Beiden zijn onontbeerlijk in de aanpak van armoede in Zwijndrecht en het realiseren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat.
GR Drechtwerk	De gemeenschappelijke regeling Drechtwerk draagt bij aan het Programma bestrijding van armoede door het in stand houden van werkplekken onder aangepaste omstandigheden van de sociaal werk medewerkers. We nemen diensten af van Drechtwerk in de vorm van groenonderhoud, zwerfvuil bestrijding en facilitaire dienstverlening.

Uitgebreide informatie over alle Verbonden partijen van de gemeente Zwijndrecht treft u aan in de betreffende paragraaf.

Programma 3 Welzijn en zorg

3.1 Focus 2022

Sinds de zomer van 2020 werken we aan de uitvoering van het “Transformatieplan Sociaal Domein – We zijn ervan en doen het samen”. Er staat nu een stevig VIVERA Sociaal Wijkteam als centraal punt voor informatie, advies en de toegang tot zorg en ondersteuning. Onder aanvoering van een transformatiemanager zijn via proeftuinen nieuwe werkwijzen ingevoerd die bijdragen aan normaliseren, integraal werken tussen verschillende professionals en voorveld en zorg, en meer regie vanuit het wijkteam op de hulp en ondersteuning die inwoners krijgen. 2022 zal voor wat betreft het VIVERA Sociaal Wijkteam in het teken staan van afronding en borging van (de opbrengsten uit) de proeftuinen in reguliere werkwijzen van het wijkteam. Ook gaan we in 2022 voor het eerst de taken van Stichting Jeugdteams direct en volledig lokaal subsidiëren door het toekennen van een begrotings-subsidie. Het subsidieplafond is € 1,4 miljoen. Dit komt overeen met het bedrag dat tot en met 2021 via de SOJ werd betaald aan de Stichting Jeugdteams.

Inzet vanuit het transformatieplan was om de financiële en inhoudelijke kaderstelling in het sociaal domein weer terug te halen naar Zwijndrecht (primaat lokaal). In 2021 zijn alle voorbereidingen getroffen voor de totstandkoming van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Sociaal in de Drechtsteden. De GR Sociaal is met ingang van 2022 een feit en vanaf dat moment ligt de financiële en inhoudelijke kaderstelling voor het Sociaal Domein weer volledig lokaal. Beginnend met het minimabeleid en de update van de verordening jeugdhulp gaan we als college, raad en ambtelijke organisatie intensief aan de slag om op te halen wat de raad belangrijk vindt en welke kaders zij wil stellen, welke keuzes er mogelijk zijn en wat de maatschappelijke en financiële effecten van die keuzes zijn. In dit proces betrekken we onze maatschappelijke partners en de Inwonersadviesraad (voorheen Wmo adviesraad). Kortom 2022 wordt het eerste jaar van het draaien aan de knoppen om de volgende stap te zetten richting de doelstellingen uit het transformatieplan.

Ook het preventieve veld in Zwijndrecht is volop in ontwikkeling en beweging. We werken vanuit het raadsprogramma aan een gezonde basis voor iedereen, aan het vergroten van ontwikkelkansen en talentontwikkeling. Vanuit de samenwerking in het preventieve veld werken we aan de vroege signalering van schulden waarmee vanuit (financiële) rust kan worden gewerkt aan herstel in huishoudens. In 2022 wordt daarom vervolg gegeven aan de uitvoering van het sportakkoord en geven we uitvoering aan het lokale preventieakkoord.

Onder aanvoering van een kwartiermaker stellen we samen met de kinderopvang, het onderwijs en partners in het (preventieve) jeugdveld een samenwerkingsagenda op met als doel het anders/beter inrichten van onze lokale aanpak van onderwijsachterstanden, het anders/beter organiseren van zorg en ondersteuning in en om kinderopvang en onderwijs en een vertaling naar de inzet van de middelen die gemeenten en onderwijs ontvangen voor de bestrijding van achterstanden en het Nationaal Programma Onderwijs. Hierbij is adequate en duurzame huisvesting van scholen van belang. In dat kader worden in 2022 en de daaropvolgende jaren verschillende nieuwe schoolgebouwen gerealiseerd.

Ook met de huisartsen wordt een samenwerkingsagenda opgesteld waarmee we de samenwerking ten behoeve van onze inwoners verder versterken. We gaan op een nieuwe manier samenwerken met onze maatschappelijke partners, waarbij beleid in co-creatie tot stand komt en we direct sturen op de uitvoering van lokale taken.

De onzekere factor in alles wat we doen is Corona. Wat worden de tijdelijke en blijvende gevolgen van de pandemie in de samenleving en wat betekent dat voor onze aanpak in het Sociaal Domein? We weten het niet maar onze inzet is en blijft dat we zichtbaar, benaderbaar en betrokken zijn. We hebben lering getrokken uit hoe we samen met onze maatschappelijke partners hebben gewerkt en nemen die kennis en kunde mee naar onze inzet in 2022. Deze weliswaar gedwongen, maar tegelijk ook verfrissende manier van samenwerking, blijkt onze inzet vanuit het raadsprogramma te versterken. We gaan op volle kracht verder met de koers die we hebben ingezet met de uitvoering van het raadsprogramma “Krachtig Zwijndrecht”.

3.2 Wat willen we bereiken?

Ambities	Doelstellingen
<p>1) Met goede basisvoorzieningen bieden we onze inwoners de kans om zich te ontplooien en werken we aan het voorkomen van zwaardere zorg en ondersteuning (preventie).</p>	<p>a) Met inzet op preventie, voorkomen we de inzet van zwaardere zorg en ondersteuning. b) Inwoners leven gezond, met voldoende aandacht voor sport en bewegen. c) Kunstzinnige en culturele activiteiten bieden inwoners ontplooiingsmogelijkheden. d) Kinderen en jongeren hebben mogelijkheden om zichzelf te ontplooien en (gezond te) ontwikkelen. e) Nieuwkomers voelen zich thuis en werken effectief aan hun maatschappelijke integratie. f) Inwoners kunnen goed lezen en schrijven. g) Inwoners hebben een sociaal netwerk en doen mee in de samenleving. h) De leef- en woonkwaliteit in de meest kwetsbare buurten krijgt een stevige impuls.</p>
<p>2) We zien onze inwoners met een zorg- en of ondersteuningsbehoefte en zorgen dat zij de ondersteuning krijgen die nodig is om mee te kunnen doen in de samenleving. Zo licht als mogelijk, maar zo zwaar als nodig.</p>	<p>i) Inwoners kunnen terecht bij een centraal en laagdrempelig 0-100 team, met vragen over en ondersteuning in de volle breedte van het sociale domein, inwoners hebben zo één aanspreekpunt. j) Mantelzorgers en vrijwilligers(organisaties) voelen zich gesteund en gewaardeerd bij hun inzet voor een ander. k) Kwetsbare groepen (ouderen en mensen met GGZ-problematiek) wonen thuis en de overlast voor de directe omgeving blijft beperkt. l) Het aantal kinderen en inwoners dat te maken krijgt met huiselijk geweld neemt af en slachtoffers krijgen de juiste ondersteuning. m) Mensen die moeite hebben om zelfstandig mee te komen in de samenleving (licht verstandelijke beperking), krijgen gericht ondersteuning. Iedereen doet mee.</p>

<p>3) Inwoners met complexe zorg- en ondersteuningsvragen bieden we de ondersteuning die nodig is, een maatwerk aanpak, normaliseren en demedicaliseren staan daarbij centraal.</p>	<p>n) Inwoners die te maken hebben met de meest complexe problematiek, krijgen betere ondersteuning, dat leidt tot kostenbeperking.</p> <p>o) Ontschotting en integraliteit in de volle breedte van het sociaal domein, zorgt voor toenemende effectiviteit en efficiency.</p>
---	--

3.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Ambitie 1: Met goede basisvoorzieningen bieden we onze inwoners de kans om zich te ontplooiën en werken we aan het voorkomen van zwaardere zorg en ondersteuning (preventie).

- **Preventieakkoord:** We werken met partners aan de uitvoering van het lokaal preventieakkoord om een impuls te geven aan de uitvoering van de ambities zoals opgenomen in het lokale beleidsplan 'Een gezonde basis voor iedereen' 2020-2023. Met het akkoord zetten we in op versterking van de verbinding tussen partners, het verkleinen van de gezondheidsachterstanden op gebieden als leefstijl, mentale gezondheid en vitale ouderen.
- **Samenwerkingsagenda met de huisartsen:** We werken samen met huisartsen om inwoners preventief te wijzen op het diverse aanwezige aanbod.
- **Kunst en cultuur als middel voor ontplooiing:** Verbonden aan maatschappelijke thema's, organisaties en doelgroepen zetten we kunst en cultuur in als middel om kinderen, jongeren en volwassenen zich te laten ontplooiën. We maken hiervoor onder andere gebruik van de expositieruimte KunZt. Door middel van diverse subsidieregelingen ondersteunen we culturele instellingen om hen in staat te stellen een laagdrempelig en toegankelijk aanbod voor al onze inwoners te realiseren. In 2021 is het Corona Cultuur Steunpakket ingericht ter ondersteuning van de culturele sector in Zwijndrecht. De regeling loopt in 2022 door en tot en met juni kunnen de partners een aanvraag dienen. In 2022 ligt de focus op de samenwerking met onder andere de middelbare scholen in Zwijndrecht.
- **Uitvoering nieuwe wet inburgering:** Met ingang van 2022 voeren we de Wet Inburgering uit via de Sociale dienst. De casusmanager inburgering en het vluchtelingenwerk werken intensief samen aan de begeleiding van statushouders bij hun inburgering en maatschappelijke integratie in Zwijndrecht. Focus ligt op de nieuwe opdracht aan het vluchtelingenwerk op basis van de nieuwe wet- en regelgeving. Naast maatschappelijke begeleiding op maat en het verzorgen van de participatieverklaringen zal Vluchtelingenwerk een bijdrage leveren aan budgetcoaching aan nieuwe statushouders. Met onder andere deze aangepaste inzet willen we bereiken dat statushouders goed kunnen deelnemen aan de Zwijndrechtse samenleving.
- **Aanpak Laaggeletterdheid:** In onze aanpak van laaggeletterdheid gaan we stevig aan de slag om de gemeentelijke communicatie te verbeteren. Dat doen we aan de hand van de opbrengsten van de campagne "Huh? Wat bedoelt u?" waarbij inwoners onbegrijpelijke zaken kunnen melden. Hierdoor kunnen we onze communicatie eenvoudiger maken. Verder voeren we in 2022 de actiepunten uit het lokale plan van aanpak laaggeletterdheid verder uit met als doel zo veel mogelijk mensen die slecht kunnen lezen of schrijven of die digitaal niet vaardig zijn te koppelen aan passend aanbod. We willen als gemeente begrijpelijker communiceren zodat we onze inwoners beter bereiken. Tot slot werken we samen met kinderopvang, onderwijs, bibliotheek en wijkteam aan een samenwerkingsagenda waarin het vergroten van de taalvaardigheid, rekenvaardigheid en digitale vaardigheid van kinderen en de bestrijding van achterstanden centraal staat.
- **Optimaliseren van kansen voor kinderen en jongeren:** Met de uitvoering van het 'Lokaal Plan Jeugd', de aanpak van kindermishandeling, het 'Onderwijsachterstandenbeleid' en het 'Brede Schoolbeleid' zetten we in op het optimaliseren van de kansen van kinderen en jongeren. We zetten in op het versterken van de opvoedomgeving door de inzet van lichte instrumenten waarin ontspanning en advies samengaan met hulp en ondersteuning waar nodig. We zoeken ouders en

kinderen met vragen op door de professionals in te zetten op natuurlijke vindplaatsen. In 2021 hebben we in Zwijndrecht voor het eerst de Summerschool georganiseerd en hieraan geven we in 2022 vervolg. Met de opbrengsten van de evaluaties van de aanpak van kindermishandeling, het onderwijsachterstandenbeleid en het Brede Schoolbeleid die in 2021 hebben plaatsgevonden formuleren we met de betrokken partners uitgangspunten en doelstellingen voor de komende periode.

- **Samenwerkingsagenda gemeente, kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp:** Onder aanvoering van een kwartiermaker stellen we samen met de kinderopvang, het onderwijs en partners in het (preventieve) jeugdveld een samenwerkingsagenda op met als doel het anders/beter inrichten van onze lokale aanpak van onderwijsachterstanden, het anders/beter organiseren van zorg en ondersteuning in en om kinderopvang en onderwijs. Op basis van een gezamenlijke visie en missie willen we werken aan haalbare korte en middellange termijn doelstellingen die we vertalen in een plan van aanpak inclusief de financiering met de middelen die gemeenten en onderwijs ontvangen voor de bestrijding van achterstanden en het Nationaal Programma Onderwijs.
- **Adequate en duurzame huisvesting onderwijs:** Belangrijke randvoorwaarde om goed onderwijs te kunnen bieden is adequate en duurzame huisvesting. De komende jaren wordt in Zwijndrecht dan ook in het kader van ons integraal huisvestingsplan op verschillende plaatsen nieuwbouw, verbouw of uitbreiding van onderwijshuisvesting gerealiseerd.
- **Nieuwe vormen van waarderen van vrijwilligers:** In 2022 zoeken we naar nieuwe en eigentijdse vormen van waardering van inwoners die zich inzetten als vrijwilliger. Samen met maatschappelijke organisaties zetten we in 2022 vrijwilligers in het zonnetje, besteden we aandacht aan NL Doet en de nationale vrijwilligersdag.

Ambitie 2: We zien onze inwoners met een zorg- en of ondersteuningsbehoefte en zorgen dat zij de ondersteuning krijgen die nodig is om mee te kunnen doen in de samenleving. Zo licht als mogelijk, maar zo zwaar als nodig.

- **Voortzetting integrale opdracht VIVERA Sociaal Wijkteam:** In 2022 zal de integrale opdracht en subsidie aan het VIVERA Sociaal Wijkteam (0-100 team) die ook in 2020 en 2021 werden verstrekt, worden voortgezet. Hiermee zetten we in op de speerpunten: normaliseren, integraal werken en versterken van de regie lokaal. Met het integrale team is er één aanspreekpunt dat de uitvoering van het één-gezin-één-plan-principe coördineert. Het VIVERA Sociaal Wijkteam zal de intensivering van de samenwerking met partners in het lokale (voor)veld en verwijzers voortzetten zodat we inwoners met zorg- en ondersteuningsvragen eerder signaleren (preventief). Denk bijvoorbeeld aan aanwezigheid op scholen en versterken van de samenwerking met huisartsen. Het VSWT biedt inwoners waar nodig ondersteuning die zoveel mogelijk aansluit bij het dagelijks leven en mogelijkheden van het huishouden. Hiermee willen we kwalitatief goede ondersteuning bieden en de kosten van zwaardere, geïndiceerde zorg en ondersteuning laten afnemen.
- **Lerende organisatie op basis van proeftuinen:** Vanaf 2020 is met de uitvoeringpartners van het VIVERA Sociaal Wijkteam aan een ontwikkelagenda gewerkt om de doorontwikkeling gezamenlijk (VSWT en gemeente) vorm te geven. Er is sprake van een lerende organisatie waarin thema's en werkwijzen worden verbeterd op basis van pilots (proeftuinen). De proeftuinen richten zich op de thema's van het transformatieplan. Bijvoorbeeld: het vraagverhelderingsteam van SDD en VSWT-professionals gezamenlijk (brede intake lokaal), lokaal zorgnetwerk, verminderen van 24-uurs zorg en versterken budgetbewust werken door alternatief aanbod te ontwikkelen.
- **Borging lessen proeftuinen in een structurele aanpak:** De lessen uit de proeftuin van het lokaal organiseren van het Lokaal Zorgnetwerk (procesregie na melding bij meldpunt Zorg en Overlast) implementeren we in een structurele aanpak.
- **Samenwerkingsagenda met de huisartsen:** We werken samen met huisartsen om vanuit integraliteit de juiste zorg- en of ondersteuning te bieden.
- **Optimalisatie van de lokale infrastructuur voor mensen met GGZ-problematiek:** We optimaliseren via het lokale plan 'Een plek voor iedereen' (2021 vastgesteld) de lokale infrastructuur voor inwoners met GGZ-problematiek die in de wijk (komen) wonen. Dit doen we door de succesvolle inzet van GGZ-experts in het wijkteam, ondersteuning van GGZ-mantelzorgers en werken aan

woon-zorgvoorzieningen, zoals opgenomen in ons bod (voorstel) voor de regionale agenda huisvesting kwetsbare groepen.

Borging opbrengsten pilot waakvlamvoorziening: In het kader van het landelijk programma Sociaal voeren we in Zwijndrecht in nauwe samenwerking met de SDD en het praktijkonderwijs een pilot uit. Mensen met licht verstandelijke beperking krijgen in de pilot structurele ondersteuning om beter zelfstandig deel te kunnen nemen aan de samenleving. De pilot heeft een looptijd van 2 jaar en eindigt in 2022. De pilot wordt gevolgd en geëvalueerd door onderzoeksbureau MOVISIE en moet leiden tot een advies over opbrengsten en vervolg/borging.

Ambitie 3: Inwoners met complexe zorg- en ondersteuningsvragen bieden we de ondersteuning die nodig is, een maatwerk aanpak, normaliseren en de-medicaliseren staan daarbij centraal.

- **Borging lessen proeftuinen in een structurele aanpak:** We ronden de proeftuinen van het VIVERA sociaal wijkteam af en we borgen de opbrengsten hiervan structureel in onze aanpak. Dat betekent dat de positieve resultaten van de proeftuinen Lokaal Zorgnetwerk en Integraal Intaketeam worden ingebed in de werkwijzen van onze samenwerkingspartners. Hiermee worden casussen in het kader van zorg en overlast (Lokaal Zorgnetwerk) en complexe casussen (integraal intake team) integraal opgepakt. Hierin staan het vinden van creatieve passende oplossingen naast maatwerk, normaliseren en demedicaliseren centraal.

Structurele inzet zorgmariniers: De inzet van de zorgmariniers is effectief gebleken in 2019 en 2020 en wordt per 2022 structureel onderdeel van de gemeentelijke aanpak. De zorgmariniers blijven zich inzetten om met betrokken partners te komen tot een doorbraak voor het huishouden en werken tegelijkertijd aan het terugdringen van maatschappelijke kosten. De inzichten die zij opdoen op basis van deze casuïstiek gebruiken we om het systeem van zorg en ondersteuning te verbeteren. In 2022 ligt het zwaartepunt van de inzet op de integrale aanpak op de scheidslijn tussen zorg en veiligheid.

3.4 Effectmeting

(Verplichte) beleidsindicator	Nulmeting	Realisatie 2020	Doel 2021 *	Doel 2022
Absoluut verzuim per 1000 inwoners 5-18 jaar; Leerplichtige en/of kwalificatiejongere die niet op een school of instelling staat ingeschreven*	1%	0,63% (4 jongeren)	Lager of gelijk aan 0,94%	Lager of gelijk aan 0,94%
Relatief verzuim per 1000 inwoners 5-18 jaar; jongere staat wel ingeschreven op school maar gedurende bepaalde tijd lessen/praktijk niet volgt*	16,46%	8,9%	Lager of gelijk aan 12,16%	Lager of gelijk aan 12,16%
Voortijdig schoolverlaters totaal (VO +MBO) %*	2,1%	2,84%	Lager dan 2,6%	Lager dan 2,6%
Niet sporters; % niet wekelijks sporten bevolking 19 en ouder *	52,4%	Cijfers nog niet bekend	Lager dan nulmeting	Lager dan nulmeting
% Jongeren met delict voor de rechter*	1,38%	1% (2019)	Lager dan nulmeting	Lager dan nulmeting
% Alle jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp *	13,44%	13,6%	Lager dan 16,65%	Lager dan 16,65%
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming t.o.v. alle jongeren *	1,5%	1,5%	Lager dan 1,8%	Lager dan 1,8%

% Jongeren met jeugdreclassering tot 18 jaar die een maatregel door rechter dwingend opgelegd hebben gekregen (2 ^e helft 2018)*	0,5%	0,5%	Lager dan 0,6% (2019)	Lager dan 0,6%
Cliënten met maatwerkarrangement Wmo per 1.000 inwoners *	66	98	Lager dan 70 (2019)	Lager dan 70

* Bron; www.waarstaatjegemeente.nl

3.5 Wat mag het kosten?

Programma 3 Welzijn en zorg	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-40.166	3.772	-36.394	-43.092	2.526	-40.566	-44.315	2.626	-41.689
Mutaties reserves	-339	1.405	1.066	0	1.631	1.631	0	379	379
Resultaat	-40.505	5.177	-35.328	-43.092	4.157	-38.935	-44.315	3.005	-41.310

- = Nadelig / + = Voordelig

Bedragen x € 1.000

3.6 Verbonden Partijen

Verbonden partijen	Bijdrage aan ambities gemeente Zwijndrecht
Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)	Vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd wordt een bijdrage geleverd aan een gezonde basis voor iedereen. De DG&J voert daartoe namens de gemeente een aantal taken uit zoals het instellen en in stand houden van een gezondheidsdienst en de uitvoering van wettelijke taken vanuit de Wet publieke gezondheid; het gaat dan onder andere om ziektepreventie (jeugdgezondheidszorg), gezondheidsbescherming (rijksvaccinatieprogramma) en gezondheidsbevordering.
Serviceorganisatie Jeugd	Vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en jeugd – onderdeel Serviceorganisatie Jeugd wordt een bijdrage geleverd aan het bieden van de juiste zorg en ondersteuning aan inwoners met een (complexe) zorg- en ondersteuningsvraag. Dit doen zij onder andere door middel van de contractering van en inkoop bij zorgaanbieders die jeugdhulp bieden.
Gemeenschappelijke Regeling Sociaal SDD	Vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (SDD) wordt een bijdrage geleverd aan het bieden van de juiste zorg en ondersteuning aan inwoners met een (complexe) zorg- en ondersteuningsvraag. Dit doen zij door verschillende regelingen voor ons uit te voeren, door in de uitvoering aan te sluiten bij het VIVERA Sociaal Wijkteam en in co-creatie met gemeenten beleid te ontwikkelen dat lokaal wordt vastgesteld.

Uitgebreide informatie over alle Verbonden partijen van de gemeente Zwijndrecht treft u aan in de betreffende paragraaf.

Programma 4 Veiligheid en leefomgeving

4.1 Focus 2022

In 2022 blijven we werken aan een veilige en leefbare omgeving. Dit is noodzakelijk om een aantrekkelijke woongemeente te zijn en te blijven. Wij willen dat onze inwoners en ondernemers veilig zijn, veilig handelen en zich veilig voelen. Daarom continueren wij de samenwerking met onze partners (zoals politie, openbaar ministerie, RIEC en woningbouwcoöperaties). Hierbij gaat het om de inzet op veilige buurten en wijken, integrale aanpak van (ondermijnende) criminaliteit en het voorkomen van openbare orde problematiek. We zetten hierbij in op bewustwording, preventie en toezicht en handhaving.

Een leefbare en toekomstige openbare ruimte blijft onverminderd belangrijk. De openbare ruimte is onze directe leefomgeving en bepaalt voor een groot deel hoe inwoners en bezoekers naar Zwijndrecht kijken. Om doelstellingen te bereiken, is het belangrijk dat de openbare ruimte gebruikt wordt en daartoe uitnodigt. Mensen moeten er willen verblijven. We zorgen ervoor dat het schoon is, maar willen de openbare ruimte ook klimaatbestendig inrichten. Dit is niet alleen belangrijk voor nu, maar ook voor de toekomst. We besteden veel aandacht aan duurzaamheid. Zwijndrecht heeft immers, net als iedere andere gemeente, de opgave de directe leefomgeving goed door te geven aan volgende generaties.

4.2 Wat willen we bereiken?

Ambities	Doelstellingen
1) Veilig wonen	a) We verbeteren de veiligheid en veiligheidsbeleving van inwoners. b) Bij rampen en crises handelen we effectief door een goed georganiseerde crisisorganisatie.
2) Prettig wonen	c) De openbare ruimte is schoon. We dringen overlast van afval en hondenpoep terug. d) We brengen door het sturen van parkeergedrag, vraag en aanbod in evenwicht. e) De openbare ruimte is groen. Waar mogelijk vergroenen we en stimuleren we daartoe. f) We zorgen ervoor dat de kwaliteit van de openbare ruimte zoveel mogelijk aansluit bij de wensen van bewoners.
3) Een duurzame openbare ruimte	g) We zorgen voor een openbare ruimte die voorbereid is op de toekomst.
4) Een bewuste (toekomstige) generatie	h) We zetten versterkt in op bewustwording van de jonge generatie en werken aan een samenhangend programma voor onze drie NME-locaties: Weetpunt, Kiboehoeve, Hooge Nesse.

4.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Ambitie 1: Veilig wonen

- We verstevigen de aanpak op ondermijning samen met onze partners. Dit doen we door de bewustwording binnen en buiten onze organisatie te vergroten, door controles te houden en zoveel mogelijk meldingen op te pakken.
- Wij intensiveren de samenwerking tussen zorg- en veiligheidsprofessionals.
- We benutten extra boa-capaciteit voor de doorontwikkeling van toezicht en handhaving. We zetten toezicht en handhaving in voor onder andere de aanpak van ondermijning en ook voor de aanpak van kleine ergernissen aan de hand van het jaarplan toezicht en handhaving 2022.
- We blijven de wijkpreventieteams onverminderd ondersteunen in hun taak.
- We organiseren een veiligheidsdag in 2022.
- We gaan aan de slag met het aanpakken van de meest overlastgevende locaties op het gebied van verkeersveiligheid.
- We continueren de verkeersacties ter verbetering van de verkeersveiligheid rondom onderwijsinstellingen. Daarnaast gaan we acties organiseren bij locaties waar voertuigen onvoldoende stoppen voor overstekende voetgangers, zoals bij ouderencentra en winkelcentra.
- We blijven in gesprek met ProRail in het kader van veiligheid op en rondom het spoor en het emplacement Kijfhoek.
- Wij organiseren een lobby in het kader van Basisnet Spoor en hoogfrequent spoor.
- Wij verwerken de geschikte veiligheidsvoorschriften in het bestemmingsplan Stationskwartier om op een verantwoorde wijze te kunnen bouwen.
- We ontwikkelen de crisisorganisatie (regionaal) door en blijven oefeningen organiseren.

Ambitie 2: Prettig wonen

- We zorgen voor een groene openbare ruimte door verder uitvoering te geven aan het integraal groenbeleid 'Groen Leeft' en de daarbij behorende uitvoeringsagenda, die is opgesteld voor de periode 2020-2023.
- We richten speelplekken opnieuw in en betrekken daar actief onze inwoners bij (bijvoorbeeld via de applicatie Speeltuinchef). In het bijzonder is er aandacht voor het vergroenen van speelplekken en het creëren van informele speelruimte via speelprikkels (zonder formele toestellen). In 2022 worden een aantal nieuwe speelplekken opgeleverd op NL Greenlabel niveau B.
- We starten in 2022 uitvoering te geven aan het grondstoffenbeleidsplan 2022-2025. Door uitvoering te geven aan dit nieuwe grondstoffenbeleidsplan zijn we in staat om binnen de planhorizon van het grondstoffenbeleidsplan de gestelde milieudoelstelling van maximaal 100 kilogram fijn huishoudelijk restafval per inwoner per jaar te halen.
- We ontwikkelen mobiliteitsbeleid, gebaseerd op het STOMP-principe, waarbij de prioriteit gaat van eerst Stappen, dan naar Trappen, vervolgens naar Openbaar Vervoer, gevolgd door deelmobiliteit als Mobility-as-a-Service (MaaS) en dan pas naar Personenwagens/Parkeren. Hierbinnen ontwikkelen we parkeerbeleid, waarin we onder andere aandacht hebben voor het beperken van de overlast van geparkeerde voertuigen.
- We starten met het actualiseren van het beleidsplan openbare verlichting en actualiseren het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) en het beheerplan begraafplaatsen 2019-2022.
- We geven uitvoering aan de visie op de openbare ruimte, het integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2025, het beheerplan vastgoed, het gemeentelijk rioleringsplan, het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan, het beheerplan buitensportaccommodaties en het beheerplan begraafplaatsen.
- We monitoren de kwaliteit van de openbare ruimte door te toetsen op beeldkwaliteit.
- We faciliteren inwoners die zelf actief zijn om hun leefomgeving prettig te maken middels PAK AAN!

- In 2022 besteden we werkzaamheden opnieuw aan waarvan de onderhoudscontracten aflopen. Het gaat hierbij onder ander om het onderhoudsbestek snoeien bomen, renovatie plantvakken en het raamcontract elementverharding.
- We dringen overlast door honden(-bezitters) terug en bieden voldoende gebruiksmogelijkheden voor honden(-bezitters).

Ambitie 3: Een duurzame openbare ruimte

- Bij inkoop en aanbesteding is duurzaamheid (klimaatadaptatie, circulariteit en energietransitie) een speerpunt.
- Bij ontwikkeling van woningbouw worden randvoorwaarden meegegeven over energieneutraliteit, groen, circulariteit en klimaatadaptatie.
- We geven uitvoering aan de Regionale Energiestrategie Drechtsteden 1.0 (RES), het Energieakkoord Drechtsteden en de Transitievisie Warmte 2021.
- We bereiden ons voor op de aanleg van een warmtenet.
- In het kader van mobiliteitsbeleid stimuleren wij langzaam verkeer en elektrisch rijden bij de inrichting van de openbare ruimte (fietsparkeren, laadpalen).
- Wij zoeken naar mogelijkheden om te komen tot vermindering van verharding en meer groen.
- We geven uitvoering aan de activiteiten die zijn opgenomen in het Programma duurzaamheid.

Ambitie 4: Een bewuste (toekomstige) generatie

- We werken aan synergie tussen organisaties die zich bezig houden met natuureducatie, milieu en groenbeheer.
- We werken samen met vooruitstrevende organisaties om te komen tot voorbeeldprojecten in Zwijndrecht.
- Via Natuur- en duurzaamheidseducatie streven wij ernaar meer bewustwording en handelingsperspectief te realiseren, bijvoorbeeld rondom het scheiden van afval.
- We zetten in op een verbreding van de thema's van NME (voornamelijk natuur) naar NDE (natuur en de drie duurzaamheidsthema's klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie).
- We benutten actuele thema's en projecten als aanleiding voor educatie activiteiten.
- We werken aan een openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen.

4.4 Effectmeting

(Verplichte) beleidsindicator	Nulmeting	Realisatie 2020	Doel 2021	Doel 2022
Verwijzing Halt (aantal per 10.000 jongeren) *	187 (2018)	233 (2019)	Gelijk of lager	Gelijk of lager
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners) *	0,9 (2018)	0,6	Gelijk of lager	Gelijk of lager
Geweldmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners) *	2,9 (2018)	3,2	Gelijk of lager	Gelijk of lager
Diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners) *	1,9 (2018)	1,7	Gelijk of lager	Gelijk of lager
Vernielingen en beschadigingen openbare ruimte*	4,6 (2018)	4,9 (2019)	Gelijk of lager	Gelijk of lager
Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)*	203 (2018)	204 (2019)	Minder dan 200	Minder dan 160
Hernieuwbare elektriciteit (%) (2017) **	1,4% (2017)	2,4% (2018)	5%	Hoger

*Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

De gemeente heeft niet of beperkt directe invloed heeft op deze cijfers, maar we volgen ze wel nauwlettend om na te gaan of aanvullende beleid nodig is ter ondersteuning. Daarom zijn ook geen cijfermatige doelstellingen opgenomen.

4.5 Wat mag het kosten?

Programma 4 Veiligheid en leefomgeving	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-32.383	17.678	-14.705	-33.156	16.855	-16.301	-33.780	16.423	-17.357
Mutaties reserves	-596	1.483	887	-827	2.519	1.692	-130	1.673	1.543
Resultaat	-32.979	19.161	-13.817	-33.983	19.374	-14.609	-33.910	18.096	-15.814

- = Nadelig / + = Voordelig

Bedragen x € 1.000

4.6 Verbonden Partijen

Verbonden partijen	Bijdrage aan ambities gemeente Zwijndrecht
GR Veiligheids-regio ZHZ	De gemeenschappelijke regeling heeft tot doel de brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen op regionaal niveau te integreren, met behoud van lokale verankering, bestuurlijk en operationeel. Het doel is een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.
GR Omgevingsdienst ZHZ	De Omgevingsdienst voert in mandaat voor de gemeente een aantal wetten uit, zoals de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet milieubeheer, de Wet geluidhinder, de Wet bodembescherming en de Wet natuurbescherming. De Wabo milieutaken, in hoofdzaak vergunningverlening, toezicht en handhaving, worden jaarlijks vastgelegd in een jaarprogramma. De Omgevingsdienst verricht daarnaast voor de gemeente adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van veiligheid, gezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid en voert projecten uit op het gebied van milieu en ruimte. De Omgevingsdienst is mede ondertekenaar van het Energieakkoord Drechtsteden.
GRD	De Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden gaat verder als samenwerking voor de dienstverlening op het sociaal domein. We zetten in op het versterken van de lokale grip en directere vertegenwoordiging van de inwoners van Zwijndrecht.

Uitgebreide informatie over alle Verbonden partijen van de gemeente Zwijndrecht treft u aan in de betreffende paragraaf.

Programma 5 Dienstverlening en bestuur

5.1 Focus 2022

Het verder vergroten van het vertrouwen dat inwoners, instellingen en bedrijven in de gemeente hebben, blijft voor ons een belangrijke doelstelling. We gaan door met samenlevingsgericht werken. Leidend daarbij is de behoefte die inwoners en partners zelf uiten. Het is aan de gemeente om te achterhalen en expliciteren wat de wensen zijn, bij de inwoners te checken of dit beeld klopt, en vervolgens te bepalen hoe en in welke mate de gemeente aan de behoeften tegemoet kan komen. Essentieel is communicatie en verwachtingsmanagement: wij moeten duidelijk zijn over wat onze inwoners redelijkerwijs van ons kunnen verwachten en dat ook weten over te brengen.

Dienstverleningsconcept

Wij hebben de ambitie om in 2022 te komen met een visie op onze dienstverlening met een nieuw dienstverleningsconcept. Met het nieuwe dienstverleningsconcept maken we onder andere het gemeentehuis echt een "huis van de samenleving". We brengen onze dienstverlening dichterbij de burgers door al onze taken (ook die we hebben overgedragen aan verbonden partijen) onder één dak te organiseren. Het gemeentehuis moet een gebouw worden waar burgers, ondernemers, bestuurders, partners en ambtenaren elkaar ontmoeten en met elkaar in verbinding komen. Hier vinden de mooie gesprekken plaats. Hier ontstaat nieuwe energie, groei, en aandacht voor elkaar en nieuwe samenwerkingen. Hier is altijd een luisterend oor, hier ben je altijd welkom, hier ontstaat een gezamenlijk gevoel. Hier bestaat er de passie om Zwijndrecht mooier en beter te maken.

Communicatie

Tevens geven we een extra impuls aan communicatie, door onder meer onze communicatie nog meer toe te spitsen op de doelgroep en het effectief benutten van moderne communicatiemiddelen. Helder en begrijpelijk taalgebruik is essentieel voor een goed contact met inwoners. Webcare is daarbij een goed middel om zicht te houden op de sentimenten in de samenleving. Dit maakt gerichte communicatie mogelijk (om bijvoorbeeld tegenwicht te bieden aan onjuiste of incomplete beeldvorming) en helpt bij verwachtingsmanagement. Daarnaast worden er signalen uit de samenleving en actualiteiten vanuit verschillende afdelingen bij elkaar gebracht om tot een integrale reactie/aanpak te komen. We willen meer de wijk in om zo contact te maken met inwoners. Ook dient informatie nog beter ontsloten en geclusterd te worden op de websites van de gemeente.

Participatie

Ook gaan wij in 2022 stevig door met het stimuleren van burgerparticipatie. We beschikken over een participatiewijzer en er zijn diverse bijeenkomsten geweest om inwoners en bedrijven te betrekken bij de ontwikkelingen in hun buurt. Maar we kunnen aandachtspunten nog beter oppakken dan nu al gebeurd. We kijken daarom goed hoe we de spelregels rond het gebruik van de participatiewijzer kunnen aanscherpen en participatie meer integraal kunnen aanpakken. Het gebruik van digitale participatiemiddelen wordt ingezet voor laagdrempelige toegang voor al onze inwoners. Daarnaast werken we aan een overkoepelende visie voor participatie die zal fungeren als kapstok voor ons handelen.

Samenwerking

Vanaf januari 2022 werken we in andere vorm samen met onze partners in de Drechtsteden. De gemeente Dordrecht neemt als servicegemeente de interne dienstverleningstaken op zich. Dat gaat onder andere over de ICT, communicatie, HR, de belastingdienst en het onderzoekscentrum. In de overgang naar de servicegemeente Dordrecht zetten we in op samenwerken waar dat meerwaarde oplevert en meer lokale grip. We zijn een sterke samenwerkingspartner voor de regio Drechtsteden en zorgen ervoor dat de belangen van Zwijndrecht en de regio goed worden geïntegreerd en vertegenwoordigd. Voor de basistaken van de sociale dienst blijven we samenwerken in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. We maken daarbij gebruik van de klassieke vorm, met een dagelijks en algemeen bestuur, en stappen af van de constructie met een Drechtraad. We komen zelf mee aan het stuur. Ook de groeiagenda van de Drechtsteden, inmiddels al vorm gegeven in een samenwerkingsovereenkomst, blijft een belangrijk speerpunt van onze regionale inhoudelijke samenwerking op onderwerpen als wonen, werken, mobiliteit en energie.

Verkiezingen

Op 16 maart 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. De mogelijkheid bestaat dat ook deze verkiezingen coronaproof georganiseerd moeten gaan worden volgens de Tijdelijke Wet Verkiezingen Covid-19. Dit betekent dat er rekening gehouden moet worden dat ook deze verkiezingen extra tijd, meer kosten en extra inzet gaan vragen.

5.2 Wat willen we bereiken?

Ambities	Doelstellingen
Een goede relatie tussen de samenleving en de politiek	a) We behartigen de belangen van onze inwoners bedrijven en partners goed.
	b) We handhaven excellente dienstverlening.
	c) We werken proces- en zaakgericht

5.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Ambitie 1: Een goede relatie tussen de samenleving en de politiek
<ul style="list-style-type: none">• Samenlevingsgericht werken is een belangrijk uitgangspunt in onze visie op dienstverlening. Eén van de effecten van samenlevingsgericht werken is een (in de ogen van de inwoners) betere responsiviteit van de gemeente. En dat leidt tot meer vertrouwen. We zetten de periodieke monitoring van vertrouwen voort.• We beginnen met de uitwerking en uitvoering van de nieuwe visie op dienstverlening en gaan we het gemeentehuis transformeren in het "huis van de gemeente" (dé woonkamer van de samenleving) waarin alle diensten van de gemeente zijn onder gebracht. Ons doel is uiteindelijk om de dienstverlening weer terug te halen naar ons huis van de gemeente. Dit is dichterbij, integraler en draagt ook nog bij aan het nieuwe werken en het kantoorconcept dat is ontstaan als gevolg van Corona.• We geven een impuls aan de communicatie. We informeren onze inwoners over belangrijke resultaten (bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid, vertrouwen, betaald parkeren, afvalinzameling, Vivera, jeugdzorg, et cetera). Daarbij krijgt verwachttingsmanagement speciale aandacht. We willen een realistisch beeld geven van wat onze inwoners van ons kunnen verwachten. Als iets waar inwoners om vragen niet kan, laten we dat tijdig en met een duidelijke toelichting op de redenen weten.• We streven naar optimale (telefonische) bereikbaarheid. Dit blijft voor ons ook in 2022 een belangrijk aandachtspunt• We optimaliseren de vindbaarheid van informatie vanuit bewonersperspectief. Daarbij kijken we naar de website en hoe de informatie daarop wordt gepresenteerd, het gebruik van subsites, en de werking van de zoekmachine. Op dit moment beschikt de gemeente over diverse sites, waarbij

het voor inwoners niet meer duidelijk is welke sites onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen en welke onder die van andere (maatschappelijke) organisaties. We onderzoeken of we met één ingang, www.zwijndrecht.nl, kunnen werken.

- Niet iedereen zoekt informatie via digitale kanalen. Een nog steeds aanzienlijk deel van de inwoners stelt prijs op fysiek contact. Digitale informatie is ook niet altijd toegesneden op de specifieke context van inwoners, waardoor contact met professionele medewerkers uitkomst moet bieden. Wij kijken hoe we in het "huis van de gemeente" tot één laagdrempelig fysiek loket kunnen komen waar inwoners met al hun vragen terecht kunnen (mede gelet op motie mbt 1-loketbenadering).
- Om het sentiment onder inwoners en ondernemers te peilen gaan we steeds vaker de wijken in en volgen we continue vanuit verschillende invalshoeken (social media, klantcontacten, contacten met maatschappelijke partners, vragen van ondernemers en inwoners) wat er over de organisatie wordt gezegd en wat er rond de organisatie (in de samenleving) speelt om daar, als dat nodig is, snel op te reageren. Deze signalen worden bij elkaar gebracht om tot een integrale reactie en/of aanpak te komen.
- Burgerparticipatie is binnen onze netwerksamenleving niet meer weg te denken. We blijven dit dan ook stimuleren en passen we daarbij steeds de participatieladder toe. We zien dat burgers steeds vaker zelf actie ondernemen in hun omgeving. Ze bedenken een oplossing voor het onderhoud van speeltuinen of de groenvoorziening. Dit blijven we faciliteren.
- In de overgang naar de servicegemeente Dordrecht, de groeiagenda en de samenwerking op het sociaal domein zetten we in op samenwerken waar dat meerwaarde oplevert en meer lokale grip. We zijn een sterke samenwerkingspartner voor de regio Drechtsteden en zorgen ervoor dat de belangen van Zwijndrecht en de regio goed worden geïntegreerd en vertegenwoordigt.
- We bieden hulp aan een ieder die vastloopt in het web van regels, procedures en instanties (de gemeente als meest nabije overheid).
- We zetten de intensivering voort van de inzet ten aanzien van privacy, gegevensveiligheid en de landelijke aanpak van adres- en identiteitsfraude, en de Wet Bibob.
- Voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 houden we rekening met extra kosten in verband met Corona. Mogelijk zijn voor een veilige stembusgang nog extra maatregelen nodig.
- We stellen steeds meer producten digitaal beschikbaar en leveren hulp en/of maatwerk waar nodig.
- We hebben aandacht voor integer handelen en gaan bewust om met de middelen en informatie die we tot onze beschikking hebben. We trainen onze medewerkers en bestuur zodat de bewustwording op dit gebied toeneemt. We bespreken dilemma's en streven naar een zo goed mogelijke oplossing voor alle betrokkenen.

5.4 Effectmeting

(Verplichte) beleidsindicatoren	0-meting	Realisatie 2020	2021	2022
Formatie (Fte per 1.000 inwoners)*	4,67	4,74	4,74	4,74
Bezetting (Fte per 1.000 inwoners)*	4,38	4,38	4,38	4,38
Apparaatskosten (Kosten per inwoner)*	€ 488	€ 557	€ 523	€ 523
Externe inhuur (Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur)*	10,3%	13,7%	9,1%	9,0%
Overhead (% van de totale lasten)*	9,5%	9,3%	9,1%	8,8%
Vertrouwen in de gemeente (rapportcijfer)*	6,4	6,0	6,6	6,6

*Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Definities:

- *Formatie: De formatie vermeldt het aantal FTE (voltijdbanen) in vaste dienst binnen de organisatie, zoals dat in de financiële begroting is goedgekeurd. Als medewerkers parttime werken, dan wordt dat in een formatieplanning omgerekend naar het aantal FTE.*
- *Bezetting: Tot de bezetting worden alle medewerkers die in dienst zijn van de gemeente met een vaste of tijdelijke aanstelling gerekend. De griffie wordt wel gerekend tot de bezetting.*
- *Externe inhuur: Externe inhuur onderscheidt zich van 'uitbesteden' doordat bij externe inhuur het gevraagde product of de dienstverlening tot stand komt onder aansturing van de opdrachtgever (de gemeente). Dit is niet het geval bij uitbesteding; daar levert de externe partij (opdrachtnemer) een kant-en-klaar product of dienst.*
- *Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur. Apparaatskosten bestaan onder meer uit de loonkosten voor het gehele ambtelijke apparaat inclusief externe inhuur, ICT- kosten, huisvestings- en facilitaire kosten. De apparaatskosten in 2022 zijn gestegen door onder meer een incidentele gemeentelijke bijdrage voor ontvlechting van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden (GRD) en door hogere sociale premies (pensioen en belasting).*
- *De overhead bestaat voor een groot gedeelte uit bijdragen aan de Servicegemeente Dordrecht, die veel van de PIOFACH taken voor de gemeente Zwijndrecht gaat uitvoeren. Daarnaast draagt de gemeente zelf de directe kosten van huisvesting en facilitaire zaken. Tot slot bestaat de overhead uit eigen personeelskosten voor staf- en leidinggevende functies en de daaraan verbonden algemene kosten. De daling van het percentage overhead wordt vooral veroorzaakt door de gestegen totale lasten van de gemeentelijke begroting.*
- *Het rapportcijfer voor vertrouwen in de gemeente is gezakt van een 6,3 in 2017 naar een 6,0 in 2020. De meest voor de hand liggende verklaring is de coronacrisis. Maar het valt ook niet uit te sluiten dat inwoners steeds hogere verwachtingen hebben van de gemeente en dat de mate waarin die daaraan tegemoet kan komen daarbij achterblijft. Zeker in tijden van crisis kijken mensen naar de overheid voor oplossingen, die evenwel niet of onvoldoende voorhanden zijn.*

5.5 Wat mag het kosten?

Programma 5 Dienstverlening en bestuur	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-6.392	1.137	-5.255	-6.432	1.422	-5.011	-6.737	1.520	-5.216
Mutaties reserves	0	10	10	0	80	80	0	480	480
Resultaat	-6.392	1.147	-5.245	-6.432	1.502	-4.931	-6.737	2.001	-4.736

- = Nadelig / + = Voordelig

Bedragen x € 1.000

5.6 Verbonden Partijen

Verbonden partijen	Bijdrage aan ambities gemeente Zwijndrecht
Groeiagenda Drechtsteden	De aansluiting op de ruimtelijk-economische strategie "Groeiagenda Drechtsteden 2030" geeft Zwijndrecht de mogelijkheid om op onderwerpen als wonen, economie, bereikbaarheid en de energietransitie haar positie regionaal en landelijk te versterken. Onze ambities krijgen een breder platform en het versterkt de netwerksamenwerking met andere partners buiten de regio.
GRD	De Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden gaat verder als samenwerking voor de dienstverlening op het sociaal domein. De gemeente Dordrecht neemt als servicegemeente de interne dienstverleningstaken op zich. Dat gaat onder andere over de ICT, communicatie, HR, de belastingdienst en het onderzoekscentrum. We zetten in op het versterken van de lokale grip en directere vertegenwoordiging van de inwoners van Zwijndrecht.
Dienstverlening Drechtsteden	We werken nauw samen met "Dienstverlening Drechtsteden". We werken in dezelfde systemen en harmoniseren onze werkwijzen. We ontwikkelen samen, delen specialismen, bieden onderlinge ondersteuning (website + social media) en voeren activiteiten voor elkaar uit (bijvoorbeeld telefonie). Dienstverlening Zwijndrecht is een sterke speler in de regio en wil een actieve bijdrage leveren aan de doorontwikkeling van de kwaliteit van dienstverlening en basisregistraties in het netwerk van de Drechtsteden.

Uitgebreide informatie over alle Verbonden partijen van de gemeente Zwijndrecht treft u aan in de betreffende paragraaf.

Onderdeel Financiën

De uitgaven van dit onderdeel bedraagt € 337.000. De bijbehorende baten zijn verantwoord onder de algemene dekkingsmiddelen in het volgende hoofdstuk. Hieronder gaan we in het kort in op de activiteiten.

Belastingen

De lasten betreffen de bijdragen aan Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) voor het uitvoeren van de heffing en invordering, de afhandeling van bezwaar- en beroepsschriften van de Wet onroerende zaken en een dotatie aan de voorziening dubieuze belastingdebiteuren.

Beleggingen

Zwijndrecht neemt met andere gemeenten deel in het aandelenkapitaal van instellingen met een zeker nut voor de gemeente, zoals nutsbedrijven (Stedin, Oasen en Evides), de BNG en ROM-D. Onder deze post worden de rentelasten geraamd die zijn verbonden aan het houden van beleggingen.

Onvoorzien

De post Onvoorzien bevat het budget voor onvoorzienne uitgaven. Er is voor gekozen om de post Onvoorzien voor de begroting in zijn geheel op te nemen onder dit onderdeel.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten omvat posten zoals eindheffing werkkostenregeling (WKR), stelposten lager investeringsprogramma, generatiepact en vennootschapsbelasting.

Programma 6 Financiën	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-1.036	500	-537	9.396	315	9.711	337	314	651
Mutaties reserves	-46.915	0	-46.915	-999	0	-999	-344	3	-341
Resultaat	-47.951	500	-47.452	8.397	315	8.712	-8	317	309

- = Nadelig / += Voordelig

Bedragen x € 1.000

Onderdeel Algemene dekkingsmiddelen

Binnen de begroting bestaat er onderscheid tussen specifieke dekkingsmiddelen en algemene dekkingsmiddelen. Specifieke dekkingsmiddelen hangen samen met een concreet beleidsveld en staan opgenomen in de betreffende programma's. Denk hierbij aan de riool- en afvalstoffenheffing.

De algemene dekkingsmiddelen onderscheiden zich van specifieke dekkingsmiddelen doordat zij vrij aan te wenden zijn.

Het totaalbedrag (saldo) van dit onderdeel bedraagt € 96,3 miljoen. Dit betreft circa twee-derde van de totale baten (exclusief reserves). De bijbehorende lasten zijn verantwoord in het voorgaande hoofdstuk, Financiën. Hieronder gaan we in het kort in op de activiteiten.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) draagt zorg voor heffing en invordering, afhandeling bezwaar- en beroepsschriften van de Wet onroerende zaken en Precariobelasting. De baten van deze lokale heffingen worden op dit onderdeel geraamd.

Uitkering gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds bestaat uit:

- algemene uitkering
- integratie- en decentralisatie-uitkeringen

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is de belangrijkste vrij besteedbare/afweegbare inkomstenbron voor de gemeente en wordt voornamelijk bepaald door beleidsvoornemens van de rijksoverheid. De belangrijkste integratie- en decentralisatie-uitkering voor onze gemeente betreft de (oude) Wmo.

De geldstromen die voorheen onder de titel 'deelfonds sociaal domein' vielen, zijn met ingang van 2019 ondergebracht in de algemene uitkering. Een klein gedeelte is gehandhaafd als integratie-uitkering (uitkering in verband met de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)).

Dividend

Zwijndrecht neemt met andere gemeenten deel in het aandelenkapitaal van instellingen met een zeker nut voor de gemeente, zoals nutsbedrijven (Stedin, Oasen en Evides), de BNG en ROM-D. Onder deze post worden de dividenden geraamd die zijn verbonden aan het houden van beleggingen. Naast de dividenden van bovengenoemde instellingen ramen we hier ook de garantstellingsprovisie van HVC.

Saldo van de financieringsfunctie (renteresultaat)

Het saldo van de financieringsfunctie (het renteresultaat) is opgebouwd uit verschillende componenten. Voor een berekening van het renteresultaat verwijzen wij naar tabel 3 in de paragraaf Financiering.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Er is geen sprake van overige algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-264	136.157	135.893	-204	91.457	91.252	-42	96.301	96.260
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-264	136.157	135.893	-204	91.457	91.252	-42	96.301	96.260

- = Nadelig / + = Voordelig

Bedragen x € 1.000

Onderdeel Overhead

In dit hoofdstuk worden de overheadkosten gepresenteerd conform de definities uit de notitie overhead van de commissie BBV.

De overhead bestaat voor een groot gedeelte uit bijdragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD), die veel van de PIJOFACH taken voor de gemeente Zwijndrecht uitvoert. Daarnaast draagt de gemeente zelf de directe kosten van huisvesting en facilitaire zaken. Tot slot bestaat de overhead uit eigen personeelskosten voor staf- en leidinggevende functies en de daaraan verbonden algemene kosten.

Het totaalbedrag (saldo) van dit onderdeel bedraagt € 12,2 miljoen.

Overhead	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-13.687	102	-13.585	-14.412	20	-14.392	-14.003	20	-13.984
Mutaties reserves	-247	1.242	995	0	1.988	1.988	0	1.767	1.767
Resultaat	-13.934	1.343	-12.590	-14.412	2.008	-12.403	-14.003	1.787	-12.216

- = Nadelig / += Voordelig

Bedragen x € 1.000

Onderdeel Vennootschapsbelasting

In 2015 is het wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen aangenomen door de Tweede Kamer. Het achterliggende doel van het wetsvoorstel is het scheppen van een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Sindsdien is er voor gemeenten en provincies een vennootschapsbelastingplicht (hierna: Vpb-plicht). Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente verplicht vennootschapsbelasting te betalen over haar ondernemingsactiviteiten.

De inventarisatie van de ondernemingsactiviteiten is afgerond en hieruit is gebleken dat straatparkeren, bouwgrondexploitaties en reststromen huishoudelijk afval fiscale ondernemingen voor de vennootschapsbelasting zijn. Voor het straatparkeren is er een vrijstelling. Hieruit volgt dat alleen uit de bouwgrondexploitaties en de reststromen huishoudelijk afval een vennootschapsbelastinglast volgt.

In samenwerking met de fiscalist is de aangifte 2018 gedaan en zijn we in de afrondende fase van de aangifte 2019 en 2020. Uit deze aangiften volgt geen vennootschapsbelastinglast, maar een verrekenbaar verlies. De definitieve aanslag kan afwijken van het nu ingeschatte bedrag.

Vennootschapsbelasting	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	0	0	0	-10	0	-10	-25	0	-25
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	0	0	-10	0	-10	-25	0	-25

- = Nadelig / += Voordelig

Begroting 2022

PARAGRAFEN

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op de lokale heffingen, de onderbouwing en het bijbehorende beleid.

De lokale heffingen kunnen worden onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding gerelateerd is aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies, ook wel rechten genoemd, (bijvoorbeeld leges, marktgeld, begraafplaatsrecht of reinigingsrecht) of bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing en rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de betreffende gemeentelijke programma's en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Ongebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen, waar geen directe tegenprestatie tegenover staat. De opbrengsten hieruit kunnen door uw raad vrij binnen het werkterrein van de gemeente worden ingezet. Het gaat hierbij om de onroerendezaakbelastingen (OZB), precariobelasting en (van nature) de hondenbelasting. Deze heffingen zijn niet verbonden aan een inhoudelijk programma en behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Deze paragraaf heeft betrekking op beide type heffingen en bevat conform de Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten de onderdelen:

- de uitgangspunten van het tarievenbeleid
- een overzicht van de geraamde opbrengst gemeentelijke heffingen
- de kostendekkendheid van de heffingen en het beleid
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid.

Uitgangspunten tarievenbeleid

Bij het opstellen van de begroting hebben we voor de berekening van de diverse tarieven en de daaruit voortvloeiende raming van de opbrengsten de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Omschrijving	Uitgangspunt
Leges reinigingsrecht, bouwen en publiekszaken	Inflatiecorrectie 1,4%
OZB	Inflatiecorrectie 1,5% (gemiddelde inflatie over de afgelopen drie jaar)
Hondenbelasting	Inflatiecorrectie 1,4%
Rioolheffing	Inflatiecorrectie 1,4% (in afwijking op GRP, zie verordening rioolheffing)
Afvalstoffenheffing	Voorstel in belastingverordening: -3,4% (tariefsverlaging met 3,4%)
Leges begraafplaatsrechten	Dubbele inflatie: 2,8%

Overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen

Onderstaande tabel geeft de geraamde opbrengst voor 2022, 2021 en gerealiseerde opbrengsten in 2020 aan. De verschillen tussen 2022 en 2021 geven geen indicatie van de stijging van de tarieven, maar van de totale opbrengst.

Totaaloverzicht opbrengst gemeentelijke heffingen

Heffingssoort (bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2022
Ongebonden heffingen (algemene dekkingsmiddelen)				
A. Onroerende zaakbelastingen	9.898	9.883	10.247	10.472
B. Precariobelasting	1.187	1.357	1.359	93
Subtotaal ongebonden heffingen	11.085	11.240	11.606	10.565
Gebonden heffingen				
1. Afvalstoffenheffing	6.908	6.919	7.019	7.242
2. Rioolheffing	6.550	6.701	6.511	6.630
3. Hondenbelasting	199	204	203	204
4. Begraafplaatsrechten	682	692	713	733
5a. Leges Publiekscontacten (incl rijksleges)	465	476	529	570
5b. Leges Vergunningverlening (bouwleges en APV)	794	832	832	895
6. Binnenhavengelden	52	65	61	66
7. Marktgeden	45	61	61	62
8. Bijdrage Investeringszone Groote Lindt	92	89	89	89
9. Reinigingsrecht	36	46	46	49
10. Parkeerinkomsten	41		100	100
Subtotaal gebonden heffingen	15.864	16.085	16.064	16.640
TOTAAL	26.949	27.325	27.670	27.204

A. Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De OZB zijn na de uitkering uit het Gemeentefonds de belangrijkste inkomstenbron en bestaan uit een eigenarenbelasting voor zowel woningen als niet-woningen en een gebruikersbelasting voor de niet-woningen. De opbrengst vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. Daarnaast is een gedeelte namelijk € 486.000 bestemd voor het Ondernemersfonds. Dit bedrag komt tot stand door een extra verhoging van de OZB-belasting op niet-woningen van 11,6% voor eigenaren en gebruikers (sinds 2016). De gemeente keert de opbrengst als subsidie uit aan de Stichting Ondernemersfonds, die deze als 'trekkingsrecht' alloceert aan de gebieden of sectoren evenredig met wat deze opgebracht hebben.

De maatstaf voor de berekening van de aanslag 2022 is de WOZ-waarde 2022 met waardepeildatum 1 januari 2021. Inmiddels heeft Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) de WOZ-waardeontwikkeling over de periode 1 januari 2020 tot 1 januari 2021 voor Zwijndrecht bekend gemaakt. Voor woningen is deze geprognosticeerd op een stijging van 9%. Voor de niet-woningen is dat anders en wordt rekening gehouden met een waardedaling van 0,5%. De waardedaling wordt verklaard door:

- De effecten van Covid-19. Denk daarbij aan horeca en winkels getroffen door gebruik beperkende maatregelen.
- Een daling van de totale behoefte aan met name kantoor- en winkelruimte.
- Leegstand. Door de Coronacrisis zal de leegstand van winkels waarschijnlijk verder toenemen.

De geraamde opbrengst van 2022 bedraagt € 10,5 miljoen, waarbij rekening is gehouden met een meeropbrengst van € 234.000 onder andere als gevolg van areaaluitbreiding. In de opbrengst (en tarief) van niet-woningen is, zoals in 2016 besloten, de component (opslag) voor het Ondernemersfonds opgenomen.

De heffingsgrondslag is de waarde van de onroerende zaak, de WOZ-waarde. Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld met als waardepeildatum 1 januari van het jaar ervoor. De maatstaf voor de berekening van de aanslag 2022 is de WOZ-waarde op 1 januari 2021.

Het OZB-tarief wordt berekend door het inflatiepercentage te corrigeren met het percentage van de waardeontwikkeling van de onroerende zaak. De WOZ-waardeontwikkeling over de periode 1 januari 2020 tot 1 januari 2021 is bekend. Voor woningen is sprake van een stijging van 9% en voor de niet-woningen een daling van 0,5%. Voor het inflatiepercentage wordt uitgegaan van 1,5%, gebaseerd op het gemiddelde inflatiepercentage over de periode 2019-2021.

Om de ontwikkeling van de tarieven te laten zien zijn ook de tarieven over eerdere jaren opgenomen.

	2018	2019	2020	2021	2022
Eigenaar woning	0,1279%	0,1210%	0,1127%	0,1052%	0,0957%
Eigenaar niet-woning	0,3185%	0,3183%	0,3156%	0,3142%	0,3262%
Gebruiker niet-woning	0,2600%	0,2591%	0,2604%	0,2604%	0,2690%

B. Precariobelasting

Op landelijk niveau heeft in 2017 besluitvorming plaatsgevonden over het afschaffen van de precario-belasting op kabels, buizen en leidingen van nutsbedrijven. Vanaf 2022 wordt de precario op kabels en leidingen van de nutsbedrijven niet meer geheven. Wat overblijft is de precario voor het plaatsen van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde grond, denk aan stallingen, winkelwagens, maar ook aan kabels of leidingen van bedrijven, waarbij de eigenaar voor het gebruik van de grond een vergoeding (precario) betaalt.

Het is nog onduidelijk wat de langere termijneffecten van de coronamaatregelen voor de terrassen zullen zijn (bijvoorbeeld de ontwikkeling van meer thuisbezorging in plaats van het ter plekke op het terras eten en drinken). Daarom wordt voorgesteld om voor 2022 evenals in 2020 en 2021 geen precario op de terrassen te heffen. Hiermee is in de begroting rekening gehouden door de inkomsten met € 23.000 naar beneden bij te stellen.

De kostendekkendheid van de heffingen

De opbrengsten van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, de marktgelden, de begraafplaatsrechten, reinigingsrechten en de leges zijn niet vrij besteedbaar. Deze opbrengsten moeten aangewend worden voor de daaraan gerelateerde prestaties. Hier geldt een wettelijke norm van maximaal 100% kostendekkendheid. De overhead is afzonderlijk inzichtelijk gemaakt. Bij de berekening van de kostendekkendheid is gebruik gemaakt van de voorschriften van de commissie BBV.

1. Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelingsverplichting voor huishoudelijk afval heeft.

In de belastingverordening voor 2022 wordt voorgesteld om het tarief te laten dalen met 3,4% in tegenstelling tot de stijgingen van de afgelopen jaren. Meer toelichting vindt u in de Verordening afvalstoffenheffing Zwijndrecht 2022 die tegelijk met de Begroting 2022 in uw raad wordt behandeld.

De raad heeft bij de Begroting 2021 een motie ingediend om vanaf 2022 een daling van 10% te willen zien. Dit is voor 2022 nog niet mogelijk zonder een eenmalige bijdrage uit de algemene reserve. Met de eventuele invoering van het recycle-tarief is een kostenbesparing van 10% wel mogelijk vanaf 2023.

Berekening kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	Begroting 2022
Kosten taakveld(en)	
Kosten ophalen, afvoeren en verwerken van huisvuil	€ 6.774.000
Toerekening 44% kosten straatreiniging	€ 286.000
Kwijtschelding	€ 656.880
Totaal bruto kosten	€ 7.716.880
Overhead	€ 187.000
Bijdrage Nedvang voor gescheiden afval	-€ 411.000
Onttrekking reserve reiniging	-€ 249.000
Totaal netto kosten	€ 7.243.880
Opbrengst afvalstoffenheffing	€ 7.241.722
Dekking	100%

Onderstaand zijn de tarieven van de afvalstoffenheffing opgenomen.

Met het vervallen van de precario op de kabels en leidingen van nutsbedrijven per 2022, vervalt ook de tegemoetkoming in de woonlasten van € 22 per huishouden. Doordat de nutsbedrijven de precario niet meer hoeven te betalen aan de gemeente, wordt de energierekening voor onze inwoners lager, waardoor de inwoners gecompenseerd worden voor het wegvallen van de tegemoetkoming van € 22.

Per huishouden daalt het tarief met € 12 (eenpersoons) en € 13 (meerpersoonshuishoudens). Om de ontwikkeling van de tarieven te laten zien zijn ook de tarieven over eerdere jaren hierin meegenomen.

	2018	2019	2020	2021	2022
Meerpersoons	€ 346,44	€ 354,00	€ 380,16	€ 385,80	€ 372,60
Eenpersoons	€ 316,08	€ 324,00	€ 348,00	€ 353,16	€ 341,04
Stijging	1,30%	2,30%	7,40%	1,50%	-3,4%

Gescheiden inzamelen

De gemeente heeft de inzameling van afval in de gemeente uitbesteed. Dit wordt verzorgd door HVC. De kosten, die HVC maakt voor de inzameling en verwerking van afval, worden doorberekend in het tarief.

2. Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven ter dekking van de kosten van de gemeentelijke watertaken. Hieronder valt stedelijk afvalwater, hemelwater (regenwater) en grondwater. Rioolheffing wordt geheven van gebruikers van percelen van waaruit water direct of indirect wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering. Er gelden twee tarieven: huishoudens en niet-woningen. Het tarief voor de huishoudens is sinds 2017 gelijkgetrokken. Bij niet-woningen is het tarief gekoppeld aan het waterverbruik met een bedrag per gebruik van 250 m³.

Het voornemen is de tarieven te laten stijgen met de prijsinflatie (1,4%). Dat is minder dan in het GRP 2017-2022 is opgenomen als gevolg van een daling van de rekenrente (vorige begroting) en de aanpassing van de afschrijvingstermijn van rioolinvesteringen van 40 naar 50 jaar als gevolg van de nota Waardering en Afschrijving (2020).

Om de ontwikkeling van de tarieven te laten zien zijn ook de tarieven over eerdere jaren opgenomen.

	2018	2019	2020	2021	2022
Meerpersoons	€ 283,08	€ 298,08	€ 302,16	€ 302,16	€ 306,36
Eenpersoons	€ 283,08	€ 298,08	€ 302,16	€ 302,16	€ 306,36
Stijging	1,30%	2,30%	4,40%	0,00%	1,4%

Er is sprake van 100% kostendekkendheid voor 2022. Dit blijkt uit onderstaande berekening (in €):

Berekening kostendekkendheid Rioolheffing	Begroting 2022
Kosten taakveld(en)	
- Riolering algemeen	€ 3.803.000
- Rioolbemaling	€ 483.000
- Baggeren en reinigen kolken	€ 328.000
- Kwijtschelding	€ 568.000
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	-€ 223.000
Directe (netto) kosten taakveld	€ 4.959.000
Indirecte (overige toe te rekenen) kosten:	
Overhead	€ 598.000
BTW	€ 734.313
Mutatie voorziening	€ 339.000
Totale kosten	€ 6.630.313
Opbrengst heffingen	€ 6.630.000
Dekking	100%

Toelichting op de berekening van de kostendekkendheid:

- De gemeente koopt voor de rioleringszorg diensten of goederen in. Daarover betalen we BTW. Deze kosten worden meegenomen bij de berekening van de kostendekkendheid.
- Er vindt een correctie op de kapitaallasten plaats. Er wordt 25% in mindering gebracht op de kapitaallasten, omdat in het verleden gebleken is dat 25% van de geplande investeringen niet haalbaar blijken te zijn. Deze bedragen zitten nu in het totaal opgenomen.
- Om al te grote schommelingen in de tariefstelling te voorkomen is een voorziening gevormd.
- Bij eventuele overschotten of tekorten worden deze ten gunste of ten laste van de voorziening gebracht.

3. Hondenbelasting

De opbrengst hondenbelasting is opgenomen onder de gebonden heffingen. Dit neemt niet weg dat hondenbelasting als algemeen dekkingsmiddel mag worden beschouwd. De opbrengsten zijn met de inflatie verhoogd (1,4%), daarmee zijn de tarieven:

- voor een eerste hond € 70,44;
- voor een tweede hond € 101,88;
- voor iedere hond boven het aantal van twee € 128,40;

Berekening kostendekkendheid hondenbeleid	Begroting 2022
Kosten taakveld(en)	
Kosten hondenspeelcelden, hondenpoepbakken, hondenpoepzakken	€ 120.000
Ambtelijke kosten	€ 43.000
Overhead/bedrijfsvoeringskosten	€ 26.000
Kosten kwijtschelding en oninbaarheid	€ 16.000
Totale kosten	€ 205.000
Opbrengst heffingen	€ 204.000
Dekking	100%

4. Begraafplaatsrechten

De begraafplaatsrechten worden geheven ter dekking van de kosten van de openbare begraafplaatsen Jeroen Boschlaan, Munnikensteeg en Heerjansdam en het rouwcentrum Uranusstraat. Voor deze heffing is het uitgangspunt kostendekkendheid.

Er is sprake van gedeeltelijke kostendekkendheid. Dit blijkt uit onderstaande berekening (in €):

Berekening kostendekkendheid begraafplaatsrechten	Begroting 2022
Kosten taakveld(en)	
Loonkosten eigen personeel	€ 340.000
Overige ambtelijke kosten	€ 93.000
Kapitaallasten (rente en afschrijving)	€ 33.000
Exploitatiekosten van de 3 begraafplaatsen en het rouwcentrum	€ 469.000
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	-€ 139.000
Directe (netto) kosten taakveld	€ 796.000
Indirecte (overige toe te rekenen) kosten:	
- overhead	€ 265.000
- BTW	€ 0
Totale kosten	€ 1.061.000
Opbrengst heffingen	€ 733.000
Dekking	69%

5. Leges

Leges worden geheven voor door de gemeente verleende diensten. Het uitgangspunt voor de berekening van de kostendekkendheid is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle genoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen. Onderstaand is de kostendekkendheid aangegeven van de leges voor algemene dienstverlening en de leges voor vergunningverlening.

5a. Leges Algemene dienstverlening/Publiekscontacten

Conform de uitgangspunten worden de tarieven verhoogd met de inflatie van 1,4%. Een deel van de tarieven wordt echter door het Rijk gemaximeerd. Dat is onder andere het geval bij de reisdocumenten en bij de rijbewijzen. De gemaximeerde bedragen voor 2022 worden pas in het najaar van 2021 bekend gemaakt. Er is sprake van beperkte kostendekkendheid. Dit blijkt uit onderstaande berekening (in €):

Berekening kostendekkendheid Alg. dienstverlening titel 1	Begroting 2022
Rijksdeel leges	€ 156.000
Loonkosten personeel	€ 599.000
Overige kosten	€ 187.000
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	€ 0
Directe (netto) kosten taakveld	€ 942.000
Indirecte (overig toe te rekenen) kosten:	
- overhead afdeling	€ 497.000
Totaal overige kosten	€ 497.000
Totale kosten	€ 1.439.000
Opbrengst leges	€ 569.963
Dekking	40%

5b. Leges Vergunningverlening (Omgevingsvergunning/APV en bijzondere wetten)

Voor de aanvraag van bouwvergunningen wordt leges geheven. Er wordt een staffel gehanteerd die als grondslag dient voor het berekenen van het legesbedrag. De huidige staffel bestaat al geruime tijd en wordt jaarlijks aangepast op de prijsindex. De huidige systematiek leidt tot een relatief vriendelijker legesbedrag voor de kleine verbouwingen en tegelijk een wat hoger tarief voor de grote projecten. Er is sprake van beperkte kostendekkendheid. Dit blijkt uit onderstaande berekening (in €):

Berekening kostendekkendheid Titel 2 Omgevingsvergunning/APV	Begroting 2022
Kosten taakveld(en)	
Loonkosten personeel	€ 865.000
Overige kosten	€ 138.000
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	€ 0
Directe (netto) kosten taakveld	€ 1.003.000
Indirecte (overige toe te rekenen) kosten:	
Overhead	€ 883.000
Totale kosten	€ 1.886.000
Opbrengst WABO, APV	€ 895.027
Dekking	47%

6. *Binnenhavengeld*

Binnenhavengeld wordt geheven van binnenschepen die gebruik maken van de haven. Deze heffing dient als vergoeding voor door de gemeente verstrekte diensten, waaronder het in stand houden van goed begaanbare havens.

Op 25 november 2014 heeft uw raad besloten de Verordening Binnenhavengeld met ingang van 1 januari 2015 in te trekken. Op 19 december 2014 hebben de gemeenten Dordrecht, Zwijndrecht en Papendrecht gezamenlijk de samenwerkingsovereenkomst getekend met het Havenbedrijf Rotterdam met betrekking tot de heffing en invordering van het binnenhavengeld. Conform de opgestelde overeenkomst stelt ons college vanaf 2015 jaarlijks de tarieven van het binnenhavengeld vast conform de algemene voorwaarden van het Havenbedrijf Rotterdam NV. Dit met als doel een effectieve samenwerking en een eenduidige tariefstelling te realiseren in het havengebied van Rotterdam, Dordrecht, Zwijndrecht en Papendrecht.

Op dit moment is een eventuele tariefsaanpassing nog niet bekend. De ontwikkeling in Rotterdam is namelijk leidend.

7. *Marktgelden*

We kennen in Zwijndrecht twee weekmarkten, namelijk Heer Oudelands Ambacht en Winkelcentrum Walburg. De tarieven zijn bepaald naar ingenomen vierkante meters op het marktterrein.

De marktgelden worden geheven ter dekking van de kosten voor het beschikbaar stellen van marktlocaties op gemeentegronden.

Er is sprake van beperkte kostendekkendheid. Dit blijkt uit onderstaande berekening (in €):

Berekening kostendekkendheid marktgelde	Begroting 2022
Kosten taakveld(en)	
- Energiekosten	€ 10.000
- Overige kosten	€ 22.000
- Inzet marktmeester	€ 55.000
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	-€ 10.600
Directe (netto) kosten taakveld	€ 76.400
Indirecte (overige toe te rekenen) kosten:	
Overhead	€ 76.000
Totale kosten	€ 152.400
Opbrengst heffingen	€ 61.000
Dekking	40%

8. *Bedrijven InvesteringsZones (BIZ)*

Zwijndrecht kent sinds 2011 de heffing BIZ voor het industrieterrein het Groote Lindt. De heffing en de tariefstelling waren voor de duur van vijf jaar vastgesteld, dus was 2015 het laatste jaar van deze heffing. De Stichting BI-zone Groote Lindt was tevreden over het functioneren van de BI-zone en de daaruit voortvloeiende activiteiten. Inmiddels is de heffing en tariefstelling voor de tweede keer met vijf jaar verlengd.

De geheven belasting wordt door middel van een subsidie uitgekeerd aan een daartoe opgerichte BIZ-stichting en is dus budgettair neutraal.

9. *Reinigingsrecht*

Het ophalen van afval bij niet-woningen, inclusief de heffing en invordering, is uitbesteed aan HVC. Uitgangspunt is dat dit kostendekkend gebeurt.

Bedrijven dienen zelf zorg te dragen voor het afvoeren van het afval en kunnen hiervoor een contract aangaan met een erkende afvalinzamelaar, waaronder HVC. Voor zover bedrijven weigeren hieraan mee te werken, geldt een door de raad vastgestelde verordening. De kosten voor het ophalen van bedrijfsafval zitten verwerkt in de totale bijdrage die aan HVC wordt betaald.

De uitvoering van de verordening reinigingsrecht ligt bij GBD. Voor 2022 zijn de tarieven met de inflatie, dat wil zeggen met 1,4%, verhoogd.

Lokale lastendruk

Tot de lokale woonlasten worden gerekend de onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen bepalen het grootste deel van de gemeentelijke opbrengsten en bepalen daarmee ook grotendeels de lokale lastendruk.

In onderstaande tabel geven we de ontwikkeling van de gemiddelde WOZ-waarde (= de basis voor het berekenen van de OZB-aanslag) en de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in euro's weer over de laatste vier jaren. De afvalstoffenheffing is voorlopig doorberekend op 3,4% kostendaling (zie afvalstoffenheffing).

De gemiddelde woonlast OZB is berekend door de gemiddelde WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het gemiddelde tariefpercentage. In de jaarschijf 2022 en verder zijn de gevolgen van de belastingvoorstellen 2022 verwerkt.

Prognose gemeentelijke heffingen	Realisatie		Begroting			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
OZB-lasten gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	242	244	246	246	246	246
Rioolheffing gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	302	302	306	306	306	306
Afvalstoffenheffing voor een gezin	380	386	373	373	373	373
Eventuele heffingskorting voor een gezin	-22	-22	0	0	0	0
Woonlasten Zwijndrecht (totaal)	902	910	925	925	925	925
Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1		811				

Toelichting:

Op basis van bestaand beleid lag een gemiddelde kostenverhoging van zo'n 2,4% in de rede. In plaats van een kostenstijging is sprake van een daling van 1,11% (excl € 22 vergoeding woonlasten):

- Voor de rioolheffing kon de tariefstijging beperkte blijven tot 1,4% doordat de afschrijvingstermijn van investeringen in de vorige begroting is verlengd en doordat in 2020 de rekenrente is gedaald.
- De afvalstoffenheffing daalt met 3,4%.

Meer informatie over de heffingskorting/tegemoetkoming woonlasten op pag. 42.

Vergelijking met andere gemeenten

Om inzicht te krijgen in de hoogte van de woonlasten is het goed om een vergelijking met andere gemeenten te maken. De woonlasten in Alblasterdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht laten zich samenvatten in onderstaand schema (x € 1). Ter vergelijking is ook het landelijk gemiddelde gegeven. Dit overzicht is gebaseerd op de actuele gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten **2021** op www.coelo.nl en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden weer.

Vergelijking met andere gemeenten

Gemeente	Gemiddelde WOZ-waarde	Tarief OZB	OZB eigenaar	Rioolheffing eig/gebr	Afvalstoffenheffing	Totaal	Rangnr. Meerpers.huish
Alblasterdam	€ 251.000	0,1084	€ 272	€ 159	€ 358	€ 789	127
Dordrecht	€ 226.000	0,1020	€ 231	€ 202	€ 301	€ 734	53
Hardinxveld-Giessendam	€ 268.000	0,1172	€ 314	€ 237	€ 309	€ 860	229
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 307.000	0,1053	€ 323	€ 188	€ 351	€ 862	232
Papendrecht	€ 258.000	0,1065	€ 274	€ 158	€ 327	€ 759	92
Sliedrecht	€ 239.000	0,0823	€ 196	€ 254	€ 293	€ 743	64
Zwijndrecht*	€ 236.000	0,1052	€ 244	€ 302	€ 386	€ 910	298
Landelijk gemiddelde	€ 309.000	0,1043	€ 305	€ 201	€ 305	€ 811	

De indicatie in de laatste kolom betekent hoe lager het rangnummer hoe lager de woonlasten.

* Voor Zwijndrecht is het totaalbedrag verlaagd met € 22 wegens de tegemoetkoming in de woonlasten.

Kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingplichtige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kan gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de rijksoverheid. Deze regels (Uitvoeringsregeling van de Invorderingswet 1990) komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen waarvan de kosten van bestaan niet hoger ligt dan 90% van de bijstandsnorm. De gemeenteraad kan in afwijking hiervan besluiten de kosten van bestaan te stellen op maximaal 100% van de bijstandsnorm. Dat betekent dat in ruimere mate kwijtschelding wordt verleend. Door de kosten van bestaan hoger te stellen, neemt de beschikbare betalingscapaciteit voor het betalen van de lokale belastingen af. Het hanteren van de 100%-norm leidt er in de praktijk veelal toe dat een belastingschuldige met een bijstandsuitkering voor kwijtschelding in aanmerking komt. Belastingsschuldigen met enkel een AOW-uitkering komen in beginsel niet voor kwijtschelding in aanmerking. Om ervoor te zorgen dat AOW'ers wel voor kwijtschelding in aanmerking komen, kan de raad besluiten de kosten van bestaan te stellen op 100% van de toepasselijke netto AOW-bedragen in plaats van op de bijstandsnorm. Dit laatste is in onze gemeente van toepassing.

Gemeenten mogen zelf bepalen voor welke belastingen kwijtschelding wordt verleend. In onze gemeente verlenen wij kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing voor woningen en voor de eerste hond bij de hondenbelasting.

De specificatie van de totale kwijtschelding 2022, evenals die van de werkelijke cijfers over 2020 en de begroting 2021 is als volgt:

Kwijtscheldingen (bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Primaire begroting	Begroting 2021	Begroting 2022
Afvalstoffenheffing	€ 607	€ 680	€ 680	€ 657
Rioolheffing	€ 532	€ 560	€ 560	€ 568
Hondenbelasting	€ 15	€ 15	€ 15	€ 15
TOTAAL	€ 1.154	€ 1.255	€ 1.255	€ 1.240

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Als gemeente ontwikkelen we activiteiten waar mogelijk risico's aan verbonden zijn. Ook worden we soms geconfronteerd met autonome ontwikkelingen die gepaard gaan met risico's. Deze risico's kunnen van juridische, financiële, maatschappelijke of inhoudelijke aard zijn. Belangrijk onderdeel van managementverantwoordelijkheid is daarom het risicomanagement. Er is binnen de gemeente Zwijndrecht structureel aandacht voor risicomanagement.

In deze paragraaf geven wij informatie over het risicomanagement in onze gemeente. Daarmee geven we inzicht in de omvang van het risicoprofiel en de grootste risico's met de daarbij behorende beheersmaatregelen. De paragraaf laat zien hoe het weerstandsvermogen en de daarbij behorende ratio zich ontwikkelen.

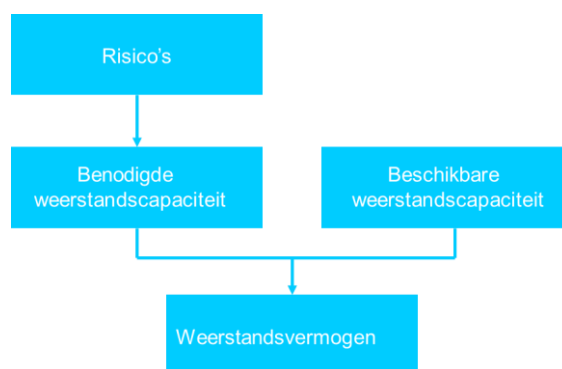
In de paragraaf hebben we ook een aantal financiële kengetallen opgenomen. Dit doen we enerzijds om het inzicht in onze financiële positie te vergroten en anderzijds om deze te kunnen vergelijken met andere gemeenten.

Definities

Allereerst gaan we in op de definitie van "weerstandsvmogen". Wat is dat nu eigenlijk?

Weerstandsvmogen: is het vermogen van de gemeente om (incidentele) financiële tegenvallers op te kunnen vangen. De noodzakelijke omvang van het weerstandsvmogen volgt uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten.

Onder een *risico* verstaan wij de kans dat een gebeurtenis zich voordoet die (de hoeveelheid beschikbare financiële middelen voor) het realiseren van doelstellingen in positief of negatief opzicht beïnvloedt.

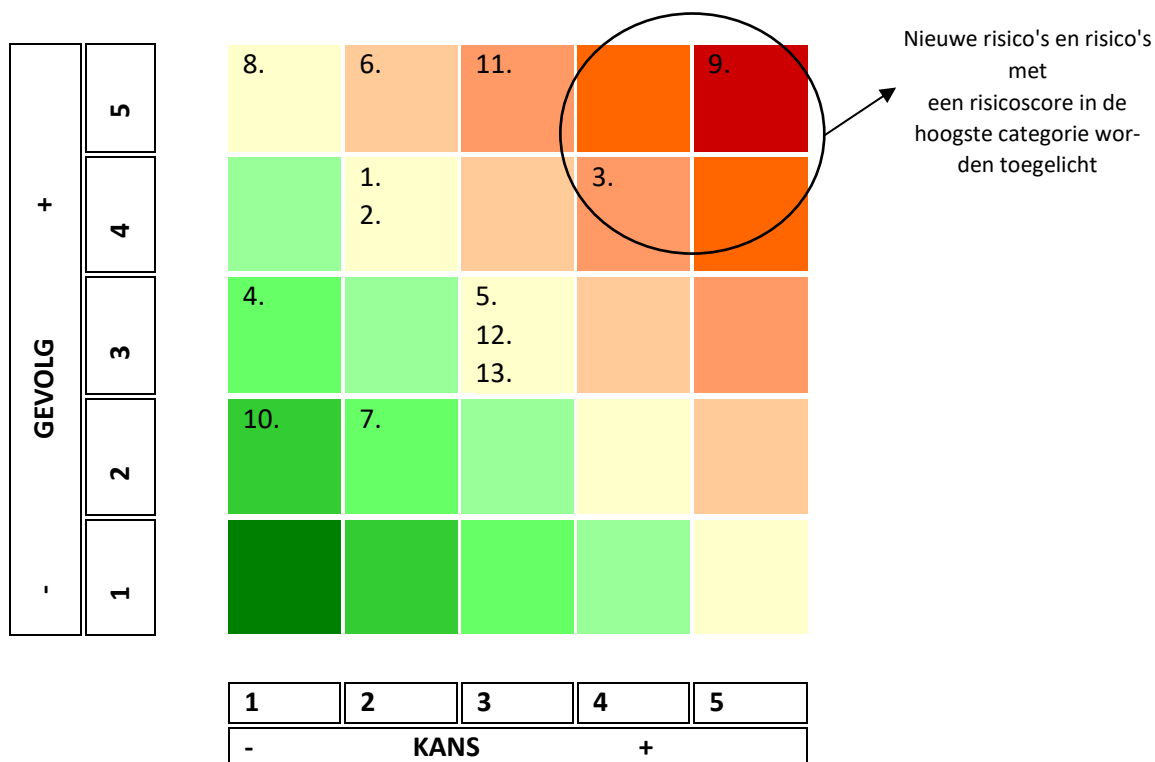
Beleid en Systematiek

Wij maken op basis van een gedegen risico-inventarisatie een reële inschatting van de noodzakelijk geachte omvang van de weerstandscapaciteit. Bij de bepaling van de noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen streven wij geen exacte nauwkeurigheid na, maar werken wij met een zogenaamde bandbreedte met een minimaal benodigde omvang en een maximaal benodigde omvang. In het weerstandsvermogen maken wij onderscheid tussen het weerstandsvermogen van de reguliere exploitatiebegroting en het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Qua aard en risicoprofiel verschillen deze beide activiteiten namelijk wezenlijk van elkaar en is de benaderingswijze enigszins verschillend. De provincie beoordeelt, als toezichthouder, het weerstandsvermogen van de gemeente wel als één bedrag.

Geïventariseerde risico's:

Voor deze begroting hebben we onze risico's voor de exploitatie geactualiseerd en dit zijn op dit moment de belangrijkste risico's:

	Risico	Risicoprofiel (kans x effect)	Kwantificering
1	Mede-eigenaar ROM-D	Laag	€ 60.000
2	Aansprakelijkheid publieke dienstverlening	Laag-gemiddeld	€ 75.000
3	Fin. aansprakelijkheid Verbonden partijen	Hoog	€ 610.000
4	Renterisico LOC	Laag	€ 312.000
5	Borg- en garantstellingen excl. HVC	Laag	€ -
6	Garantstellingen HVC	Laag-gemiddeld	€ 2.440.000
7	Oplopende rente geld- en kapitaalmarkt	Laag	€ -
8	Borg- en garantstellingen woningcorporaties	Laag	€ 244.000
9	Kostenontwikkeling jeugd	Hoog	€ 1.500.000
10	Corona	Gemiddeld	PM
11	Herijking gemeentefonds	Gemiddeld	€ 1.350.000
12	Marktontwikkeling inkooprijzen	Gemiddeld	PM
13	Plotselinge verzakkingen	Gemiddeld	€ 400.000
	Totaal gekwantificeerde risico's		€ 6.991.000

3 Fin. aansprakelijkheid Verbonden partijen [4-4]

Dit risico betreft alle verbonden partijen (met uitzondering van jeugd) . Het is fors lager ten opzichte van de begroting van vorig jaar, omdat de risicoraming van de GRD lager is geworden.. Als nadere duiding citeren we de begroting van de GRD/Sociale Dienst "(...) iedere begroting (raming) kent een zekere mate van onzekerheid. Voor de SDD is statistisch gekeken hoeveel de realisatie (jaarrekening) op de raming (begroting) afweek. Dit blijkt statistisch een bandbreedte van ongeveer 2%. De jaarrekening kent dus een afwijking van plus/min 2% ten opzichte van de begroting. In de financiële raming van deze begroting is uitgegaan van de onderkant van de bandbreedte, dus -2%. Dit leidt tot een daling van de begroting met € 5,5 miljoen. Daarmee wordt een groter risico op overschrijding van de begroting geaccepteerd."

9 Jeugd [5-4]

De middelen die Zwijndrecht ontvangt in het gemeentefonds voor de uitvoering van de Jeugdwet (2015) zijn in principe taakstellend voor het uitvoeren van de taken van de Jeugdwet. Deze taken worden grotendeels uitgevoerd door de onder de Dienst Gezondheid en Jeugd vallende Service Organisatie Jeugd (SOJ). In de afgelopen jaren is gebleken dat het budget niet toereikend was om de noodzakelijke hulp te verlenen. Hoewel er extra middelen voor 2022 zijn toegezegd, blijft de vraag of de kostenstijgingen binnen het budgettaire kaders kunnen worden uitgevoerd. Belangrijke opmerking hierbij is dat de solidariteit wordt losgelaten. Dit verhoogt het risico voor ons als deelnemende gemeente.

We hebben in deze begroting het risico verhoogd tot 10 % van de meest recente verwachte bijdrage van ongeveer € 15.000.000. Dit levert een becijferd risico op van € 1.500.000.

11 Herijking gemeentefonds [3,5]

Dit is een nieuw risico in deze paragraaf. Het gemeentefonds wordt herijkt. Dat wil zeggen dat de verdeelsystematiek waarop deze pot met geld tussen gemeenten wordt verdeeld, wordt aangepast. De systematiek moet een uitlegbare wijze zijn om de *gemiddelde* te maken kosten door gemeenten die vergelijkbare kenmerken te vergoeden.

Geen enkele gemeente is gemiddeld, dus dit betekent per definitie dat sommige gemeenten méér krijgen en andere minder ten opzichte van de huidige verdeling.

Het voor- of nadeel is afgetopt op 60 euro per inwoner. In theorie kan Zwijndrecht door deze operatie er tot € 2,7 miljoen op voor- of achteruitgaan.

De eerste herijkingvoorstellen hebben tot flinke beroering geleid en zijn aangepast. In deze eerdere voorstellen was Zwijndrecht een *voordeel*gemeente van ongeveer 5-10 euro per inwoner. Uit voorzichtigheidsbeginsel hebben we dat niet verwerkt in de cijfers. In augustus 2021 kwam een nieuw concept uit, waarin een aantal gegevens waren bijgewerkt. De meeste gemeenten in de regio Drechtsteden gaan er in die berekening ineens op achteruit, voor Zwijndrecht 40 euro per inwoner.

Ook deze versie is niet definitief en er zijn (veel) vragen gesteld aan het ministerie om een verklaring. Ook de provincie heeft geconstateerd dat door deze laatste update een beperkt aantal gemeenten (maar wel gegroepeerd in Zuid Holland Zuid) er op achteruit gaan. De vragen zijn nog niet naar tevredenheid beantwoord; ook is Zwijndrecht waar het kan betrokken in het verdere verloop van dit proces. Er valt nog geen uitspraak te doen over het uiteindelijke effect als de herijking mocht doorgaan in 2023, want ook dat is afhankelijk van nieuw kabinet.

Voorzichtigheidshalve nemen we een risico op van 50% van het maximaal nadelige bedrag.

12 Marktontwikkeling inkooprijzen [3,3]

Dit is een nieuw risico in deze paragraaf.

Projecten in de bouw hebben last van de schaarste van bouwmaterialen en hoog oplopende bouwkosten. Het gaat om prijsstijgingen die normale fluctuaties op de markt van bouwmaterialen te boven gaan. Dit jaar zijn de prijzen van allerlei producten, zoals hout, staal en kunststof, zo fors gestegen dat plannen niet meer volgens het oorspronkelijk budget kunnen worden gebouwd. Bouwend Nederland (de vereniging van bouw- en infrabedrijven) schreef alle koepelorganisaties van opdrachtgevers, waaronder de VNG, aan met het verzoek coulance te tonen als het gaat om de effecten van prijsstijgingen.

Daarnaast is er sprake van stijgende energieprijzen door lage gasvoorraden en is er in algemene zin veel vraag naar bouwwerkzaamheden wat de tarieven van aannemers en andere technische dienstverleners opschroeft.

Vanwege het bijzondere dat deze drie ontwikkelingen parallel lopen, vinden we het prudent dit te benoemen in de risicoparagraaf van de begroting. In komende BURAPs en Kadernota zal rond het onderwerp van prijsstijgingen (indexeringen) op dit onderwerp worden teruggekomen. Er is geen one-size-fits-all benadering, waardoor het noemen van een specifiek risicobedrag niet aan de orde is.

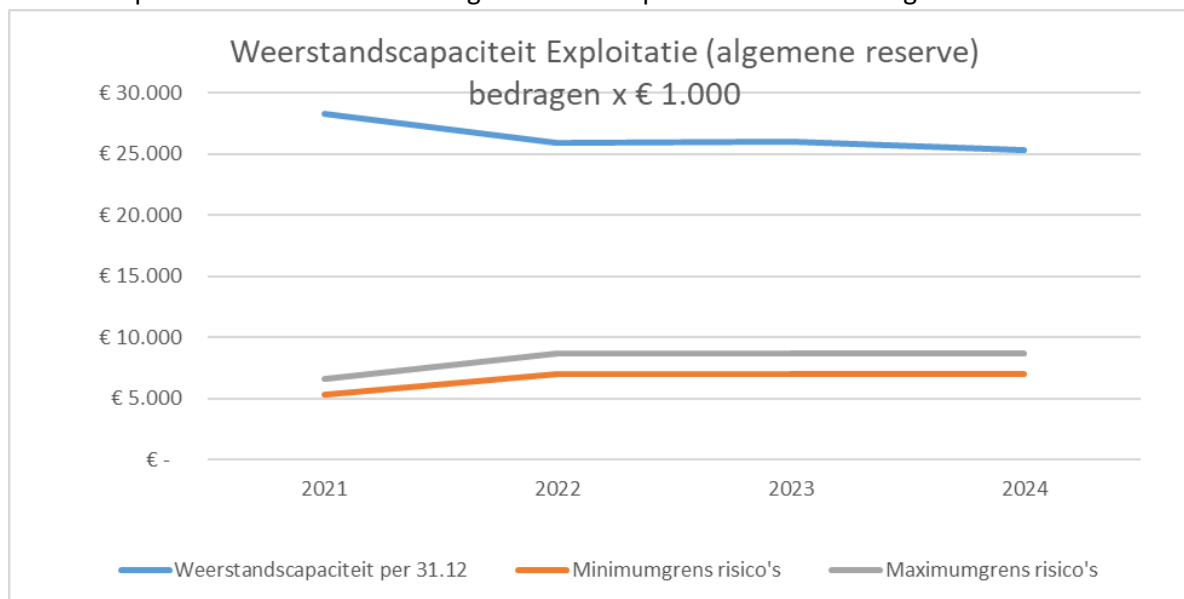
13 Plotselinge verzakkingen [3,3]

Gelet op de bodemgesteldheid van onze gemeente en de toenemende klimaatverandering is het niet uit te sluiten dat er nieuwe sinkholes ontstaan. Gelet op de maatschappelijke en financiële impact is dit een risico dat benoemd dient te worden in de risicoparagraaf, wat nu voor de 1^e maal gebeurt. De omvang van het risicobedrag is gebaseerd op de kosten die gemoeid waren met de vervangingen bij de eerste sinkhole, bij een kans van 50% van voordoen.

In 2021 heeft een ingenieursbureau onderzoek uitgevoerd naar de gesteldheid van onze persleidingen en alle andere factoren (bodemgesteldheid, klimaatverandering, enz.) die hier invloed op uitoefenen. Het uitgevoerde onderzoek kan nog geen antwoord geven op de vraag hoe groot de risico's zijn en wat de kans van opnieuw falen op lange of korte termijn is. Daarom is gestart met een tweetal vervolgonderzoeken. Het betreft hierbij een landelijk unieke combinatie van enerzijds het monitoren van de zettingsverschillen en anderzijds het onderzoek naar de kwaliteit en restlevensduur van het bestaande hoofdpersriool.

Verloop weerstandsvermogen

Het verloop van het weerstandsvermogen voor de exploitatie ziet er als volgt uit:

Uit de tabellen blijkt een onveranderd beeld ten opzichte van de jaarrekening of eerdere begrotingen. Het weerstandsvermogen is fors toegenomen, maar ook de risico's blijven groot. Er wordt aan de wind gezeild. Het lagere risicoprofiel in deze begroting wordt veroorzaakt door het wegvallen van het risico rondom de Volgerlanden alsmede het lagere risico voor verbonden partijen. Hiertegenover staat een verhoogd risico voor de Jeugd.

Het weerstandsvermogen is ruim voldoende om de risico's op te vangen.

Prognose Algemene reserve 2022-2025

bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
Weerstandscapaciteit 01.01	€ 33.855	€ 28.324	€ 25.889	€ 25.990	€ 25.342
Exploitatiesaldi voorgaande jaren	€ 394	€ 408-	€ 917	€ 648-	€ 566-
Toevoegingen (incl Enecomiddelen)		€ 1.572			
Onttrekkingen	€ 5.925-	€ 3.599-	€ 816-		
Weerstandscapaciteit per 31.12	€ 28.324	€ 25.889	€ 25.990	€ 25.342	€ 24.776
Minimumgrens risico's	€ 5.290	€ 6.991	€ 6.991	€ 6.991	€ 6.991
Maximumgrens risico's	€ 6.613	€ 8.739	€ 8.739	€ 8.739	€ 8.739

Risicoprofiel grondbedrijf

In de paragraaf grondbeleid is een toelichting gegeven op de methodiek van voor de bepaling van het risicoprofiel van de grondexploitaties. We beschikken naar verwachting eind 2021 over een positief saldo van € 1,053 miljoen als Weerstandscapaciteit grondbedrijf. Er is dus voldoende weerstandsvermogen om de risico's op te vangen.

Financiële kengetallen

Op basis van voorschriften uit de BBV neemt iedere gemeente financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op. Het doel van de financiële kengetallen is het vergroten van inzicht in de financiële positie van de eigen gemeente, maar ook om deze (op termijn) te kunnen

vergelijken met andere gemeenten. De verwachting is dat in de komende jaren er een landelijke normering komt. Vooralsnog hebben de kengetallen een signaleringswaarde. We relateren die voor zover mogelijk aan adviezen die door de VNG worden gehanteerd.

Overzicht financiële kengetallen

Kengetallen	Realisatie	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1a. Netto schuldquote	58,1%	94,3%	104,9%	119,1%	128,3%	139,2%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	56,7%	92,8%	103,6%	117,9%	127,3%	138,3%
2. Solvabiliteitsratio	35,8%	32,6%	29,6%	28,1%	25,9%	25,1%
3. Grondexploitatie	1,7%	2,2%	2,0%	1,1%	4,9%	5,0%
4. Structurele exploitatieruimte	-0,6%	-0,3%	1,2%	-0,6%	-0,4%	-0,1%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	122,2%	117,8%	114,2%	114,2%	114,2%	114,2%

Algemene beschouwing

De financiële positie van de gemeente is nu ruim voldoende door de wijze waarop de Enecomiddelen in 2020 zijn bestemd. De financiële positie vraagt wel onze voortdurende aandacht.

We zien in de kengetallen namelijk de volgende trend terug:

- Een oplopende schuldquote en aflopende solvabiliteit, door ons ambitieuze investeringsprogramma. In de prognose houden we rekening met het voor 75% realiseren van al onze investeringen. Zo lang als we meer investeren dan afschrijven jaar op jaar, zal onze schuldpositie toenemen.
- De structurele exploitatieruimte is in 2022 (ruim) voldoende aanwezig, in de latere jaren zien we deze negatief worden. Bij ongewijzigde omstandigheden zal dat meegenomen moeten worden in de volgende begroting
- De omvang van het risico op grondexploitaties neemt toe. Ook hier geldt dat we ambitieus zijn. In de paragraaf grondbeleid vindt u een nadere toelichting op de projecten die in uitvoering zijn of komen.
- De woonlasten in Zwijndrecht stijgen minder hard dan het landelijk gemiddelde. Dit komt onder andere door verlaging van tarieven, zoals voorgesteld in deze begroting. Zwijndrecht wordt ten opzichte van andere gemeenten 'minder duur' om in te wonen.

Niet zichtbaar in deze getallen, maar wel eerder in deze paragraaf, is het feit dat we ruim voldoende reserves hebben om de geïnventariseerde risico's op te kunnen vangen. De gemeente maakt de omslag naar ontwikkelgemeente en daarbij hoort een hoger risicoprofiel alsmede het scherp begroten. Dit noemen we scherp aan de wind zeilen en hierop is de financiële strategie gebaseerd. Dit betekent ook dat we –om op koers te blijven- scherpe(re) keuzes zullen moeten blijven maken over welke gemeentelijke uitgaven en inkomsten passend zijn om een voldoende solide financiële basis te behouden.

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit deze quote zelf, maar hangt af van andere factoren. Factoren zoals het voorzieningenniveau in Zwijndrecht en welk aandeel rentelasten in de exploitatie we acceptabel vinden.

In 2020 is de schuldquote éénmalig extreem laag, omdat de schuldquote wordt berekend door de schulden te delen door baten in een jaar. Omdat in 2020 de verkoopopbrengst van Eneco in de baten wordt verantwoord zijn de baten in dit jaar éénmalig extreem hoog, waardoor de schuldquote juist daalt. De oplopende schuldquote vanaf 2021 is de te verklaren door de geplande investeringen.

Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Een hoge schuld kan worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Deze correctie vindt plaats door de netto schuld te verminderen met verstrekte leningen aan de woningcorporaties en overige verstrekte leningen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen. Het geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen, hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. De VNG hanteert als advies een minimumomvang van 20%. Vanaf 2020 zit Zwijndrecht hier (weer) boven.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe de waarde van de bouwgronden in exploitatie zich verhoudt tot de geraamde baten. De boekwaarde van de gronden is van belang, omdat de waarde moet worden terugverdiend uit de grondverkopen. Hoe hoger het kengetal hoe hoger het risico voor de exploitatie indien het terugverdienen onverhoopt niet geheel lukt.

De VNG geeft als advies dat een omvang van dit kengetal boven de 10% als kwetsbaar gezien kan worden. De boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie is ook van invloed op de netto schuldquotes en de solvabiliteitsratio, omdat de bouwgronden zijn gefinancierd met vreemd vermogen. Met een uitkomst van maximaal 5% is het risico op dit punt te overzien.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten (excl. reserves) en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoeging aan reserves te delen door de totale baten (excl. reserves) en uit te drukken in een percentage.

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. In 2022 zijn de structurele baten hoger dan de structurele lasten. Daar hebben we ook op gestuurd bij de begrotingsvoorbereiding.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten (bestaande uit de afvalstoffen- en rioolheffing van een meerpersoonshuishouden en de OZB met een gemiddelde WOZ-waarde) te vergelijken met het landelijk gemiddelde van het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage. Dit gebeurt op begrotingsbasis.

Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten op het landelijk gemiddelde liggen. Met 114% zitten wij nog steeds boven het landelijk gemiddelde. Hier staat tegenover dat de lasten in 2021 nog op ruim 117% lagen.

De daling van dit percentage komt door het gematigd groeien of zelfs verlagen van de belastingtarieven en heffingen. Onze woonlasten gaan minder hard omhoog dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf Financiering

Algemeen

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot de gemeentelijke financieringsfunctie. De gemeentelijke financieringsfunctie wordt ook wel met de term 'treasury' aangeduid. Het begrip treasury kan worden gedefinieerd als het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, het te allen tijde zorgen voor voldoende liquide middelen, en het daarbij afdekken van met name rente- en kredietrisico's.

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en het lokaal vastgestelde Financieringsstatuut. In de Wet fido staan vooral transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht financieringsstatuut alsmede een financieringsparagraaf in begroting en jaarstukken. De risicobeheersing binnen de Wet fido richt zich op renterisico's, kredietrisico's, en liquiditeitsrisico's. Wij benadrukken dat de doelstelling van onze treasuryfunctie is dat deze uitsluitend de publieke taak dient en dat we een prudent beleid voeren binnen de kaders die de Wet fido stelt. Op 9 december 2014 heeft de gemeenteraad het geactualiseerde Financieringsstatuut vastgesteld, dat per 1 januari 2015 in werking is getreden.

Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang het onderscheid te herkennen tussen de treasury- en de controlfunctie. Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen; de controlfunctie is belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan.

De gemeente Zwijndrecht heeft de advisering over en de uitvoering van haar treasurybeleid opgedragen aan het Servicecentrum Drechtsteden. De beslissingsbevoegdheden liggen voor het overgrote deel nog wel bij de gemeente.

Renteontwikkelingen

De tarieven op de geldmarkt (kort lopende leningen), blijven naar verwachting negatief. De maatregelen van de ECB in de afgelopen periode zullen volgens de markt ook in 2022 nog een negatieve rente voor kortlopende leningen te zien geven.

De kapitaalmarktrentes vertoonden in het voorjaar van 2021 een relatief sterk opgaande. Dit werd vooral veroorzaakt door de verwachting dat de heropening van de economie zal leiden tot een aanzienlijk herstel van de economische groei. De rente voor 10-jarige staatsleningen is daardoor medio juli 2021 gestegen naar een niveau van 0,12%.

Banken berekenen bij het verstrekken van langjarige financiering liquiditeitsopslagen bovenop de IRS-niveaus. Voor bijvoorbeeld een 10-jaars lening bedraagt deze opslag medio juli 2021 circa 0,20% (20 basispunten).

Omdat naar de huidige inzichten de rente redelijk laag blijft wordt uitgegaan van leningen met korte én lange looptijden (2 respectievelijk 30 jaar) en de daarbij bijbehorende rentepercentages (-0,2% tot 0,90%).

De huidige verwachting is dat het rentepercentage laag blijft zolang de ECB de economie blijft stimuleren. Deze visie blijkt ook uit de laatst bekende rentevisies van Nederlandse grootbanken. Zie voor het renterisico ook de risicoparagraaf.

Financieringspositie

Financiering activa

De activa van de gemeente Zwijndrecht zijn per begin 2022 naar verwachting als volgt gefinancierd:

Omschrijving	Bedrag per 1-1-2022	
Totale boekwaarde investeringen		€ 216,2
<i>Vaste financieringsmiddelen:</i>		
Reserves	€ 78,9	
Voorzieningen	€ 7,5	
Langlopende leningen	€ 119,8	
		€ 206,2
Financieringstekort		€ 10,0

Tabel 2 - Financieringspositie per 1 januari 2022 (bedragen x € 1 miljoen)

Omslagrente

In de rentenotitie van de Commissie BBV is bepaald dat de aan de taakvelden toe te rekenen omslagrente, ofwel de rekenrente, gebaseerd dient te worden op de werkelijke rentelasten en rentebaten. De berekende omslagrente voor 2022 is 1,34%. De notitie schrijft voor dat bij het bepalen van de omslagrente een bandbreedte van 0,5% mag worden aangehouden. Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar de investeringen hanteren we een omslagrente van 1,5%.

De berekening van de omslagrente wordt bepaald door de boekwaarde van de vaste activa en de aan de taakvelden toe te rekenen rente. De komende jaren blijft de berekende omslagrente tussen de 1% en 1,5%. Vanaf 2023 mogen we waarschijnlijk geen omslagrente van 1,5% meer hanteren, omdat de werkelijk rentelasten dan meer dan 25% afwijken van de aan de taakvelden toe te rekenen rente. Bij het opstellen van de begroting zal jaarlijks bezien worden welke omslagrente gehanteerd wordt.

		2022	
a1.	De externe rentelasten over de lange financiering	€	3.064
a2.	De externe rentelasten over de korte financiering	+/+	
b.	De externe rentebaten	-/- €	108
	Saldo rentelasten en rentebaten	€	2.956
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- €	156
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	
c3.	De rentebaai van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-/- €	156
		€	2.800
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+ €	-
d2.	Rente over voorzieningen	+/+ €	134
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€	2.934
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/- €	3.432
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury (bruto)	€	-498
	Stelpost rentelasten	+/+ €	146
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury (netto)	- = voordeel / + = nadeel €	-353

Tabel 3 - Renteschema 2022 (bedragen x € 1.000)

Opgenomen langlopende leningen

Overeenkomstig de jaren geleden ingezette beleidslijn wordt extra financiering aangetrokken op basis van 75% van onze liquiditeitsprognose. Voor 2022 wordt vooralsnog € 12 miljoen aan nieuwe langlopende leningen verwacht. Dit wordt vooral veroorzaakt door het investeringsvolume in 2021 en 2022. Naar verwachting moet medio 2022 de overschrijding van de kasgeldlimiet geconsolideerd te worden door het aantrekken van een langlopende financiering. In de daarop volgende jaren worden leningen verwacht van € 24 miljoen (2023), € 20 miljoen (2024) en € 30 miljoen (2025).

De onderstaande tabel geeft inzicht in het verwachte verloop van de leningenportefeuille in 2022.

Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
Stand per 1 januari 2022	€ 119.835	2,63%
Nieuwe leningen	€ 12.000	
Reguliere aflossingen	€ 3.343-	
Vervroegde aflossingen	€ -	
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -	
Rente-aanpassing (nieuw percentage)		
Stand per 31 december 2022	€ 128.492	2,37%

Tabel 4 - Mutaties leningenportefeuille onderhandse geldleningen 2022 (bedragen x € 1.000)

Uitzettingen

Onder uitzettingen worden verstrekte langlopende geldleningen en beleggingen verstaan. Voor de gemeente Zwijndrecht is alleen de eerstgenoemde categorie van toepassing. Onderstaand totaalbedrag betreft leningen aan een woningbouwcorporatie, sportvereniging O&O en gelden die in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting ondergebracht zijn en van waaruit startersleningen verstrekt worden.

Omschrijving	Bedrag
<u>Verstrekte geldleningen:</u>	
Stand per 1 januari 2022	€ 5.543
Nieuwe leningen	€ -
Reguliere aflossingen	€ 246-
Vervroegde aflossingen	€ -
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -
Rente-aanpassing (nieuw percentage)	€ -
Stand per 31 december 2022	€ 5.297

Tabel 5 - Mutaties uitzettingen 2022 (bedragen x € 1.000)

In tabel 8 van deze paragraaf worden deze bedragen naar kredietrisico gespecificeerd.

Risicobeheersing

Zoals eerder benoemd vormt risicobeheersing één van de pijlers van de Wet fido. In de navolgende onderdelen gaan we in op de risicoaspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie. In beginsel kunnen deze worden onderscheiden in renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's. Voor ons zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing. Daarnaast kunnen we een informatierisico benoemen, te weten het risico dat relevante informatie niet tijdig of volledig bij de treasuryafdeling onder de aandacht wordt gebracht.

1. Renterisico's

Renterisico's kunnen we vanuit Wet fido-optiek bezien op de korte en op de langere termijn.

1a. Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming, dus met uitzondering van stortingen in reserves. Indien hierbij de kasgeldlimiet bij herhaling wordt overschreden dient er geconsolideerd te worden ofwel moet één en ander worden omgezet in langlopende financiering. Voor 2022 kan onze kasgeldlimiet als volgt worden bepaald:

Omschrijving	Kasgeldlimiet
Begrotingstotaal	€ 155.000
Relevant percentage	8,5%
Kasgeldlimiet	€ 13.175

Tabel 6 - Berekening kasgeldlimiet 2022 (bedragen x € 1.000)

Mocht er een noodzaak zijn tot (korte) financiering, dan gebruiken wij daarvoor 1-maands kasgeldleningen. Rekening houdend met de op te nemen lange-termijn financiering (zie hiervoor) verwachten wij geheel 2022 binnen de normen van de kasgeldlimiet (max. drie kwartalen overschrijding) te kunnen

opereren. Oogmerk van het door het SCD uit te voeren gemeentelijke saldobehoor is om de limietruimte optimaal te benutten.

1b. Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

Wij lopen renterisico op het moment dat we nieuwe leningen moeten aantrekken, bij herfinanciering of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet fido de renterisiconorm geformuleerd. Deze norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming, dus met uitzondering van stortingen in reserves. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar te voorkomen, één en ander ter bescherming van de gemeentelijke financiële positie. Met deze norm bevordert de Wet fido een solide financieringswijze bij openbare lichamen.

Conform voorschrift van de geactualiseerde Wet fido wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald. Uit deze opstelling blijkt dat wij binnen de grenzen van de renterisiconorm opereren.

	2022	2023	2024	2025
Renterisico's				
Renteherzieningen	€ 1.079	€ -	€ -	€ -
Aflossingen	€ 3.342	€ 5.165	€ 18.772	€ 10.279
Renterisico	€ 4.421	€ 5.165	€ 18.772	€ 10.279
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal	€ 155.000	€ 143.000	€ 145.000	€ 137.000
Percentage cf. regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	€ 31.000	€ 28.600	€ 29.000	€ 27.400
Toetsing renterisico aan norm				
<i>Alleen begrotingsjaar</i>				
Renterisico	€ 4.421			
Renterisiconorm	€ 31.000			

Tabel 7 - Berekening renterisiconorm 2022-2025 (bedragen x € 1.000)

2. Kredietrisico's

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekke geldleningen, beleggingen) of uit verleende garanties.

2a. Verstrekte geldleningen

Het in voorgaande tabel 5 aangegeven totaalbedrag aan uitgezette middelen kan als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep.

Categorie	ultimo 2022	% verdeling per eind 2022
Gemeenten / Provincies	€ -	0,0%
Overheidsbanken	€ -	0,0%
Woningcorporaties met garantie WSW	€ 1.249	23,6%
Woningcorporaties zonder garantie	€ 1.125	21,2%
Semi-overheidsinstellingen	€ 2.058	38,9%
Financiële instellingen (A en hoger)	€ -	0,0%
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ 865	16,3%
Niet-toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ -	0,0%
Totaal	€ 5.297	100,0%

Tabel 8 - Specificatie verstrekte geldleningen naar risicocategorie (bedragen x € 1.000)

2b. Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep.

Categorie	ultimo 2022	% verdeling per eind 2022
Directe borgstellingen (m.b.t. lokale instellingen, verenigingen e.d.)	€ 14.058	14,0%
Achtereenvolgende positie in waarborgfondsen (bijv. Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	€ 86.400	86,0%
Totaal	€ 100.458	100,0%

Tabel 9 - Specificatie borgstellingen naar risicocategorie (bedragen x € 1.000)

De grootste directe borgstelling betreft HVC (afvalverwerking; ca. € 12,2 miljoen). De borgstellingspositie die voortvloeit uit de achtervang in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) bedraagt circa 86% van het totaal geborgde volume. Aan deze achtervangpositie, ook wel aangeduid als indirect kredietrisico, is een relatief laag risicoprofiel verbonden. Vanuit wettelijke bepalingen hebben we een algemene garantstelling gegeven aan de Gemeenschappelijke Regelingen, waarin we deelnemen. Voor een totaaloverzicht van de Gemeenschappelijke Regelingen verwijzen we naar de paragraaf Verbonden Partijen.

In het financieringsstatuut is een korte passage opgenomen ten aanzien van het verstrekken van borgstellingen (garanties). Het beleidskader (nota borgstellingen) is op 14 oktober 2014 vastgesteld door de gemeenteraad.

Kasbeheer

Het Servicecentrum Drechtsteden verzorgt de inrichting van het betalingsverkeer (het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden en het verrichten van feitelijke betalingen) en de saldogeregulatie. De gemeente is en blijft daarbij overigens eigenaar van de betreffende bankrekeningen. Onze gemeente onderhoudt bankrelaties met de Bank Nederlandse Gemeenten en Rabobank.

In nauwe samenwerking met het SCD is een liquiditeitenplanning opgesteld, die periodiek wordt geactualiseerd.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de gemeente een bedrag van 2,0 procent van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt dient het meerdere afgestort te worden in de Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

In de beleidsdoorlichting schatkistbankieren door het Rijk van juli 2019 is onder meer geconstateerd dat decentrale overheden kampen met administratieve lasten bij schatkistbankieren. Na een overlegtraject met alle betrokken partijen is besloten om het drempelbedrag per 1 juli 2021 te verhogen.

Het drempelbedrag is aangepast op onderstaande punten:

- een verhoging van de ondergrens van € 250.000 naar € 1 miljoen euro;
- een verhoging van het percentage begrotingstotaal t/m € 500 miljoen euro van 0,75% naar 2%.

Het drempelbedrag voor de gemeente Zwijndrecht voor 2022 kan als volgt worden berekend:

	Bedrag
Begrotingstotaal	€ 155.000
Relevant percentage	2,00%
Drempelbedrag	€ 3.100

Tabel 10 – Drempelbedrag schatkistbankieren 2022 (bedragen x € 1.000)

Informatievoorziening

Op grond van het Financieringsstatuut is er een Treasury Comité dat in beginsel driemaal per jaar bijeenkomt. In dit overleg staat de voortgang en uitvoering van de treasuryzaken centraal. Vanuit haar adviserende rol neemt het Servicecentrum Drechtsteden deel aan dit overleg. Indien wij of het SCD daartoe behoefte dan wel noodzaak voelen, vindt daarnaast ook contact op incidentele basis plaats. Voor zover relevant levert het SCD rapportages op voor in- of extern gebruik.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De openbare ruimte is het infrastructurele netwerk van wegen, straten, pleinen, parken, plantsoenen, waterpartijen en alle daarbij behorende voorzieningen, zoals openbare verlichting, kunstwerken (bruggen) en dergelijke. De openbare ruimte is de ruimte waarin de bewoners, ondernemers en bezoekers van de gemeente zich verplaatsen, verblijven, recreëren, sporten en elkaar ontmoeten. Bovendien draagt de inrichting en het beheer van de openbare ruimte – samen met de functionaliteit en uitstraling van de gebouwen – bij aan de identiteit van de gemeente Zwijndrecht.

Al deze kapitaalgoederen moeten zo lang mogelijk een bijdrage leveren aan het doel waarvoor zij zijn aangebracht of vervaardigd. Dit vergt een duurzaam en goed onderhoudsbeheer op basis van beleidskaders.

Actueel beleidskader

De beleidskaders zijn verwoord in de vastgestelde structuur- en beheerplannen. Het beschreven beleidskader is voor het grootste deel actueel en toereikend om aan het fysieke beheer en onderhoud van de openbare ruimte richting te geven. Via onderstaand beleidskader zetten we de beschikbare middelen in om de verschillende doelstellingen hierbij te realiseren.

- Bomenbeleidsplan 2021-2030; vastgesteld op 28 september 2021
- Programma Duurzaamheid 2021-2023; vastgesteld op 29 juni 2021.
- Omgevingsvisie Zwijndrecht; vastgesteld 8 december 2020.
- Integraal groenbeleid Zwijndrecht; vastgesteld 15 oktober 2019.
- Beheerplan begraafplaatsen Zwijndrecht 2019-2022; vastgesteld in 2018.
- Integraal beheerplan Openbare Ruimte 2018-2021; vastgesteld in 2017.
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022; vastgesteld in 2017.
- Speelruimteplan 2017-2026 gemeente Zwijndrecht; vastgesteld in 2017.
- Beheerplan gemeentelijk vastgoed 2018-2021; vastgesteld in 2017.
- Gemeentelijk verkeer en vervoerplan 2016-2020; vastgesteld in 2016.
- Standaard programma van eisen Zwijndrecht; vastgesteld in 2015 (college).
- Beheerplan buitensportaccommodaties 2014-2017; vastgesteld in 2013.

Integraal beheer openbare ruimte (IBOR)

De openbare ruimte is in beweging. Het (planmatig) beheer en onderhoud van kapitaalgoederen is een belangrijke basis. Daarnaast zien we dat de samenleving steeds meer aanvullende eisen stelt aan de manier waarop wij de openbare ruimte onderhouden. De openbare ruimte is namelijk gevoelsmatig steeds meer 'eigendom' geworden van iedereen. De openbare ruimte in de directe woonomgeving van inwoners vinden zij belangrijk en dient daarom leefbaar te zijn. Daarnaast zien we dat de openbare ruimte letterlijk hetgeen is wat ons verbindt. Door deze verbindingsfunctie is de openbare ruimte ook uitermate geschikt als instrument om sociale doelstellingen te realiseren. De IBOR werkwijze is in Zwijndrecht de afgelopen jaren als gevolg hiervan verder doorontwikkeld en is inmiddels gebaseerd op drie pijlers:

1. Het uitvoeren van efficiënt planmatig onderhoud.
2. Het creëren van een leefbare omgeving waarmee inwoners tevreden zijn.
3. Het realiseren van sociale doelstellingen in de openbare ruimte.

Beeldkwaliteiten

Sinds het IBOR-plan van 2014 is aan de hand van een aantal scenario's gekozen voor gedifferentieerd beheer. Dit betekent in de praktijk dat de openbare ruimte onderhouden wordt op B-niveau. Voor een aantal onderdelen hanteren we kwaliteitsniveau C omdat we op dit moment niet de middelen hebben om ook die onderdelen op kwaliteitsniveau B te onderhouden. Uitgangspunt daarbij is dat er niet wordt getornd aan veiligheid en geen kapitaalvernietiging optreedt. Dit uit zich bijvoorbeeld in de keuze dat we geen concessies doen bij het onderhoud aan asfalt, bomen, bruggen, openbare verlichting en elementenverharding op trottoirs en fietspaden. Rijbanen in woonstraten vormen geen direct veiligheidsrisico, waardoor deze op C-niveau onderhouden worden. Ook binnen het groenonderhoud worden keuzes gemaakt om met de beschikbare middelen een zo hoog mogelijk niveau te realiseren. Dit komt er in de praktijk op neer dat nagenoeg al het groen op B-niveau onderhouden wordt. Uitzondering hierop zijn de gemeentelijke begraafplaatsen waarvan het parkgroen op A-niveau wordt onderhouden. In de visie op de openbare ruimte wordt de zonering in kwaliteitsniveaus heroverwogen.

Gemeentelijk vastgoed

Voor wat betreft het gemeentelijk vastgoed is het volgende beleidsuitgangspunt van toepassing: *"Het vastgoed wordt op een efficiënte, effectieve en transparante wijze ingezet ten behoeve van het verwezenlijken van maatschappelijke en organisatorische (beleids)doelstellingen; hierbij wordt gestreefd naar een optimale balans tussen het maatschappelijke en het financiële rendement."*

Vanuit beheerperspectief zijn hierin vier onderhoudscategorieën te onderscheiden. Variërend van proactief onderhoud (A) naar risico gestuurd onderhoud (B en C) en uiteindelijk de categorie panden die vanwege bijvoorbeeld een herbestemming alleen schoon, heel en veilig worden onderhouden (D). Daar waar zich mogelijkheden voordoen worden maatregelen genomen op het gebied van energetische verbetering of waar een reductie is te behalen in de CO₂-uitstoot. Deze maatregelen worden zoveel mogelijk gecombineerd met reeds geplande onderhoudswerkzaamheden. Ook voor de komende jaren liggen er nog kansen om het gemeentelijk vastgoed verder te verduurzamen. De "Sectorale routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed" van de Vereniging Nederlandse Gemeenten is in 2020 vastgesteld en wordt binnen de gemeente Zwijndrecht verder uitgewerkt.

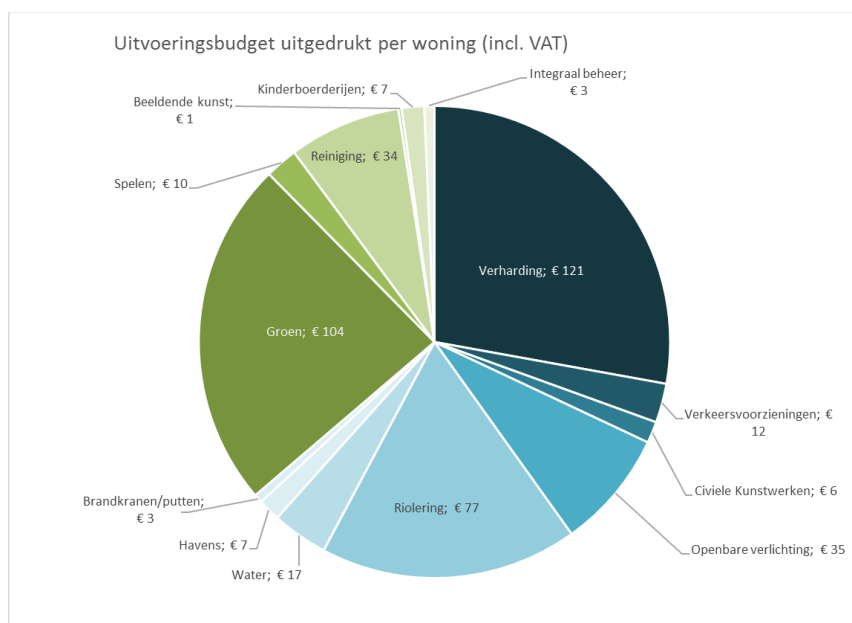
Beschikbaar budget beheer openbare ruimte

Voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte worden kosten gemaakt. Om deze kosten in beeld te krijgen is de exploitatiebegroting geanalyseerd op alle voor de openbare ruimte relevante onderhoudsgroepen. Onderstaande figuur geeft de resultaten weer. De tabel maakt inzichtelijk wat de daadwerkelijk beïnvloedbare kosten zijn voor specifiek de uitvoering van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

De analyse laat zien dat er per saldo ongeveer € 8,7 miljoen is opgenomen voor de veertien onderhoudsgroepen die betrekking hebben op de uitvoering van het beheer en onderhoud van openbare ruimte. Dit zijn kosten voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte door de eigen dienst en door derden, evenals de materiaalkosten die worden gemaakt. Verder maken de VAT-kosten (Voorbereiding, Administratie en Toezicht) onderdeel uit van de uitvoeringskosten.

Onderhoudsgroep	Goederen en diensten derden	Materiaal kosten	Uitvoering eigen dienst	VAT	
Kapitaalgericht beheer	€ 3.756.336	€ 403.312	€ 706.800	€ 664.245	€ 5.530.693
Verharding	€ 1.705.065	€ 2.800	€ 400.574	€ 306.607	€ 2.415.046
Verkeersvoorzieningen	€ 155.538	€ 8.543		€ 68.640	€ 232.721
Civiele Kunstwerken	€ 127.028	€ 119			€ 127.147
Openbare verlichting	€ 454.270	€ 243.783		€ 7.276	€ 705.329
Riolering	€ 961.561	€ 148.067	€ 197.388	€ 226.667	€ 1.533.683
Water	€ 168.874		€ 108.839	€ 55.054	€ 332.767
Havens	€ 133.000				€ 133.000
Brandkranen/putten	€ 51.000				€ 51.000
Maatschappelijk gericht beheer	€ 1.816.747	€ 3.742	€ 999.706	€ 324.222	€ 3.144.417
Groen	€ 1.057.959	€ 3.742	€ 791.554	€ 215.537	€ 2.068.792
Spelen	€ 65.620		€ 89.050	€ 40.192	€ 194.862
Reiniging	€ 479.738		€ 119.102	€ 68.493	€ 667.333
Beeldende kunst	€ 20.430				€ 20.430
Kinderboerderijen	€ 133.000				€ 133.000
Integraal beheer	€ 60.000			€ -	€ 60.000
Endtotaal	€ 5.573.083	€ 407.054	€ 1.706.507	€ 988.466	€ 8.675.110

Binnen de onderhoudsgroep groen is het beschikbare budget gekoppeld aan de benodigde beheersmaatregelen, zowel via de eigen dienst als ook via de beïnvloedbare budgetten vanuit onderhoudsbestekken en contracten. We zien dat het elk jaar passen en meten is om de onvoorziene zaken te bekostigen vanuit het beschikbare budget. Hierbij gaat het onder andere om compensatieplannen, stormschade, noodkap, bomenziektes en de in opkomst zijnde exotische onkruidsoorten. In principe is hier geen budget voor, waardoor het ten koste kan gaan van reguliere werkzaamheden.

Uitvoeringskosten beheer en onderhoud, uitgedrukt per woning

Het cirkeldiagram geeft een indruk hoe de uitvoeringsbudgetten voor het beheer en onderhoud zich onderling verhouden. Er is hier gekozen voor een weergave per woning. Naar het beheer en onderhoud van verharding, groen en riolering gaat het meeste geld uit, variërend tussen de € 121 en € 77 per woning. De kosten voor openbare verlichting en straatreiniging bedragen € 35 en € 34 per woning.

Beschikbaar budget beheer gemeentelijk vastgoed

De beschikbare middelen voor het dagelijks en planmatig onderhoud van het gemeentelijk vastgoed bedragen ongeveer € 1,4 miljoen per jaar. In de vastgoedstrategie wordt een strategie per object bepaald. Door middel van deze objectstrategie kan per pand de (middel)lange termijn doelstelling worden bepaald. De objectstrategieën dragen bij aan strategisch vastgoedbeheer, zodat in een vroeg stadium kan worden bepaald of het verstandig is een pand te verbouwen en/of te verduurzamen (investeren). Op basis van de objectstrategieën, kan de meerjarenonderhoudsplanning worden opgesteld. Met een meerjarenonderhoudsplanning kan bewust worden gekozen voor een (noodzakelijke) balans tussen preventief planmatig onderhoud (onderhoud uitvoeren vóór de kwaliteit een grens overschrijdt) en correctief onderhoud (pas ingrijpen wanneer er urgente gebreken zijn). Op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wordt tenslotte een jaarplan opgesteld waarin de onderhoudswerkzaamheden voor het komende jaar worden vastgelegd. Aan de hand van jaarlijkse gebouwininspecties wordt bepaald of deze verwachtingen juist zijn. Dit betekent dat in de praktijk werkzaamheden uit het MJOP zowel naar voren als naar achteren geschoven kunnen worden. Door op deze wijze invulling te geven aan het vastgoedonderhoud is het huidige exploitatiebudget voor de beheerperiode toereikend.

Aandachtspunten

Er zijn op het gebied van beheer en onderhoud in Zwijndrecht noemenswaardige aandachtspunten die een nadere toelichting verlangen.

Persleidingen

In 2019 hebben een drietal calamiteiten met persleidingen plaatsgevonden. Ingenieursbureau Akson heeft in opdracht van de gemeente Zwijndrecht onderzoek uitgevoerd naar de gesteldheid van onze persleidingen en alle andere factoren (bodemgesteldheid, klimaatverandering, enz.) die hier invloed op uitoefenen. Het uitgevoerde onderzoek kan nog geen antwoord geven op de vraag hoe groot de risico's zijn en wat de kans van opnieuw falen op lange of korte termijn is. Daarom is gestart met een tweetal vervolgonderzoeken. Het betreft hierbij een landelijk unieke combinatie van enerzijds het monitoren van de zettingsverschillen en anderzijds het onderzoek naar de kwaliteit en restlevensduur van het bestaande hoofdpersriool. Dit zal een nog duidelijker beeld geven van de meest kritische punten in het bestaande hoofdpersrioolstelsel zodat prognoses voor faalmomenten kunnen worden voorspeld. Dit is cruciale informatie voor de huidige bedrijfszekerheid van de leiding en biedt een basis voor weloverwogen keuzes naar de toekomst.

Investeringsprogramma en voorkomen van kapitaalvernietiging

Grote integrale investeringsprojecten –vervangingen– in de openbare ruimte worden op basis van de inspecties en met een bepaalde afhankelijkheid van derden (woningbouwverenigingen, nutsbedrijven, overige ruimtelijke ontwikkelingen) ingepland. De afhankelijkheid van derden zorgt er soms voor dat projecten worden uitgesteld. Het gevolg hiervan is dat de kwaliteit van de openbare ruimte verder afneemt wat kan leiden tot hogere onderhoudskosten. Een goed voorbeeld hiervan is de grote vervanging Indische buurt waarvan de planning al een aantal keer is aangepast. We weten echter dat het gehele gebied binnen afzienbare termijn her-ontwikkeld gaat worden. Het gevolg hiervan is dat het IP-project uitgesteld wordt om kapitaalvernietiging te voorkomen en tussentijdse investeringen nodig zijn om de veiligheid en leefbaarheid te kunnen waarborgen.

Stijgende inkooprijzen bouwmaterialen en energie

In 2021 zijn we geconfronteerd met stijgende prijzen voor bouwmaterialen en energie. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen en het is onduidelijk hoe lang de prijsstijging nog aanhoudt. De

inflatiecorrectie van 1,4% in de begroting 2022 is onvoldoende om de prijsstijging van bouwmaterialen en energie in 2021 te compenseren. De verwachting is dat we ook in 2022 rekening moeten houden met hogere prijzen voor bouwmaterialen en energie. De hogere prijzen voor bouwmaterialen hebben vooral gevolgen voor de uitvoering van groot onderhoud en vervanging. De hogere energieprijzen hebben voornamelijk gevolgen voor de kosten van de openbare verlichting, rioolgemalen en het gemeentelijk vastgoed.

Stijgende inkooprijzen versus financieel beleid

Al jaren is het financieel beleid om geen inflatiecorrectie toe te passen op subsidies en onderhoudsbudgetten. Hierdoor moesten prijsstijgingen de afgelopen jaren zoveel als mogelijk opgevangen worden binnen bestaande budgetten. Dit is een risico voor de kwaliteit van de openbare ruimte, want door inflatie kunnen we met hetzelfde budget minder doen in de buitenruimte. In kadernota 2022 is gerekend met een index van 1,4% op de onderhouds- en energiebudgetten. Daarmee is het verschil tussen het benodigd budget en het beschikbaar budget dat is ontstaan door jarenlang geen inflatiecorrectie toe te passen nog niet opgelost. Dit knelpunt wordt in een nieuw IBOR-plan nader bekeken.

Klimaatadaptatie

We worden in toenemende mate geconfronteerd met de noodzaak om de gevolgen van klimaatverandering te beperken. De openbare ruimte kan hierin een belangrijke rol spelen. In het Programma Duurzaamheid 'Naar een toekomstbestendig Zwijndrecht' zijn de ambities van Zwijndrecht op gebied van klimaatadaptatie uiteengezet. Het realiseren van deze ambities in de openbare ruimte brengt aan de voorkant kosten met zich mee.

Energiebesparing

De aanleg van een warmtenet in Zwijndrecht heeft gevolgen voor de inrichting in de openbare ruimte. Er is nog geen exacte planning, wel is een globale fasering opgenomen in de Transitievisie Warmte 2021 Zwijndrecht. Duidelijk is wel dat er bij de meeste projecten niet op gewacht kan worden. Bij de indeling van het ontwerp wordt wel zoveel mogelijk al rekening gehouden met een ruimtereservering in het dwarsprofiel.

In het oog springende werken 2022

Hieronder staan enkele noemenswaardige projecten en/of werken die voor 2022 gepland staan. De totale lijst van reconstructie- en vervangingsprojecten is terug te vinden in het Investeringsprogramma 2022-2025. Dit zijn over het algemeen integrale projecten waarbij verharding, riolering, groen, speelvoorziening en openbare verlichting worden meegenomen.

WEGEN

WATER

GROEN

KUNSTWERKEN

LICHTMASTEN

SPELEN

RIOLERING

VASTGOED

- Elementenverharding: we voeren diverse herstraat- en vervangingwerkzaamheden uit door heel Zwijndrecht. Het gaat hierbij o.a. om Gravenhof, Laan van Nederhoven (voetpaden en parkeerstroken), Rupelmonde, Lunenhof, Rijnestein, Singraven, Pruylenborg, De Were (1e fase), Luiksesingel en De Lus.
Asfalt: we vervangen (gedeeltelijk) de deklaag van de rijbaan op de Middellijn, Nessenweg en Volkerak. Op het Bouquet en het Maaspad vervangen we deels de (deklaag van de) voetpadconstructie. Op de Gerrit Kogelerstraat en de Beneluxlaan vervangen we de deklaag van het fietspad.
- Beschoeiing: de beschoeiing wordt vervangen langs de oevers rondom de Abdij, Ballade, Sonate en Serenade, Symfonie en de Prins Mauritsstraat.
- Baggeren: in 2022 baggeren we de secondaire watergangen de Devel, Molenvliet en in de overige delen van Nederhoven.
- Bomen: we brengen potentiële locaties in kaart waar we bomen kunnen compenseren die gekapt zijn en planten nieuwe bomen aan op deze locaties.
- Groen: we voeren diverse renovaties uit t.b.v. kwaliteitsverbetering groen in combinatie met wegbeheer. Deze groenrenovaties vinden onder andere plaats op locaties genoemd onder elementenverharding, maar ook op o.a. rotonde Pieter Zee-manstraat, Groene Kruispad, Veldsla en Anjerstraat. Verder worden de mogelijkheden voor ecologisch beheer van het maaiareaal in kaart gebracht.
- Bruggen: onderhoud aan het viaduct Burgemeester van 't Hoffweg, de oude toegangsbrug van Huize Meerdervoort en de brug in het Willem van Oranjeparkje.
- Keermuren: we bouwen zes keermuren om tot uitstroombakken (aan de Buizerdstraat, Fazantplein, Leeuwerikplein, Hoofdland, Mechelsestraat/Parijseplein en de Europaweg).
- Lichtmasten: we vervangen en verduurzamen lichtmasten en armaturen door heel Zwijndrecht o.a. Burgemeester Doumaweg, Abraham Kuypersingel e.o., Kilweg, Beneluxlaan, Marchantstraat e.o., Willem Ruysplein en de Maasboulevard.
- Spelen: we vervangen de speelplekken in HOA fase 3 en nabij de Kapitein Dekkerflat, Primulastraat, Gentsestraat, Harseveld, Prinsessenpark en Stenenkamer. Aan de Gerrit van der Veenstraat en aan de Van Weerden Poelmanstraat worden natuurlijke speelplekken gerealiseerd. In Heerjansdam zal de skatevoorziening worden vernieuwd.
- Riolering: we voeren diverse reparaties uit op verschillende locaties in de gemeente en reinigen en inspecteren diverse rioolstrengen in verschillende wijken (o.a. Walburg) om een goed functioneel rioelstelsel te kunnen waarborgen.
- Rioolgemalen: het nieuwe beheersysteem (SAM) is aangeschaft en geïmplementeerd en wordt in 2022 verder aangevuld.
- Sportaccommodaties: we leggen kunstgrasvelden aan voor de voetbal op Bakestein en leggen veldverlichting (LED) aan op diverse sportcomplexen. Daarnaast aanbesteding van schoonmaakwerkzaamheden van binnensportaccommodaties.
- Begraafplaatsen: we renoveren het groen op verschillende plekken op de begraafplaatsen. Verder staat het ruimen en herinrichten van graven op de begraafplaats aan de Jeroen Boschlaan op de planning. Tot slot leggen we op de begraafplaats in Heerjansdam een nieuwe urnenmuur aan.
- Vastgoed: we vervangen de vloeren in de kantines, gangen en kleedkamers in de Develsteinhal. We renoveren (schoonmaken, voegen, steenherstel) wijkgebouw 't Klankbord en isoleren hier de gevels. In het gebouw van de volkstuintverenigingen renoveren we de sanitaire ruimtes en keukens. Tot slot aanbesteding bedrijfsafval.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op ontwikkelingen binnen de organisatie, die gericht zijn op een zo goed mogelijke dienstverlening aan de burgers, instellingen en bedrijven en het garanderen van een zorgvuldige besluitvorming. We beschrijven in deze paragraaf relevante cijfers en de activiteiten op het gebied van organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering. Deze activiteiten staan in het licht van verschillende trends en ontwikkelingen in maatschappelijke zin, nieuwe technologieën en financiële opgaven.

Ontwikkelorganisatie - samenwerking

De organisatie is volop in beweging om zich voortdurend te verbeteren en om klaar te staan voor wat er nodig is in de gemeente. Al geruime tijd werken we samenlevingsgericht. Hierbij kijken we wat de samenleving nodig heeft en wat de rol van de gemeente is. De coronacrisis trok een zware wissel op onze organisatie. Door ons snel en goed aan de situatie aan te passen hebben we de dienstverlening richting onze burgers, bedrijven en instellingen weten door te zetten.

Invulling openstaande vacatures

Wij merken wel dat de invulling van vacatures in algemene zin langer duurt en in specifieke zin voor vacatures op het gebied van ruimtelijke ordening, sociaal domein en financiën. Door de wettelijke ontwikkelingen, maatschappelijke opgaven én de doorontwikkeling van de organisatie ontstaan nieuwe rollen en functies.

Samenwerking

Vanaf januari 2022 werken we in andere vorm samen met onze partners in de Drechtsteden. De gemeente Dordrecht neemt als servicegemeente de interne dienstverleningstaken op zich. Dat gaat onder andere over de ICT, communicatie, HR, de belastingdienst en het onderzoekscentrum. In de overgang naar de servicegemeente Dordrecht zetten we in op samenwerken waar dat meerwaarde oplevert en meer lokale grip. We zijn een sterke samenwerkingspartner voor de regio Drechtsteden en zorgen ervoor dat de belangen van Zwijndrecht en de regio goed worden geïntegreerd en vertegenwoordigd. Deze transitie zal wel extra tijd van ons vragen om één-en-ander goed in te regelen.

Zaakgericht werken

Naast een zo goed mogelijke dienstverlening aan onze burgers staat de realisatie van het raadsprogramma centraal in onze bedrijfsvoering. Het is onze ambitie om snel en adequaat in te spelen op maatschappelijke opgaven en kansen in de gemeente en regio. Omdat opgaven onze organisatiegrenzen overstijgen en vragen om integrale oplossingen, werken we in co-creatie met partners. We richten ons op de ontwikkeling van de bijbehorende vaardigheden, competenties en instrumenten. Een belangrijk hulpmiddel bij het integraal en over afdelingsgrenzen werken is zaakgericht werken via het Klant-, Zaak- en Archiefsysteem [KZA]. Dit systeem is technisch ingeregeld en wordt de komende jaren verder doorontwikkeld en onderdeel van onze dienstverlening.

'De mens achter de medewerker'; bevlogen en duurzame inzetbare medewerkers

Vanwege demografische en maatschappelijke ontwikkelingen is duurzame inzetbaarheid van werknemers een belangrijk aandachtspunt binnen onze organisatie. Vanuit onze filosofie "SamenWerkt!" stellen wij binnen onze organisatie niet de medewerker, maar de mens centraal. Wij zijn van mening dat (of je dit nu wilt of niet) de scheiding tussen werk en privé vervaagt. Dit was zeker goed te merken tijdens de pandemie. Medewerkers waren verplicht om thuis te werken. We stonden voor extra uitdagingen, maar door het feit dat we een goede basis hadden neergelegd om vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid aandacht te geven aan de mens en te sturen op geluk, gedrevenheid en gezondheid hadden we (als werkgever) een goed oog voor alle medewerkers en konden we het beste uit onze mensen halen waardoor het werkplezier en de prestaties op peil bleven.

"Hybride werken"

We merken dat de pandemie niet alleen nadelen kent. Onze medewerkers geven aan dat zij ook voordelen hebben ondervonden bij het thuis werken (zoals geen reistijd, betere werk en privé-balans). Wij hebben de ambitie om medewerkers de mogelijkheid te geven om "hybride" te gaan werken en te kijken naar welke activiteiten op kantoor moeten plaats vinden (bijvoorbeeld projectmatige werkzaamheden), of dat er ook werkzaamheden vanuit thuis (of ergens anders) gedaan kunnen worden. Door het meer "activity based" te gaan werken, moeten we het kantoorconcept aanpassen.

Naast de ambitie om het kantoorconcept te veranderen hebben we ook het streven om het gemeentehuis te gaan 'transformeren' naar 'het huis van de gemeente'. Het gemeentehuis moet een huis van en voor de samenleving worden. Een gebouw waar burgers, ondernemers, bestuurders, partners en ambtenaren elkaar ontmoeten en met elkaar in verbinding komen. Hier vinden de mooie gesprekken plaats. Hier ontstaat nieuwe energie, groei, en aandacht voor elkaar en nieuwe samenwerkingen. Hier is altijd een luisterend oor, hier ben je altijd welkom, hier ontstaat een gezamenlijk gevoel. Hier bestaat er de passie om Zwijndrecht mooier en beter te maken. Dat gevoel en die beleving moet gaan ontstaan bij de transformatie van het gemeentehuis. Deze gedachte past ons inziens naadloos bij de aangenomen motie over de 1-loketgedachte.

Ontwikkelingen in de formatie en het personeelsbestand

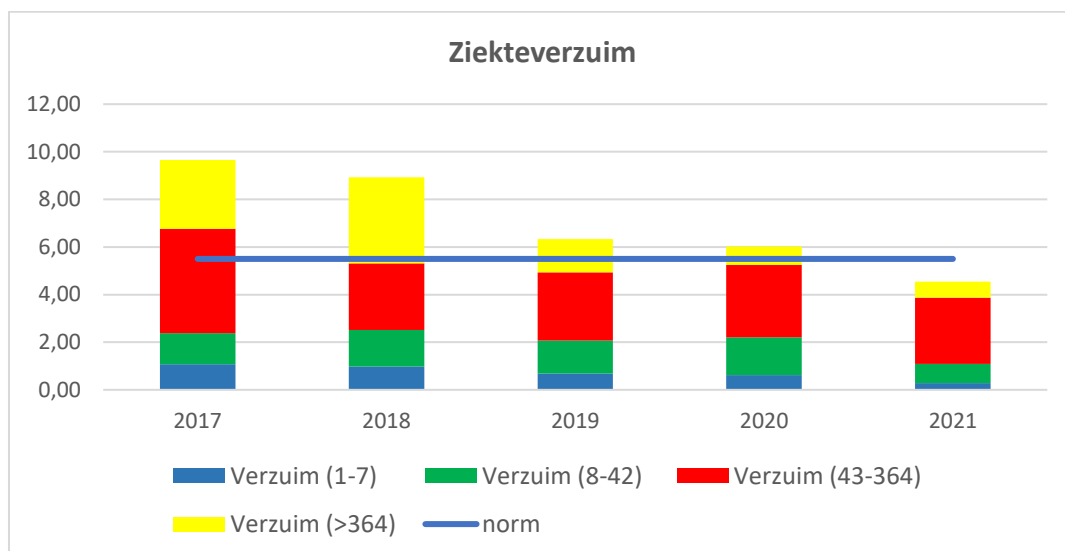
Momenteel bestaat onze organisatie uit 218,85 FTE (formatie per 1 september 2021). Naast de inzet van deze vaste formatie werken we gedurende het jaar met tijdelijke formatie en flexibele inzet voor de uitvoering van de ambities van het raadsprogramma. Uw raad heeft – voor deze raadsperiode – daarvoor een tijdelijk organisatie ontwikkelbudget beschikbaar gesteld. Dit budget wordt volledig benut met flexibele arbeid om te werken aan de opgaven uit het raadsprogramma.

Generatiepact

Uit de gehouden evaluatie van de "generatiepact"-regeling in 2021 is geadviseerd om de regeling voor 4 jaar voort te zetten tot juli 2025. De gemeenteraad is op 29 juni 2021 hiermee akkoord gegaan (2021-0037642). Hierdoor kunnen wij oudere medewerkers (60+ers) de mogelijkheid blijven bieden om minder te gaan werken en de intensiteit van de arbeidsduur te verlagen. Op deze manier blijft deze leeftijdsgroep voor de organisatie behouden (kennis/kunde), maar bieden we tegelijkertijd jongere medewerkers de kans om in te stromen.

Voorkomen is beter dan genezen

Vanuit de filosofie "SamenWerkt!; gelukkige, gezonde en gedreven medewerkers" hebben wij ons HR-beleid vorm gegeven. Met dit beleid en de diverse personeelsregelingen bieden we een volledig pakket aan maatregelen en ondersteuning om er voor te zorgen dat medewerkers gezond, gelukkig en gedreven kunnen (blijven) werken waardoor er minder uitval is door ziekte. Zo stellen wij onder andere een quality of life coach beschikbaar voor medewerkers op het vlak van work-life vragen, een bedrijfsarts voor ziektepreventie en begeleiding van ziekteverzuim en worden leidinggevendenden getraind op preventie. Onze doelstelling is een verzuimpercentage van maximaal 5,5%.

Dienstverleningscijfers

In programma 5 Dienstverlening en bestuur hebben wij aangegeven dat we het vertrouwen van burgers in ons als gemeentelijke overheid erg belangrijk vinden. Goede en tijdige dienstverlening aan de samenleving staat bij ons hoog in het vaandel. Zo hebben we onder andere de ambitie om 80% van onze telefoontjes binnen 25 seconden op te nemen, zonder dat deze worden overgenomen door het callcenter en 80% van de meldingen openbare ruimte (in Fixi) op tijd af te handelen.

Integraal onderzoeksplan

Vanuit de verschillende organisatie onderdelen wordt periodiek de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van de gemeentelijke taken en het beleid onderzocht en wordt onderzoek uitgevoerd vanuit de verbijzonderde interne controle (VIC). Dit onderzoek is gebaseerd op de Verordening artikel 213a.

Onderdeel van de jaarlijks geplande onderzoeken zijn de onderzoeken van het basispakket dat worden afgenomen van het OCD. Dit betreft onder andere de Woonmonitor, de banenmonitor, de monitor economie Drechtsteden, de monitor sociaal en de veiligheidsmonitor. Tevens biedt het OCD beleidsondersteuning en advies, bij het opstellen van beleidsindicatoren en het inzichtelijk maken van beleidsdoelstellingen en het (deels) bekostigen van onderzoeken.

Het onderzoekscentrum Drechtsteden (OCD) is op 1 januari 2008 opgericht en voert op veel beleids terreinen onderzoeken uit voor de regiogemeenten. Een aantal van die onderzoeken pakt het OCD

regionaal aan. Daarnaast kunnen gemeenten eigen onderzoeksopdrachten door het OCD laten uitvoeren.

De onderzoeken worden door de afzonderlijke afdelingen gepland en opgestart in het kader van beleidsevaluatie of beleidsvoorbereiding. Bij een onderzoeksbehoefte naar de doeltreffendheid of doelmatigheid van het beleid of het handelen van de gemeente, wordt bepaald of en hoe een onderzoekopdracht tot stand kan komen. De onderzoekskosten worden betaald vanuit de exploitatiebudgetten.

Indien er in de exploitatie geen ruimte is om het noodzakelijk onderzoek uit te voeren wordt bij de begroting budget aangevraagd. De presentatie van de resultaten vindt plaats via de programma's.

Verbijzonderde Interne Controle

Naast de OCD-onderzoeken, die het lerend vermogen van de gemeentelijke organisatie ondersteunen, doet de controlfunctie onderzoek in het kader van de verbijzonderde interne controle (VIC).

Hiervoor wordt jaarlijks een onderzoeksplan rechtmatigheid opgesteld en uitgevoerd.

De interne controle richt zich op het toetsen van de financiële rechtmatigheid. De nadruk ligt op het toetsen of maatregelen die de organisatie neemt, om fouten in de uitvoering van werkzaamheden te voorkomen, voldoende werken. Daarnaast wordt onderzocht of interne en externe regelgeving wordt nagekomen bij de uitvoering van de werkzaamheden.

De controle wordt uitgevoerd volgens het opgestelde interne controleplan en het door de raad vastgestelde controleprotocol. De accountant gebruikt de resultaten van de onderzoeken bij zijn interim controle en jaarrekeningcontrole. Intern gebruiken we de VIC uitkomsten om de risico's en verbeterpunten in onze werkprocessen en administratieve organisatie te signaleren, eventuele fouten te herstellen en de beheersmaatregelen aan te passen. "Continue verbeteren" is hierbij een van de uitgangspunten.

Met ingang van verslagjaar 2022 neemt het College van B&W (college) een verantwoording op in de jaarrekening over de rechtmatigheid (exclusief getrouwheid) van de relevante financiële beheershandelingen. De accountant zal toetsen of de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) getrouw is. Dit is een wijziging ten opzichte van de situatie van 2004 tot en met 2021 waar de accountant een oordeel gaf over de rechtmatigheid en dit vanaf 2022 overgaat naar het college. Deze rechtmatigheidsverantwoording komt voort uit de voorstellen van de commissie Depla, in het rapport 'Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten'. Het college is namelijk verantwoordelijk voor een rechtmatige uitvoering van de begroting. Het is daarom ook aan het college om hier verantwoording over af te leggen. Het voorgaande is nog afhankelijk van behandeling van het wetsvoorstel. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van de Wet versterking decentrale rekenkamers (kamerstuk 35298). Op 17 juni 2021 heeft de Raad van State geadviseerd het wetsvoorstel ter behandeling aan de Tweede Kamer aan te bieden. Het is nog niet bekend wanneer de plenaire behandeling plaatsvindt.

Over de uitvoering van de verbijzonderde interne controle zijn we continue in overleg met de accountant zodat de interne controle en de externe controle goed op elkaar aansluiten.

Rekenkameronderzoek

Jaarlijks verricht de rekenkamercommissie onderzoek en adviseert de raad over de rechtmatigheid, de doelmaticheid en de doeltreffendheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid en beheer.

Informatieveiligheid

We werken als gemeente steeds meer digitaal en delen daarbij belangrijke gegevens. Het is daarom belangrijk dat we zorgvuldig met deze gegevens omgaan. Onze systemen moeten veilig zijn en weerstand kunnen bieden aan pogingen tot misbruik en aanvallen van binnen en buiten. Op basis van een basisnormenkader, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), wordt getoetst of we onze informatieveiligheid en privacy op orde hebben.

De ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) blijft veel inzet vragen, ondanks het waar mogelijk regionaal oppakken van de activiteiten. ENSIA heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid, gebaseerd op de BIO.

Uitgangspunt is het horizontale verantwoordingsproces aan de gemeenteraad. Dit vormt de basis voor het verticale verantwoordingsproces aan nationale partijen die een rol hebben in het toezicht op informatieveiligheid. Bij het afleggen van verantwoording wordt het principe van single information single audit toegepast; alle informatie die noodzakelijk is voor verticale verantwoording is ook onderdeel van het horizontale verantwoordingsproces.

Over de uitkomsten van de ENSIA-zelfevaluatie en –audit rapporteren wij jaarlijks in de jaarverantwoording en bij separate brief aan de raad.

Privacy

In aanloop naar en sinds de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in mei 2018 is gewerkt aan het voldoen aan de basisvereisten die de AVG aan de gemeente als verwerkingsverantwoordelijke stelt. Daarbij wordt zo veel als mogelijk afstemming en samenwerking gezocht met de andere Drechtstedengemeenten. Per 1 maart 2020 is met de aanstelling van een eigen privacycoördinator de noodzakelijke capaciteit beschikbaar gekomen voor de verdere lokale implementatie van de destijds opgestelde plannen van aanpak.

De door de Functionaris Gegevensbescherming (FG) uitgevoerde audit laat zien dat er mede door de beperkte capaciteit voor privacy gerelateerde activiteiten een inhaalslag moet worden gemaakt om te kunnen blijven voldoen aan de vereisten van de AVG. In 2020 is daarmee een start gemaakt. Het gaat o.a. om actualiseren van beleid en protocollen en het uitvoeren van Basis Risico Analyses (BRA) en Data Protection Impact Assessments (DPIA), in samenwerking met o.a. het CIO-office, het FG-office en betrokken derde partijen. Deze interne onderzoeken hebben tot doel de risico's van gegevensverwerkingen door de gemeente voor nieuwe of gewijzigde processen in kaart te brengen zodat hierop geanticipeerd kan worden door het treffen van de nodige technische of organisatorische maatregelen.

De verwachting voor 2022 is dat het aantal uit te voeren BRA's en DPIA's zal toenemen. Dit komt door het vergroten van de privacy-bewustwording binnen de organisatie en een aantal verwachte wetswijzigingen die gevolgen hebben voor processen waarbinnen de gemeente privacygevoelige gegevens verwerkt en waarop we nu kunnen anticiperen.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Zwijndrecht is actief in netwerken van beleids- en uitvoeringsorganisaties. Bij een deel van die organisaties is de gemeente ook bestuurlijk en financieel betrokken. In dat geval is sprake van een “verbonden partij”. Een bijzondere vorm hiervan zijn de samenwerkingsverbanden die in het leven zijn geroepen om gemeentelijke taken in gezamenlijkheid uit te voeren. Dit soort samenwerkingsverbanden (gemeenschappelijke regelingen) levert een grote bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke doelen, maar levert door zijn aard ook bestuurlijke en financiële risico's op.

Deze paragraaf verschaft inzicht in beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente Zwijndrecht bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Volgens artikel 15 lid b van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat de paragraaf de visie op de verbonden partij in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de programmabegroting. In de praktijk is de relatie met de verbonden partij veelal meerdere jaren geleden ontstaan. De relatie tussen de visie op de verbonden partij en de doelstellingen van de (huidige) programmabegroting is derhalve niet altijd duidelijk te leggen.

Verbonden partijen

De gemeente Zwijndrecht heeft met de volgende verbonden partijen een relatie:

- Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden (GRD) (SDD, IBD, SCD, OCD, GBD en BDS).
- Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid en Jeugd (DGJ, RAV SOJ).
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ).
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ).
- Gemeenschappelijke regeling voor het Natuur- en recreatiegebied IJsselmonde (NRIJ).
- Gemeenschappelijke regeling Sociale Werkvoorziening Drechtwerk.
- Gemeenschappelijke regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo).
- ROM-D Groep
- Stedin Holding N.V.
- Oasen N.V.
- B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides.
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

In de overgang naar de servicegemeente Dordrecht, de groeiagenda en de samenwerking op het sociaal domein zetten we in op samenwerken waar dat meerwaarde oplevert en meer lokale grip. We zijn een sterke samenwerkingspartner voor de regio Drechtsteden en zorgen ervoor dat de belangen van Zwijndrecht en de regio goed worden geïntegreerd en vertegenwoordigd.

Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden	
Vestigingsplaats	Dordrecht.
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Onderzoekscentrum Drechtsteden (OCD): Sliedrecht; ▪ Servicecentrum Drechtsteden (SCD), Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD), Bureau Drechtsteden: Dordrecht; ▪ Gemeentelijke Belastingdienst Drechtsteden (GBD): Sliedrecht.
Doel	<p>Het doel zoals in de gemeenschappelijke regeling opgenomen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Drechtsteden heeft tot doel, binnen de kaders als genoemd in en voortvloeiend uit deze regeling, draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied. 2. Ter verwezenlijking van de in het vorige lid genoemde doelstellingen behartigt Drechtsteden, met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten, de gemeenschappelijke regionale belangen op de volgende terreinen: <ol style="list-style-type: none"> a. Economie, arbeidsmarktbeleid en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme); b. Fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, duurzaamheid, milieu, water, publieke infrastructuur, externe-, water- en verkeersveiligheid); c. Sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, sociale werkvoorziening, kennisinfrastructuur, sport en cultuur); d. Bestuurlijke en netwerkontwikkeling; e. Staf- en ondersteunende diensten, beheer basisregistraties en de bedrijfsvoering; f. Sociaal-geografisch onderzoek. g. Belastingheffing en -invordering 3. Naast de in het tweede lid genoemde belangen heeft Drechtsteden als doelstelling zorg te dragen voor: <ol style="list-style-type: none"> a. De efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en de kwijtscheldingsregels hebben vastgesteld, elk voor zover het hun gebied betreft; b. De uitvoering van de wet WOZ waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft.
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van regionale belangen zoals hiervoor aangegeven onder 'doel'.
Activiteiten	Zie artikel 6 en 7 van de GR.

<p>Financieel belang gemeente</p>	<p>De gemeente betaalt jaarlijks een bijdrage per inwoner (bestuur) en draagt daarnaast bij in de diverse onderdelen. In de begroting 2022 heeft de gemeente de volgende bijdragen aan Drechtsteden geraamd (afgerond):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bureau Drechtsteden € 457.000 - SDD - Programma 2 bestrijding van armoede <ul style="list-style-type: none"> Inkomensvoorzieningen € 22.900.000 Begeleide participatie € 3.275.000 Arbeidsparticipatie € 3.176.000 - Programma 3 Welzijn en zorg <ul style="list-style-type: none"> WMO Hulpmiddelen € 1.064.000 WMO Nieuw en overig WMO € 12.986.000 - SCD € 5.850.262 - OCD € 140.000 - GBD € 973.000 TOTAAL € 50.821.262 								
<p>Financieel risico</p>	<p>Het financiële risico voor de gemeente is haar bijdrage in het exploitatie-tekort op het moment dat de GRD niet meer over reserves beschikt.</p>								
<p>Bestuurlijk belang</p>	<p>Negen raadsleden in de Drechtstraad (waarvan 1 vacature). Wethouder J. Huizinga is lid van het Drechtstedenbestuur en de Drechtstraad. Op basis van artikel 40 resp. 43 van de GR kan de raad zijn zienswijze geven bij de begroting en de jaarrekening.</p>								
<p>Kerncijfers verbonden partij</p> <p>Eigen vermogen</p> <p>Vreemd vermogen</p> <p>Jaarresultaat</p>	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr style="background-color: #92d050;"> <th>31-12-2019</th> <th>31-12-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>€ 1.148.000</td> <td>€ 2.345.000</td> </tr> <tr> <td>€ 44.878.000</td> <td>€ 56.038.000</td> </tr> <tr> <td>€ 830.000</td> <td>€ 1.412.000</td> </tr> </tbody> </table>	31-12-2019	31-12-2020	€ 1.148.000	€ 2.345.000	€ 44.878.000	€ 56.038.000	€ 830.000	€ 1.412.000
31-12-2019	31-12-2020								
€ 1.148.000	€ 2.345.000								
€ 44.878.000	€ 56.038.000								
€ 830.000	€ 1.412.000								
<p>Eigen vermogen</p> <p>Vreemd vermogen</p> <p>Jaarresultaat</p>	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr style="background-color: #92d050;"> <th>31-12-2021</th> <th>31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>€ 53.000.000</td> <td>€ 40.000.000</td> </tr> <tr> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> </tbody> </table>	31-12-2021	31-12-2022	€ 0	€ 0	€ 53.000.000	€ 40.000.000	€ 0	€ 0
31-12-2021	31-12-2022								
€ 0	€ 0								
€ 53.000.000	€ 40.000.000								
€ 0	€ 0								
<p>Ontwikkelingen</p>	<p>Per 1 januari 2022 wordt de GRD omgevormd tot de GR Sociaal voor de dochter SDD. De (taken van de) overige dochters worden ondergebracht bij Dordrecht als servicegemeente. In deze begroting gaan we uit van de ramingen volgens de primaire begroting 2022 van de GRD</p>								

Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd													
Vestigingsplaats	Dordrecht.												
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.												
Onderdelen	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Holland Zuid (GGD), Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (BLVS), Regionale Ambulance Voorziening (RAV), Serviceorganisatie Jeugd.												
Doel	De regeling heeft tot doel een bijdrage te leveren aan het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten en een evenwichtige ontwikkeling van het gebied te bevorderen, in het bijzonder op het terrein van publieke gezondheid, onderwijs, jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning, ambulance zorg, meldkamer ambulancevervoer en geneeskundige hulpverlening												
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: <i>volksgezondheid, onderwijs, jeugdzorg en welzijn.</i>												
Activiteiten	Zie artikelen 3 tot en met 7 van de GR.												
Financieel belang gemeente	De bijdrage per onderdeel van de GR DG&J voor 2022 (programma 3): DG&J (gezondheidszorg): € 2.584.000 Uitvoering Jeugdwet (SOJ) € <u>12.794.000</u> € 15.378.000 <i>NB. De Stichting Jeugdteams worden niet langer gefinancierd via de bijdrage aan de SOJ. Er is een apart budget van € 1,4 miljoen opgenomen tbv begrotingssubsidie stichting jeugdteams. Dit bedrag komt boven de hierboven genoemde bedragen.</i>												
Financieel risico	Het financiële risico voor de gemeente is haar bijdrage in het exploitatie-tekort op het moment dat de dienst Gezondheid & Jeugd niet meer over reserves beschikt.												
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder R. de Meij. Het algemeen bestuur vergadert vier maal per jaar. Op basis van artikel 25 van de GR kan de raad blijk van zijn gevoelens geven bij de begroting.												
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2019</th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 4.772.168</td> <td>€ 3.113.975</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 36.492.308</td> <td>€ 44.707.932</td> </tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td> <td>€ 1.495.102</td> <td>€ 127.560</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 4.772.168	€ 3.113.975	Vreemd vermogen	€ 36.492.308	€ 44.707.932	Jaarresultaat	€ 1.495.102	€ 127.560
	31-12-2019	31-12-2020											
Eigen vermogen	€ 4.772.168	€ 3.113.975											
Vreemd vermogen	€ 36.492.308	€ 44.707.932											
Jaarresultaat	€ 1.495.102	€ 127.560											

	31-12-2021	31-12-2022
Eigen vermogen	€2.389.000	€ 2.085.000
Vreemd vermogen	€ 44.621.000	€ 43.316.000
Jaarresultaat	€ 0	€ 0

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid													
Vestigingsplaats	Dordrecht.												
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (wettelijke verplicht).												
Doel	De regeling wordt getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.												
Openbaar belang	(Milieu)veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid.												
Activiteiten	Zie artikel 4 van de GR.												
Financieel belang gemeente	De gemeente betaalt jaarlijks een inwonerbijdrage. De bijdrage voor 2022 bedraagt € 154.465. De bijdrage varieert licht met de wijzigingen in het aantal inwoners.												
Financieel risico	Afhankelijk van de exploitatieresultaten.												
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder J. van Dongen. Het algemeen bestuur vergadert vier maal per jaar. Op basis van artikel 33 van de GR kan de raad zijn zienswijze geven bij de ontwerpbegroting.												
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019</th> <th>31-12-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 3.485.445</td> <td>€ 3.509.357</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 2.153.730</td> <td>€ 12.363.119</td> </tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td> <td>€ 252.571</td> <td>€ 618.375</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 3.485.445	€ 3.509.357	Vreemd vermogen	€ 2.153.730	€ 12.363.119	Jaarresultaat	€ 252.571	€ 618.375
	31-12-2019	31-12-2020											
Eigen vermogen	€ 3.485.445	€ 3.509.357											
Vreemd vermogen	€ 2.153.730	€ 12.363.119											
Jaarresultaat	€ 252.571	€ 618.375											
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2021</th> <th>31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 4.307.016</td> <td>€ 4.708.485</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 11.668.706</td> <td>€ 12.836.378</td> </tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2021	31-12-2022	Eigen vermogen	€ 4.307.016	€ 4.708.485	Vreemd vermogen	€ 11.668.706	€ 12.836.378	Jaarresultaat	€ 0	€ 0
	31-12-2021	31-12-2022											
Eigen vermogen	€ 4.307.016	€ 4.708.485											
Vreemd vermogen	€ 11.668.706	€ 12.836.378											
Jaarresultaat	€ 0	€ 0											

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid									
Vestigingsplaats	Dordrecht.								
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (wettelijk verplicht).								
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> - Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid: Dordrecht (oranjepark, leerpark, noordendijk). - Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR). 								
Doel	Het openbaar lichaam heeft tot doel de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen met behoud van lokale verankering bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.								
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: <i>regionale brandweer, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid.</i>								
Activiteiten	Uitvoering van de eisen die de Wet Veiligheidsregio's aan de gemeenschappelijke regeling stelt, alsmede regulier werk op gebied van rampenbestrijding, crisisbeheersing, brandweezorg en GHOR.								
Financieel belang gemeente	De gemeente betaalt jaarlijks een bijdrage. Met ingang van het begrotingsjaar 2019 wordt gewerkt met het nieuwe verdeelmodel op basis van het gemeentefonds, subcluster Brandweer en rampenbestrijding. De geraamde bijdrage voor 2022 bedraagt € 3.726.535								
Financieel risico	Het financiële risico voor de gemeente is haar bijdrage in het exploitatietekort op het moment dat de Veiligheidsregio niet meer over reserves beschikt.								
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten, waarin elk lid één stem heeft. Het algemeen bestuur vergadert vier maal per jaar. De burgemeester van Zwijndrecht is tevens lid van het dagelijks bestuur. Op basis van artikel 29 van de GR kan de raad blijk van zijn gevoelens geven bij de begroting.								
Kerncijfers verbonden partij									
Eigen vermogen									
Vreemd vermogen									
Jaarresultaat									
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2019</th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">€ 8.272.746</td> <td style="text-align: right;">€ 6.311.482</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">€ 59.785.990</td> <td style="text-align: right;">€ 62.292.220</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">€ 3.811.618</td> <td style="text-align: right;">€ 5.000</td> </tr> </tbody> </table>	31-12-2019	31-12-2020	€ 8.272.746	€ 6.311.482	€ 59.785.990	€ 62.292.220	€ 3.811.618	€ 5.000
31-12-2019	31-12-2020								
€ 8.272.746	€ 6.311.482								
€ 59.785.990	€ 62.292.220								
€ 3.811.618	€ 5.000								
Eigen vermogen									
Vreemd vermogen									
Jaarresultaat									
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2021</th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">€ 4.796.000</td> <td style="text-align: right;">€ 3.862.000</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">€ 72.538.000</td> <td style="text-align: right;">€ 82.339.000</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">€ 0</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> </tr> </tbody> </table>	31-12-2021	31-12-2022	€ 4.796.000	€ 3.862.000	€ 72.538.000	€ 82.339.000	€ 0	€ 0
31-12-2021	31-12-2022								
€ 4.796.000	€ 3.862.000								
€ 72.538.000	€ 82.339.000								
€ 0	€ 0								

Gemeenschappelijke regeling voor het Natuur- en recreatiegebied IJsselmonde													
Vestigingsplaats	Schiedam.												
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Hendrik-Ido Ambacht, Ridderkerk en Zwijndrecht.												
Doel / Openbaar belang	Het in onderlinge samenhang behartigen van het gemeenschappelijke belang van de deelnemers voor wat betreft de ontsluiting, de ontwikkeling, aanleg en beheer in het kader van de openluchtrecreatie en toerisme en waar mogelijk van natuur en landschap in het gebied.												
Openbaar belang	Bevorderen van openluchtrecreatie met behoud van natuur en landschap.												
Activiteiten	De GR NRIJ vervult een trekkersrol in het realiseren en beheren van het bestaande en geplande recreatieve aanbod in de groene buitenruimte van IJsselmonde dat in onderlinge samenhang wordt afgestemd op de brede maatschappelijke vraag en mogelijkheden met een marktgerichte oriëntatie.												
Financieel belang gemeente	De inwonerbijdrage in totaal voor 2022 bedraagt € 331.531.												
Financieel risico	Het financiële risico voor de gemeente is haar bijdrage in het exploitatietekort op het moment dat het Natuur- en Recreatieschap niet meer over een algemene reserve beschikt.												
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur door wethouder J. van Dongen (plaatsvervanger J. Huizinga). In het algemeen bestuur hebben twee leden zitting, wethouder J. van Dongen en raadslid L. van Utrecht. Het algemeen bestuur vergadert twee maal per jaar. Op basis van artikel 34 lid 3 van de GR kan de raad blijk van zijn gevoelens geven bij de ontwerp-begroting.												
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #92d050;"></th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2019</th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 4.263.344</td> <td style="text-align: right;">€ 4.330.503</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 1.723.875</td> <td style="text-align: right;">€ 2.635.344</td> </tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td> <td style="text-align: right;">€ 312.490</td> <td style="text-align: right;">€ 27.940</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 4.263.344	€ 4.330.503	Vreemd vermogen	€ 1.723.875	€ 2.635.344	Jaarresultaat	€ 312.490	€ 27.940
	31-12-2019	31-12-2020											
Eigen vermogen	€ 4.263.344	€ 4.330.503											
Vreemd vermogen	€ 1.723.875	€ 2.635.344											
Jaarresultaat	€ 312.490	€ 27.940											
Eigen vermogen	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #92d050;"></th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2021</th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 4.091.000</td> <td style="text-align: right;">€ 3.943.434</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 1.299.000</td> <td style="text-align: right;">€ 2.370.346</td> </tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2021	31-12-2022	Eigen vermogen	€ 4.091.000	€ 3.943.434	Vreemd vermogen	€ 1.299.000	€ 2.370.346	Jaarresultaat	€ 0	€ 0
	31-12-2021	31-12-2022											
Eigen vermogen	€ 4.091.000	€ 3.943.434											
Vreemd vermogen	€ 1.299.000	€ 2.370.346											
Jaarresultaat	€ 0	€ 0											

Gemeenschappelijke regeling Drechtwerk	
Vestigingsplaats	Dordrecht.
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.
Doel	Het openbaar lichaam behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de sociale werkvoorziening en geeft in opdracht van de gemeenten uitvoering aan de in de voormalige Wet Sociale Werkvoorziening en in de regeling genoemde taken.
Openbaar belang	Mogelijk maken dat mensen met een arbeidshandicap kunnen werken naar vermogen.
Activiteiten	<p>Ter verwezenlijking van de doelstellingen heeft het openbaar lichaam tot taak:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. de uitvoering van de Participatiewet en het behartigen van de uit deze wet voortkomende belangen; b. het adviseren van de gemeenten inzake de sociale werkvoorziening, aangepaste arbeid en daarmee verband houdende vraagstukken; c. het verlenen van diensten aan de gemeenten en incidenteel aan derden op het gebied van andere gesubsidieerde arbeidsvoorzieningen dan in de wet bedoelde, indien deze derden daartoe opdracht geven aan het openbaar lichaam en het Algemeen Bestuur die opdracht aanvaardt; d. het op een bedrijfsmatige wijze aanbieden van trajecten en diensten op het terrein van de gesubsidieerde arbeid.
Financieel belang gemeente	De algemene bijdrage per gemeente wordt bepaald op basis van het aantal geplaatste werknemers, afkomstig uit de betreffende gemeente, op 1 januari van het boekjaar. Procentueel kan het aantal werknemers jaarlijks licht verschillen. Voor 2022 is de bijdrage geraamd op € 715.000.
Financieel risico	Het financiële risico voor de gemeente is haar bijdrage in het exploitatietekort. In geval van calamiteiten kan het algemeen bestuur een afwijkende bijdrage opstellen, die wordt gemaximeerd op twee maal de bijdrage op basis van het aantal geplaatste werknemers per gemeente. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling stelt het algemeen bestuur een plan op dat voorziet in de verdeling van alle plichten en rechten over de deelnemers op een in het plan nader te bepalen wijze.
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder T. Jansen. Het algemeen bestuur vergadert tenminste twee maal per jaar. Op basis van artikel 25 resp. 28

van de GR kan de raad blijk van zijn gevoelens geven bij de begroting (inclusief meerjarenraming) en de jaarrekening.

Kerncijfers verbonden partij

Eigen vermogen

Vreemd vermogen

Jaarresultaat

31-12-2019	31-12-2019
€ 1.041.000	€ 3.196.000
€ 27.912.000	€ 26.202.000
€ 893.000	€ 3.150.000

Eigen vermogen

Vreemd vermogen

Jaarresultaat

31-12-2021	31-12-2022
€ 46.000	€ 0
€ 29.137.000	€ 28.105.000
€ 0	€ 0

Gemeenschappelijke regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo) / HVC													
Vestigingsplaats	Dordrecht.												
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.												
Doel	Gevudo bezit 529 aandelen van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland te Alkmaar (HVC) en behartigt en coördineert de belangen van de deelnemende gemeenten richting HVC.												
Openbaar belang	Afvalinzameling, - verwerking en straatreiniging.												
Activiteiten	Beheer van aandelen. Gevudo is aandeelhouder in de HVC met 529 aandelen op een totaal van 2.914 (18,15%). Ons aandeel in GR Gevudo is 11,03% (op basis van tonnen afval), wat neerkomt op ca 2% aandelen HVC. Dit percentage fluctueert jaarlijks enigszins.												
Financieel belang gemeente	Gevudo heeft met ingang van 2007 het karakter van een ‘houderstermaatschappij’: zij voert geen operationele taken meer uit.												
Financieel risico	De gemeente waarborgt de betaling van de rente en aflossing van de door HVC te sluiten geldleningen en in rekening-courant op te nemen gelden naar rato van de stemverhouding. De gemeente kan aangesproken worden op haar deel van de garantie van de aandeelhouders voor de financiering van de HVC. In 2020 bedroeg de externe financiering € 613 miljoen. De gemeente Zwijndrecht staat garant voor € 12,173 miljoen. Wij krijgen hiervoor een jaarlijkse provisie. Voor 2022 is deze geraamd op €110.000.												
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur door wethouder J. van Dongen. Het algemeen bestuur vergadert twee maal per jaar. Op basis van artikel 21 van de GR kan de raad zijn zienswijze geven bij de ontwerpbegroting.												
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2019</th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 30.487</td> <td>€ 30.487</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 536.061</td> <td>€ 10</td> </tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 30.487	€ 30.487	Vreemd vermogen	€ 536.061	€ 10	Jaarresultaat	€ 0	€ 0
	31-12-2019	31-12-2020											
Eigen vermogen	€ 30.487	€ 30.487											
Vreemd vermogen	€ 536.061	€ 10											
Jaarresultaat	€ 0	€ 0											

	31-12-2020	31-12-2021
Eigen vermogen	€ 30.000	€ 30.000
Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
Jaarresultaat	€ 0	€ 0
Kerncijfers HVC		
	31-12-2019	31-12-2020
Eigen vermogen	€ 126.906.000	€ 142.293.000
Vreemd vermogen	€ 870.489.000	€ 849.809.000
Jaarresultaat	€ 15.233.000	€ 10.139.000
<p>HVC stelt geen begroting op. De begrote kerncijfers van de verbonden partij voor het jaar 2022 kunnen derhalve niet vermeld worden.</p>		

ROM-D Groep																						
Vestigingsplaats	Dordrecht.																					
Rechtsvorm	Binnen de ROM-D groep participeert gemeente Zwijndrecht direct in de: <ul style="list-style-type: none"> - naamloze vennootschap ROM-D holding (ROM-D Holding NV); - commanditaire vennootschap ROM-D Dordtse Kil III (ROM-D Dordtse Kil III CV). 																					
Doel	Versterken en uitbouwen regionale economie.																					
Openbaar belang	Economisch belang.																					
Activiteiten	Versterken en uitbouwen van de regionale economie door: de uitgifte van kavels, de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en de promotie van de regio Drechtsteden.																					
Financieel belang gemeente	De gemeente heeft een kapitaalbreng in <ul style="list-style-type: none"> - ROM-D Holding NV van € 941.228 - ROM-D Dordtse Kil III CV € 286.376. 																					
Financieel risico	Het financiële risico omvat de kapitaalbreng van in totaal € 1.227.604. Deze inbreng bestaat uit aandelen in ROM-D Holding NV, respectievelijk deelname in het commanditair kapitaal van ROM-D Dordtse Kil III CV. Over de aandelenkapitaal in ROM-D Holding NV moet worden gemeld, dat de Holding het door Zwijndrecht ingebrachte aandelenkapitaal heeft 'doorgestort' in het (risicodragende) commanditair kapitaal van ROM-D Capital BV.																					
Bestuurlijk belang	Het stemrecht van gemeente Zwijndrecht binnen de ROM-D Holding NV en ROM-D Dordtse Kil III. De gemeente wordt in de aandeelhoudersvergadering vertegenwoordigd door wethouder J. Huizinga																					
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #92d050;"></th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2018</th> <th style="background-color: #92d050;">31-12-2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen (ROM-D Hold. NV)</td> <td style="text-align: right;">€ 4.118.424</td> <td style="text-align: right;">€ 4.115.513</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen (ROM-D Hold.NV)</td> <td style="text-align: right;">€ 2.162.381</td> <td style="text-align: right;">€ 2.150.993</td> </tr> <tr> <td>Jaarresultaat (ROM-D Hold. NV)</td> <td style="text-align: right;">-/- € 8.127</td> <td style="text-align: right;">-/- € 2.911</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen (ROM-D Kil III CV)</td> <td style="text-align: right;">€ 9.456.907</td> <td style="text-align: right;">€ 9.903.472</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen (ROM-D Kil III CV)</td> <td style="text-align: right;">€ 8.987.574</td> <td style="text-align: right;">€ 8.951.917</td> </tr> <tr> <td>Netto jaarresultaat (ROM-D Kil III CV)</td> <td style="text-align: right;">€ 1.056.343</td> <td style="text-align: right;">€ 446.565</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2018	31-12-2019	Eigen vermogen (ROM-D Hold. NV)	€ 4.118.424	€ 4.115.513	Vreemd vermogen (ROM-D Hold.NV)	€ 2.162.381	€ 2.150.993	Jaarresultaat (ROM-D Hold. NV)	-/- € 8.127	-/- € 2.911	Eigen vermogen (ROM-D Kil III CV)	€ 9.456.907	€ 9.903.472	Vreemd vermogen (ROM-D Kil III CV)	€ 8.987.574	€ 8.951.917	Netto jaarresultaat (ROM-D Kil III CV)	€ 1.056.343	€ 446.565
	31-12-2018	31-12-2019																				
Eigen vermogen (ROM-D Hold. NV)	€ 4.118.424	€ 4.115.513																				
Vreemd vermogen (ROM-D Hold.NV)	€ 2.162.381	€ 2.150.993																				
Jaarresultaat (ROM-D Hold. NV)	-/- € 8.127	-/- € 2.911																				
Eigen vermogen (ROM-D Kil III CV)	€ 9.456.907	€ 9.903.472																				
Vreemd vermogen (ROM-D Kil III CV)	€ 8.987.574	€ 8.951.917																				
Netto jaarresultaat (ROM-D Kil III CV)	€ 1.056.343	€ 446.565																				
	De ROM-D stelt geen begroting op. De begrote kerncijfers van de verbonden partij voor het jaar 2022 kunnen derhalve niet vermeld worden.																					

Ontwikkelingen	<p>Tussen de gemeente Rotterdam en de ROM-D is recent overeenstemming bereikt over het beëindigen van de participatie van de gemeente Rotterdam in de vennootschappen van ROM-D. Er ligt een voorstel om het bedrag dat de gemeente Rotterdam hierbij zal ontvangen op dezelfde wijze vast te stellen als in 2019 bij de uittreding van BNG GO is betaald.</p> <p>Om te toetsen of de uittreding van de gemeente Rotterdam op dezelfde wijze kan plaats vinden is Deloitte gevraagd hierover een uitspraak te doen.</p> <p>Het gaat hierbij om inkoop van aandelen, waarbij de individuele Drechtsteden en de Provincie geen directe bijdrage behoeven te leveren.</p>
-----------------------	--

	Stedin Holding N.V.												
Vestigingsplaats	Rotterdam.												
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.												
Doel	Doel van Stedin is in hoofdzaak het op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde wijze leveren van energie, warmte/ koude en gas en daaraan gerelateerde producten aan particuliere en zakelijke klanten en samenwerking en deelneming in andere rechtspersonen.												
Openbaar belang/ Activiteiten	Leveren van energie.												
Financieel belang gemeente	De gemeente is aandeelhouder van minder dan 2% (1,13%) van de aandelen. De raming voor het te ontvangen dividend in 2022 bedraagt € 0.												
Financieel risico	Het dividend is afhankelijk van de winst.												
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders door wethouder J. Huizinga. Wij hebben de gemeente Dordrecht gemachtigd ons te vertegenwoordigen in de aandeelhouderscommissie. De AvA vindt minimaal één maal per jaar plaats.												
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019</th> <th>31-12-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 2.949.000.000</td> <td>€ 2.891.000.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 4.340.000.000</td> <td>€ 4.681.000.000</td> </tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td> <td>€ 325.000.000</td> <td>€ 42.000.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 2.949.000.000	€ 2.891.000.000	Vreemd vermogen	€ 4.340.000.000	€ 4.681.000.000	Jaarresultaat	€ 325.000.000	€ 42.000.000
	31-12-2019	31-12-2020											
Eigen vermogen	€ 2.949.000.000	€ 2.891.000.000											
Vreemd vermogen	€ 4.340.000.000	€ 4.681.000.000											
Jaarresultaat	€ 325.000.000	€ 42.000.000											
	De onderneming stelt geen begroting op. De begrote kerncijfers van de verbonden partij voor het jaar 2022 kunnen derhalve niet vermeld worden.												
Beleidsvoornemens	De aandelen zijn een duurzame belegging waarbij het dividend een belangrijke inkomstenbron vormt. Op basis van de winstverwachting voor de komende jaren en het feit dat ons aandeel daalt als gevolg van de uitgifte van cumulatief preferente aandelen aan andere aandeelhouders (minus 7 gemeenten) is de dividenduitkering zeer onzeker. De totale raming is daarom bij de kadernota teruggebracht naar € 0.												

	N.V. Waterbedrijf OASEN													
Vestigingsplaats	Gouda.													
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.													
Doel	Leveren van helder en betrouwbaar drinkwater.													
Openbaar belang / Activiteiten	Drinkwatervoorziening.													
Financieel belang gemeente	De gemeente is aandeelhouder van 43 van de 748 aandelen (5.7%). Dit aandeel is al jaren gelijk. De aandeelhouders ontvangen al jaren geen dividend.													
Financieel risico	Nauwelijks, de dividenduitkering waarop we recht hebben komt ongeveer uit op € 1.000. De afgelopen jaren is geen dividend uitgekeerd.													
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders door wethouder J. Huizinga. De AvA vindt één keer per jaar plaats.													
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019</th> <th>31-12-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 112.187.000</td> <td>€ 116.741.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 168.537.000</td> <td>€ 178.860.000</td> </tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td> <td>3.693.000</td> <td>4.554.000</td> </tr> </tbody> </table>			31-12-2019	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 112.187.000	€ 116.741.000	Vreemd vermogen	€ 168.537.000	€ 178.860.000	Jaarresultaat	3.693.000	4.554.000
	31-12-2019	31-12-2020												
Eigen vermogen	€ 112.187.000	€ 116.741.000												
Vreemd vermogen	€ 168.537.000	€ 178.860.000												
Jaarresultaat	3.693.000	4.554.000												
	De N.V. Waterbedrijf Oasen stelt geen begroting op. De begrote kerncijfers van de verbonden partij voor het jaar 2022 kunnen derhalve niet vermeld worden.													
Beleidsvoornemens	Behoud van aandelen om inspraak te blijven houden in de levering van (onthard) drinkwater in de gemeente.													

	B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides												
Vestigingsplaats	Rotterdam.												
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap.												
Doel / Activiteiten	Het houden en beheren van aandelen in Evides NV en het uitoefenen van stemrecht daarop voor eigen rekening en risico, maar ten behoeve van de aandeelhouders van de vennootschap en al hetgeen met het voorgaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn; alles in de ruimste zin van het woord.												
Openbaar belang	Drinkwatervoorziening.												
Financieel belang gemeente	<p>Het aandelenbezit is voor 50% in handen van Energiebedrijf DELTA N.V. en voor de andere 50% in handen van het Gemeenschappelijk Bezit Evides (GBE). De deelname van de gemeente Zwijndrecht in het GBE is zeer bescheiden te noemen, namelijk 3.325 aandelen op een totaal van 1.850.000 aandelen, ofwel 0,2%. Dit aandeel is al jaren gelijk.</p> <p>De gemeente ontvangt als aandeelhouder jaarlijks dividend, zijnde 50% van 0,2% van de uitkering door Evides N.V. De uitkering geraamd in 2022 bedraagt € 37.000.</p>												
Financieel risico	Het dividend is afhankelijk van de winst.												
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders door wethouder J. Huizinga. De AvA vindt twee keer per jaar plaats.												
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019</th> <th>31-12-2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 259.431.651</td> <td>€ 267.732.912</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 0</td> <td>€ 235</td> </tr> <tr> <td>Jaarresultaat</td> <td>€ 21.912.479</td> <td>€ 23.301.261</td> </tr> </tbody> </table> <p>De B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides stelt geen begroting op. De begrote kerncijfers van de verbonden partij voor het jaar 2022 kunnen derhalve niet vermeld worden.</p>		31-12-2019	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 259.431.651	€ 267.732.912	Vreemd vermogen	€ 0	€ 235	Jaarresultaat	€ 21.912.479	€ 23.301.261
	31-12-2019	31-12-2019											
Eigen vermogen	€ 259.431.651	€ 267.732.912											
Vreemd vermogen	€ 0	€ 235											
Jaarresultaat	€ 21.912.479	€ 23.301.261											
Beleidsvoornemens	Behoud van aandelen om inspraak te blijven houden in de levering van drinkwater in de gemeente.												

	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten												
Vestigingsplaats	Den Haag.												
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.												
Doelstelling	Kredietverlening aan de publieke sector.												
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.												
Activiteiten	Financiële dienstverlening.												
Financieel belang gemeente	Aandeelhouder van 47.541 aandelen (0,085%). Dit aandeel is al jaren gelijk.												
Financieel risico	Bij faillissement van de onderneming ontvangt de gemeente geen dividend meer. Het dividend is afhankelijk van de winst. De raming voor 2022 bedraagt € 68.211.												
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders door wethouder J. Huizinga. Deze vergadering vindt één maal per jaar plaats.												
Kerncijfers verbonden partij	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2019</th> <th>31-12-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 4.887.000.000</td> <td>€ 5.097.000.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 144.802.000.000</td> <td>€ 155.262.000.000</td> </tr> <tr> <td>Netto jaarresultaat</td> <td>€ 163.000.000</td> <td>€ 221.000.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2019	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 4.887.000.000	€ 5.097.000.000	Vreemd vermogen	€ 144.802.000.000	€ 155.262.000.000	Netto jaarresultaat	€ 163.000.000	€ 221.000.000
	31-12-2019	31-12-2020											
Eigen vermogen	€ 4.887.000.000	€ 5.097.000.000											
Vreemd vermogen	€ 144.802.000.000	€ 155.262.000.000											
Netto jaarresultaat	€ 163.000.000	€ 221.000.000											
	De N.V. BNG stelt geen begroting op. De begrote kerncijfers van de verbonden partij voor het jaar 2022 kunnen derhalve niet vermeld worden.												
Beleidsvoornemens	Gelet op de wijze waarop BNG Bank het openbaar belang behartigt ligt het voor de hand het aandelenbezit in BNG Bank als een duurzame belegging te zien.												

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf geven wij een toelichting op de uitvoering van het grondbeleid en krijgt u inzicht in de vermogenspositie van het grondbedrijf met een meerjarenprognose van de projectresultaten en de verwachte ontwikkelingen in de reserves en voorzieningen van het grondbedrijf. In de vertrouwelijke bijlage geven wij een toelichting op de individuele projecten.

Conclusies

Op basis van de geactualiseerde exploitatieberekeningen en onze verwachting voor 2022 en verder merken wij het volgende op.

- De vermogenspositie van het grondbedrijf is na de actualisatie van de exploitatieberekeningen met € 0,9 miljoen verbeterd in vergelijking met onze laatste prognose, bij de rekening 2020. De toevoeging van het nieuwe project Van 't Hofflocatie zorgt voor een toename van de winstpotentie die voor een deel wegvalt door de toevoeging van het nieuwe project winkelcentrum Kort Ambacht waarvoor we een verliesvoorziening treffen.
Het vermogen van het grondbedrijf bestaat per 1 januari 2022 uit een nog te realiseren winstpotentie van € 2,1 miljoen (netto contante waarde) en een bedrag van € 2,5 miljoen aan reserves waarvan € 1,1 miljoen als buffer aangehouden wordt voor het opvangen van de risico's. De winstpotentie zal pas na afronding van alle projecten (eind 2024) volledig gerealiseerd zijn;
- Met uitzondering van de projecten Bakestein en winkelcentrum Kort Ambacht richten al onze grondexploitatieprojecten zich op een transformatie van binnenstedelijke gebieden naar gebieden met een gemengd karakter met de nadruk op woningbouw. Met deze projecten, die tot het actief grondbeleid gerekend worden (want geïnitieerd door de gemeente), geven we mede invulling aan de behoefte aan meer woningen passend binnen de ambitie in het raadsprogramma om een evenwichtige bevolkingssamenstelling en gemixte wijken te realiseren. De bouwlocaties Euryza, Buizerdstraat, Van 't Hofflocatie, Stadstuinen en Heer Janstraat zullen de komende jaren zo'n 250 woningen opleveren. Bij de projecten die daarnaast in voorbereiding zijn (Noordoevers en de bouwlocaties in de Spoorzone) gaat het om meer dan duizend woningen die per (deel)project de komende jaren gefaseerd in ontwikkeling genomen kunnen worden. Door onze grondposities kunnen we optimaal sturen op de woningbouwprogrammering (kernbegrippen: kwaliteit, hogere prijsniveau en gericht op doorstroming) waarbij de ontwikkelingen op de woningmarkt een grote invloed hebben op de mogelijkheden. Vooral nog heeft de coronacrisis geen effect op de vraag naar koopwoningen. Het consumentenvertrouwen in de woningmarkt is nog goed. Maar dat kan veranderen als de economische situatie verandert. De krapte op de woningmarkt en de lage hypotheekrente als gevolg van het rentebeleid van de centrale banken bieden echter een stevig fundament zodat na een eventuele dip een sterk herstel mogelijk is. Maar de ontwikkelingen op de langere termijn blijven onvoorspelbaar. Het is daarom wel belangrijk om de ontwikkelingen op de woningmarkt te blijven volgen en door een gefaseerde en flexibele planontwikkeling steeds een passend aanbod van nieuwbouwwoningen in productie te hebben. Daarbij houden we ook rekening met particuliere woningbouwplannen waarvoor de gemeente enkel de kaders, in de vorm van een bestemmingsplan, vaststelt (faciliterend grondbeleid). Deze projecten hebben een planvoorraad van circa 400 woningen waarvan ongeveer de helft de komende vier jaar gerealiseerd kan worden.
Om te kunnen sturen op de woningbouwprogrammering werken we aan een Meerjarenprogramma Gebiedsontwikkeling (MPG). Met dit document willen we uw raad inzicht geven in de woningbouwprogrammering over het totaal aan gebiedsontwikkelingen (actief en faciliterend grondbeleid) in samenhang met de financieel- en economische aspecten en de ambtelijke organisatie. Het jaarlijks te actualiseren MPG zal opgenomen worden in de planning en control cyclus;

- Bij de fasering van de verkoop van bedrijfskavels op Bakestein gaan we uit van een gemiddelde van twee tot drie kavels per jaar waardoor de planperiode tot eind 2023 loopt. Per 1 januari 2022 zijn er naar verwachting nog vijf kavels die nog verkocht moeten worden. Voor alle vijf de kavels loopt inmiddels wel een verkooptraject; voor drie kavels hebben we optieovereenkomsten afgesloten en voor de andere twee kavels hebben we een aanbieding verstuurd aan geïnteresseerde marktpartijen. Omdat alle investeringen (bouw- en woonrijp maken) waarschijnlijk eind 2021 afgerond zijn is het denkbaar dat we de grondexploitatie eerder afsluiten. Als de verkoop van de laatste vijf kavels voldoende gevorderd is dan kan hiertoe besloten worden bij de rekening 2021.

Algemeen

Voor ieder in exploitatie te nemen project wordt vooraf een exploitatieberekening (de zogenaamde grondexploitatie, ook wel aangeduid met 'grex') door de gemeenteraad vastgesteld. Een grondexploitatie bevat een raming van alle aan het project toe te rekenen kosten en opbrengsten die beide, rentedragend, in de tijd uitgezet worden waarbij gerekend wordt met een kostenstijging (gemiddeld 2% per jaar) en, tenzij we daar vanuit het voorzichtigheidsbeginsel niet mee rekenen, een opbrengststijging (gemiddeld 2% per jaar). Bij de projecten Bakestein en Euryza hebben we om de risico's te beperken geen opbrengststijging in de exploitatieberekeningen opgenomen. Dit betekent niet dat deze grondprijzen de komende jaren onveranderd blijven. De geraamde grondopbrengsten bij deze projecten passen we aan indien een periodieke toets (Bakestein) of taxatie (Euryza) daar aanleiding toe geeft. De aan de grondexploitaties toe te rekenen rente is, gebaseerd op de richtlijnen voor de verslaggevingsregels rondom grondexploitaties, in de geactualiseerde exploitatieberekeningen bepaald op 1,50%.

Uit elke exploitatieberekening blijkt het te verwachten financiële resultaat dat na afronding van het project overblijft; de zogenaamde 'eindwaarde'. Omdat deze financiële resultaten in verschillende jaren vrijvallen worden deze bedragen teruggerekend (ofwel 'contant gemaakt') naar eenzelfde peildatum. Hierdoor zijn de verschillende exploitatieresultaten onderling vergelijkbaar en kan het saldo afgezet worden tegen de financiële reserves waarover de gemeente, op de betreffende peildatum, beschikt. In de regel wordt de netto contante waarde (n.c.w.) bedoeld als men over een exploitatieresultaat spreekt. Voor het berekenen van de netto contante waarde hanteren we conform de voorschriften een disconteringsvoet van 2,0%. Als een exploitatieresultaat uitgedrukt in een contante waarde in deze begroting (peildatum 1 januari 2022) 2% hoger ligt dan de uitkomst van een jaar geleden (peildatum 1 januari 2021), dan is de uitkomst c.q. de eindwaarde van de exploitatieberekening niet gewijzigd: een exploitatieresultaat van € 102.000 (n.c.w. 1 januari 2022) is hetzelfde als € 100.000 (n.c.w. 1 januari 2021).

Als een project met een berekend tekort in exploitatie genomen wordt, dan dient vanuit het voorzichtigheidsbeginsel vooraf de financiële dekking geregeld te zijn; we treffen dan een verliesvoorziening door een bedrag op te nemen in de voorziening Stedelijke ontwikkeling. Deze verliesvoorzieningen baseren we op de contante waarde van de verwachte exploitatieverliezen. Om de verliesvoorzieningen op peil te houden voegen we vervolgens jaarlijks 2% rente (gelijk aan de disconteringsvoet) aan de voorziening Stedelijke ontwikkeling toe.

Aan het in exploitatie brengen van gronden zijn financiële risico's verbonden. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er eerst geïnvesteerd moet worden in grondaankopen, bouwrijp maken enzovoort, alvorens soms jaren later het product 'bouwrijpe grond' verkocht kan worden. Op het moment

van investeren bestaat er veelal geen zekerheid over de afzetmogelijkheden van de grond tegen de beoogde prijs. Ook kunnen in de praktijk zowel de kosten als de opbrengsten wat betreft de omvang en planning (inflatie en rentekosten) afwijken van de ramingen in de exploitatieberekening. Dit zijn in principe de risico's van de grondexploitatie. Het gaat daarbij om zowel positieve als negatieve risico's die deels wel en deels niet beïnvloedbaar zijn. Voor het opvangen van eventuele financiële tegenvallers dient de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf. Een van tevoren ingecalculiseerd exploitatieverlies valt niet onder de noemer risico's, daar treffen we zoals we hiervoor aangaven een verliesvoorziening voor.

Het saldo van de productiekosten en de opbrengsten van de actieve bouwgrondexploitaties voegen we jaarlijks toe aan de boekwaarde van de betreffende projecten. Afhankelijk van de ontwikkelingen in het begrotingsjaar leidt dit tot een stijging dan wel daling van de boekwaarde. Op de balans zijn deze boekwaarden als 'Onderhanden werk' opgenomen onder de post 'Vorraden'. Na uitvoering van het project sluiten we de exploitatie af en verrekenen we het eindresultaat met de reserve 'Gerealiseerde winstpotentie grondbedrijf' of met de voorziening 'Stedelijke Ontwikkeling' (dit laatste indien het een exploitatieverlies betreft waarvoor al een voorziening gevormd is). Winsten uit de bouwgrondexploitaties moeten tussentijds genomen worden indien:

1. het resultaat op de grondexploitatie betrouwbaar ingeschat kan worden; én
2. de grond (of het deelperceel) verkocht is; én
3. de kosten gerealiseerd zijn (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Strategische inzet vermogen grondbedrijf

Het vermogen van het grondbedrijf is vooral een instrument om stedelijke ontwikkelingen te financieren en daarmee beleidsdoelstellingen te realiseren middels de uitvoering van projecten. Uitgangspunt is dat de totale exploitatie van bouwgronden in principe kostendekkend moet zijn. Binnen het uitgangspunt "geen uitgaven zonder dekking" is het wel mogelijk dat individuele projecten soms tekorten en soms overschotten vertonen. Sommige projecten, zoals bijvoorbeeld herstructurering van bestaande wijken, zullen niet of nauwelijks kostendekkend te realiseren zijn. Voordat dergelijke projecten opgepakt kunnen worden moet er echter altijd een dekkingsmogelijkheid zijn. Door inzet van het vrije vermogen en door bij andere projecten bewust toe te werken naar een voordelig resultaat, wordt het dan mogelijk dergelijke niet-kostendekkende projecten toch uit te voeren.

Bij een strategische inzet van het vermogen is niet alleen de financiële dekking van belang. Ook de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen (weerstandsvermogen) en de tijdige beschikking over een vrije reserve om tot realisatie van nieuwe verliesgevende projecten te kunnen besluiten (op dat moment moet een voorziening getroffen kunnen worden) moeten in de beschouwingen meegenomen worden.

Vermogenspositie grondbedrijf

Het vermogen van het grondbedrijf bestaat uit het saldo van de toekomstige exploitatieresultaten van de actieve grondexploitaties en de getroffen verliesvoorzieningen (dit saldo noemen we de 'winstpotentie') en de al gerealiseerde winsten die nog niet bestemd zijn (de reserve Gerealiseerde winstpotentie) plus de beschikbare buffer voor het opvangen van de risico's (de reserve weerstandsvermogen grondbedrijf). Het grondbedrijf van de gemeente Zwijndrecht functioneert als een zogenaamd gesloten systeem. De mutaties in de (verwachte) uitkomsten van de grondexploitaties worden binnen het vermogen van het grondbedrijf opgevangen. Er zijn, met uitzondering van de financie-

ringskosten (renteresultaat op het taakveld treasury, zie paragraaf Financiering) en de vennootschapsbelasting, in beginsel geen financiële gevolgen voor het reguliere begrotingsresultaat. Voor de gebiedsontwikkelingen in de Spoorzone/DiZtrikt en Noordoever heeft uw raad een bedrag van € 20 miljoen apart gereserveerd. Deze reserve behoort (vooralsnog) niet tot het gesloten systeem van het grondbedrijf en rekenen we daarom in deze begroting nog niet tot het vermogen van het grondbedrijf. In het kader van het MPG zullen wij een geleidelijke toevoeging van deze middelen bij dit gesloten systeem onderzoeken.

Op basis van de meest recente cijfers en inzichten (juli 2021) hebben we de exploitatieberekeningen geactualiseerd. Het saldo van de nog te realiseren exploitatieresultaten en de getroffen verliesvoorzieningen is begroot op € 2,06 miljoen (netto contante waarde per 1 januari 2022). Per 1 januari 2022 bevat de vrije reserve Gerealiseerde winstpotentie naar verwachting € 1,4 miljoen. Daarnaast beschikken we over een buffer van € 1,05 miljoen voor het opvangen van de risico's. In figuur 1 geven we de verschillende componenten van de vermogenspositie weer. Deze lichten we daarna verder toe.

figuur 1: vermogenspositie grondbedrijf per 1 januari 2022 (x € 1.000)

A) winstpotentie grondbedrijf (n.c.w. 1-1-2022)	2.055
B) saldo (vrije) reserve Gerealiseerde winstpotentie	1.397
Totaal	3.452 voordelig

C) saldo reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf	1.053 voordelig
--	-----------------

A) Winstpotentie grondbedrijf.

De aangegeven winstpotentie vertegenwoordigt de huidige waarde van de bouwgronden die in exploitatie genomen zijn en waarvan de afronding in het begrotingsjaar 2022 of later valt. Deze waarde omvat het contant gemaakte saldo van de nog te realiseren exploitatieresultaten van de projecten Bakestein (voordelig), Euryza (nadelig), winkelcentrum Kort Ambacht (nadelig), Van 't Hofflocatie (voordelig) en Buizerdstraat (voordelig) inclusief de bijbehorende verliesvoorzieningen (zie figuur 2).

figuur 2: winstpotentie per 1 januari 2022 (x € 1.000) - = nadelig (N); + = voordelig (V)

onderdeel	verwacht projectresultaat	
	eindwaarde	n.c.w. 1-1-2022
Bouwgronden in exploitatie (5 st.)	€ 4.970- N	€ 4.637- N
Voorziening Stedelijke Ontwikkeling	€ 7.085 V	€ 6.692 V
Winstpotentie	€ 2.115 V	€ 2.055 V

B) Vrije reserve Gerealiseerde winstpotentie.

Op basis van de geactualiseerde exploitatieberekening en de reeds door uw raad genomen besluiten verwachten wij per 1 januari 2022 te beschikken over een vrije reserve van € 1,4 miljoen.

C) Weerstandsvermogen grondbedrijf.

Voor het opvangen van tegenvallers heeft het grondbedrijf een eigen buffer in de vorm van een reserve. De omvang van deze reserve moet in samenhang met de risico's van het grondbedrijf gezien worden. Hiervoor verwijzen wij naar het onderdeel risicoprofiel grondbedrijf in deze paragraaf.

Boekwaarde bouwgrondexploitaties

De boekwaarde van de actieve grondexploitaties bestaat uit het saldo van alle gerealiseerde investeringen (lasten) vermindert met het saldo van de gerealiseerde opbrengsten (baten) inclusief de gerealiseerde verrekeningen met de reserves en de voorzieningen. Deze boekwaarden staan onder de voorraden op de balans en vormen tezamen met het saldo van de verliesvoorzieningen de balanswaarde. In onderstaande tabel (zie figuur 3) staan de geraamde mutaties in het begrotingsjaar voor de actieve bouwgrondexploitaties. Hiertoe behoren de projecten Euryza, Bakestein, Buizerdstraat, Stadstuinen en winkelcentrum Kort Ambacht. In de verwachting dat de grondexploitatie Van 't Hofflocatie in de tweede helft van 2021 door uw raad vastgesteld zal worden, hebben we dit project ook als actieve grondexploitatie in de begrotingscijfers verwerkt. Voor de projecten Heer Janstraat en Indische Buurt hebben we op het moment van schrijven nog geen grondexploitatie beschikbaar zodat deze projecten, hoewel de vaststelling van de grondexploitatie ook in de tweede helft van 2021 is voorzien, niet in de begrotingscijfers opgenomen zijn.

figuur 3: ontwikkeling boekwaarden bouwgrondexploitaties

boekwaarde bouwgrondexploitaties bedragen x € 1.000 (- = voordelig)	boekwaarde 31-12-2021	mutaties in 2022				boekwaarde 31-12-2022
		baten	lasten	mutatie met reserve	totaal	
Bouwgrond in exploitatie (onderhanden werk):	8.774	-5.773	2.436	956	-2.381	6.392
af, getroffen verliesvoorzieningen:	-6.692	0	-134	406	272	-6.420
Onderhanden werk incl. verliesvoorz. (balanswaarde):	2.081 0	-5.773 0	2.302	1.362	-2.109	-28

We begroten in 2022 hogere baten dan lasten waardoor de boekwaarde van de actieve grondexploitaties met een bedrag van € 2,38 miljoen zal afnemen. De lasten in 2022 bedragen € 2,43 miljoen en omvatten investeringen in het bouw- en woonrijp maken van gronden, plankosten, kosten voorbereiding en toezicht civieltechnische werken en rentekosten. De baten begroten wij op € 5,77 miljoen. Het gaat hierbij om de opbrengsten uit grondverkoop bij de projecten Bakestein en Buizerdstraat (NB: er zijn ook grondverkoop opbrengsten voor Euryza in 2022 geraamd, deze komen echter ten gunste van de openstaande vordering uit 2007 die al in de boekwaarde is verwerkt en leidt dus niet tot een mutatie van de boekwaarde op de balans in 2022). Doordat we in 2022 tussentijds winst onttrekken uit enkele winstgevendende grondexploitaties (Bakestein, Van 't Hofflocatie en Buizerdstraat) en een verliesgevendende grondexploitatie (winkelcentrum Kort Ambacht) afsluiten wordt ook een bedrag van € 0,96 miljoen met de reserves en voorzieningen verrekend.

Het saldo op de balans (boekwaarde minus verliesvoorzieningen) neemt in 2022 af van € 2,1 miljoen naar nihil eind 2022.

De kosten die we maken in de periode voordat een grondexploitatie wordt vastgesteld activeren we als voorbereidingskosten onder de balanspost immateriële vast activa. De rentelasten daarvan ko-

men ten laste van de reguliere exploitatie. Deze voorbereidingskosten mogen maximaal vijf jaar geactiveerd blijven. Na vijf jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie. De voorbereidingskosten mogen dan in de betreffende grondexploitatie opgenomen worden. Als er binnen de gestelde periode geen grondexploitatie is vastgesteld worden deze kosten afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. De balanspost immateriële vaste activa zal per 1 januari 2022 naar verwachting een saldo omvatten van € 2,3 miljoen. Dit zijn de tot die datum gemaakte voorbereidingskosten voor de projecten Heer Janstraat (€ 0,1 miljoen), Noordoever (€ 0,9 miljoen) en Stationskwartier (€ 1,3 miljoen).

Reserves en voorzieningen

Naast de financiële dekking van het totaal aan investeringen is het ook van belang dat er een buffer aanwezig is om tegenvallers op te vangen (weerstandsvermogen) en dat er bij bestuurlijke besluitvorming tot realisatie van nieuwe verliesgevende projecten voldoende vrije reserve aanwezig is om een nieuwe voorziening te kunnen treffen. Om hierop te kunnen sturen is het vermogen van het grondbedrijf, naast de voorziening Stedelijke Ontwikkeling, onderverdeeld in 2 reserves met ieder een eigen doel (zie figuur 4).

figuur 4: reserves en voorzieningen grondbedrijf

onderdeel	type	doel/functie	rente bijschrijven
voorziening Stedelijke Ontwikkeling	voorziening	Dient als dekking van de geprognosticeerde verliezen (netto contante waarde) van bestuurlijk vastgestelde grondexploitaties. Conform de voorschriften (BBV) treffen wij een voorziening op het moment dat besloten wordt tot uitvoering van een verliesgevend project (i.c. de vaststelling van de grondexploitatie door de raad). De bedragen voor een nieuwe voorziening komen in beginsel uit een vrije reserve. Bij het afsluiten van een boekjaar worden de bestaande voorzieningen, indien nodig, aangepast aan de geactualiseerde exploitatieresultaten van de betreffende projecten. De hiervoor benodigde bedragen komen in beginsel uit de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf.	ja
reserve Gerealiseerde winstpotentie	vrije reserve	Bevat vrij beschikbare middelen voor nieuwe investeringen (voor het treffen van een voorziening bij een besluit tot realisatie van een verliesgevend project). Vrijvallende exploitatiewinsten worden aan deze reserve toegevoegd. Overigens is de vrije beschikbaarheid wel beperkt in die zin dat er rekening gehouden moet worden met toekomstige claims op deze reserve door verliesgevende projecten als die in voorbereiding zijn en waarvan op enig moment het besluit tot uitvoering genomen zal worden (op dat moment voorziening treffen ten laste van de vrije reserve). Ook is het noodzakelijk het risicoprofiel van het grondbedrijf, inclusief de nieuwe investering, en de omvang van de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf in de afweging mee te nemen als bedragen uit de vrije reserve aangewend worden.	nee
reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf	risico reservering	Dient als financiële buffer voor het opvangen van (negatieve) risico's die niet in de exploitatieberekeningen voorzien zijn. Het weerstandsvermogen is enerzijds bedoeld om bestaande voorzieningen op peil te houden (i.c. het opvangen van tegenvallers binnen verliesgevende projecten die in uitvoering zijn; behoefte op korte termijn) en anderzijds om tegenvallende toekomstige exploitatiewinsten op te vangen (behoefte op lange termijn). De benodigde omvang van het weerstandsvermogen is gerelateerd aan het risicoprofiel van het grondbedrijf. Het risicoprofiel wordt jaarlijks, bij het opmaken van de begroting, geactualiseerd.	nee

Hierna geven wij per onderdeel een toelichting op de verwachte ontwikkelingen.

Voorziening Stedelijke Ontwikkeling

Op basis van de geactualiseerde exploitatiebegrotingen verwachten we eind 2021 een bedrag van € 6,7 miljoen aan verliesvoorzieningen in de voorziening Stedelijke ontwikkeling opgenomen te hebben. Dit bedrag dient voor de dekking van de verwachte exploitatieverliezen van de projecten Euryza en winkelcentrum Kort Ambacht.

In het begrotingsjaar 2022 voegen we € 0,13 miljoen aan rente toe en ronden we het project winkelcentrum kort Ambacht af waarna we het verlies verrekenen met de verliesvoorziening. Ultimo 2022 zal de voorziening dan € 6,4 miljoen groot zijn.

Reserve Gerealiseerde winstpotentie

Volgens de huidige inzichten zal deze reserve op 1 januari 2022 een saldo van € 1,4 miljoen bevatten. Als gevolg van de verplichting om tussentijds winst te nemen verwachten wij in 2022 een bedrag van € 1,36 miljoen aan deze reserve toe te voegen. Het gaat hierbij om een gedeelte van de verwachte exploitatiewinst van de projecten Bakestein, Buizerdstraat en Van 't Hofflocatie die naar rato van de realisatie vrij dient te vallen. Ultimo 2022 heeft deze reserve dan een saldo van € 2,7 miljoen.

Reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf

De gewenste omvang van het weerstandsvermogen is afhankelijk van het risicoprofiel van het grondbedrijf. Dit lichten we in het volgende onderdeel 'risicoprofiel grondbedrijf' nader toe. Volgens de geactualiseerde risicoanalyse hebben we een buffer nodig van minimaal € 1,05 miljoen per 1 januari 2022. Met een verwacht saldo van € 1,05 miljoen ultimo 2021 voldoen we aan deze ondergrens.

Verwachte verloop van reserves en voorzieningen

In onderstaande tabel geven wij een samenvatting van de hiervoor aangegeven ontwikkelingen in de reserves en voorzieningen die wij voor 2022 begroten (zie figuur 5). Om aan te kunnen sluiten op de saldi eind 2020 geven wij ook onze inschatting van de mutaties in 2021 weer.

figuur 5: verwachte ontwikkeling reserves en voorzieningen 2021/2022 (bedragen x € 1 miljoen):

	voorziening Stedelijke Ontwikkeling	'vrije' reserve Gereal. winst- potentie GB	reserve Weerstands- vermogen GB
saldo 31-12-2020:	6,17	0,48	1,96
verwachte mutaties 2021	0,52	0,92	-0,91
verwacht saldo 31-12-2021:	6,69	1,40	1,05
begrote mutaties 2022:			
- rente toevoeging	0,13		
- onttrekking uit verliesvoorziening	-0,41		
- tussentijdse winstnemingen		1,36	
totaal begrote mutaties 2022:	-0,27	1,36	0,00
begroot saldo 31-12-2022:	6,42	2,75	1,05

Risicoprofiel grondbedrijf

Elk jaar bepalen wij het risicoprofiel voor het grondbedrijf, waarna we het risicoprofiel vertalen in een benodigde omvang van de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf. De risico's van het project Stadstuinen (onderdeel van het programma DiZtrikt) zijn hier niet inbegrepen, deze worden gedekt uit de gereserveerde middelen voor DiZtrikt en Noordoever. Wij zullen de komende tijd onderzoeken of het zinvol is om (een deel van) deze middelen onder te brengen in het gesloten systeem van het grondbedrijf om de risico's van de betreffende projecten af te dekken.

De door ons gehanteerde methode maakt onderscheid in:

- *Marktrisico's*: dit omvat enerzijds het risico van vertraging waardoor extra rentekosten ontstaan en anderzijds een risico van lagere (grond)opbrengsten door marktwerking. De omvang van deze risico's is standaard gesteld op een jaar rente over de nadelige boekwaarde en 10% lagere (grond)opbrengsten. Als daar aanleiding toe is dan is bij de projectrisico's voor het betreffende project een verhoogd marktrisico opgenomen;
- *Projectrisico's*: hierbij gaat het om specifiek aan projecten gerelateerde risico's, die afzonderlijk benoemd en gekwantificeerd worden.

Hoewel bij risico's in eerste instantie aan nadelige gevolgen (negatieve risico's) gedacht wordt, zijn er ook voordelige gevolgen denkbaar (positieve risico's). Bijvoorbeeld het niet gebruiken van de gereserveerde bedragen voor onvoorziene kosten is een positief risico. Bij de bepaling van het risicoprofiel nemen wij zowel de negatieve als de positieve risico's mee.

Op basis van de huidige inzichten hebben we voor deze begroting het risicoprofiel geactualiseerd en daarbij de volgende gesaldeerde risico's berekend: € 0,6 miljoen aan marktrisico's, € 1,5 miljoen aan negatieve projectrisico's en € 0,6 miljoen aan positieve projectrisico's. Een vertaling van deze risico's naar een benodigde omvang van de financiële buffer geeft de volgende bandbreedte:

	Ondergrens	Bovengrens
Financiële buffer voor Marktrisico's	: € 179.000	€ 298.000
Financiële buffer voor Projectrisico's	: <u>€ 874.000</u>	<u>€ 874.000</u>
Financiële buffer voor totaal risico's	: € 1.053.000	€ 1.172.000

We hebben dus per 1 januari 2022 voor de dekking van de risico's een weerstandsvermogen nodig van minimaal € 1,05 miljoen en maximaal € 1,17 miljoen. Voor een toelichting op de belangrijkste risicoposten verwijzen wij naar de vertrouwelijke toelichting op de bouwgrondexploitaties.

We beschikken naar verwachting eind 2021 over een saldo van € 1,05 miljoen in de reserve Weerstandsvermogen grondbedrijf. Volgens de hiervoor beschreven systematiek hebben we daarmee voldoende aan financiële middelen om de risico's op te vangen. De kans dat we een beroep moeten doen op de algemene reserve op het moment dat de risico's zich manifesteren is dus op dit moment niet groot.

Toelichting systematiek

Met ingang van jaarrekening 2019 wordt binnen de paragraaf grondbeleid een aparte toelichting opgenomen van het Programma Spoorzone. Hiermee wordt geanticipeerd op het feit dat de voorgenomen gebiedsontwikkelingen binnen het programma Spoorzone de komende jaren inhoudelijk en financieel vergelijkbaar zijn met projecten van het grondbedrijf. De rapportage, sturing en beheersing van dergelijke projecten kent binnen het BBV specifieke vereisten en het programma Spoorzone zal hierbij zoveel mogelijk aansluiting zoeken.

Momenteel onderscheidt het programma Spoorzone zich door het feit dat de Raad financiële middelen heeft gereserveerd teneinde de onderliggende projecten tot een goed einde te brengen. In totaliteit is voor programma Spoorzone en het project Noordoevers samen € 20 miljoen gereserveerd om deze gebieden in ontwikkeling te brengen en op termijn mogelijke tekorten af te kunnen dekken. In die zin hebben deze opgaves dus een eigen risico-reservering en wijken ze daarmee af van de systematiek bij het grondbedrijf waarbij de reserve grondbedrijf dienst doet als risico-reserve. De komende tijd zullen wij onderzoeken of het zinvol is om de grondexploitaties in de Spoorzone (en Noordoevers) onder te brengen in het gesloten systeem van het grondbedrijf en hiervoor (een deel van de) gereserveerde middelen ook in dit systeem onder te brengen.

Uitgangspunten en beoogd resultaat

Uit diverse onderzoeken wordt duidelijk dat Zwijndrecht een opgaaf heeft. In het raadsprogramma is de doestelling geformuleerd door het woningaanbod een beter evenwicht te brengen in de sociaal-economische status van de gemeente. Zwijndrecht kent een groot bestand aan, met name goedkope, sociale huurwoningen. Problematisch is dat ook een groot deel van de particuliere woningvoorraad in het gemiddelde tot lage segment zit en hierdoor een scheve verhouding tussen draagkrachtige en minder draagkrachtige bewoners ontstaat. Dit scheve evenwicht leidt tot druk op de begroting en op de voorzieningen.

Met het raadsprogramma zet de raad in op een kwaliteitsslag in Zwijndrecht, waarbij het programma Spoorzone een van de speerpunten is. Met de Spoorzone-ontwikkeling gaat Zwijndrecht voor verdichting in het binnenstedelijk gebied, waarbij een kwaliteitsslag wordt gemaakt op de gebieden wonen en werken, leefomgeving, bereikbaarheid en de energiestrategie.

Programma Spoorzone is een gemeenschappelijk programma van Zwijndrecht, Provincie Zuid-Holland en Dordrecht. Het programma omvat in Zwijndrecht het centrumgebied en kan worden onderverdeeld in drie beoogde gebiedsontwikkelingen: Stationskwartier, Noord en Winkelcentrum Walburg. Vanaf 2020 wordt het programma aangeduid met de naam "DiZtrikt".

Ontwikkelingen

Maatschappelijke en commerciële voorzieningen zijn belangrijk voor levendigheid, aantrekkelijkheid en werkgelegenheid. Er is daarom onderzocht op welke wijze geschikte en complementaire "interactiemilieus" in de verschillende deelgebieden van DiZtrikt (Stationskwartier, Noord en Walburg) kunnen worden ontwikkeld. De uitkomsten van dit onderzoek zijn opgenomen in het nieuwe beleid voor Retail en Horeca. Hierbij is een verdeling gemaakt van de doorontwikkeling van Walburg als Stadshart en het Stationskwartier als voorziening voor op reizend publiek gerichte gemak diensten. Daarnaast is onderzoek gedaan naar de meest geschikte vorm van warmtelevering voor het Stationskwartier. Uitkomst is dat een publiek warmtenet de meest geschikte vorm hiervoor is. Aanleg van een warmtenet door HVC is daarom uitgangspunt voor de ontwikkeling van het Stationskwartier. Om de ontwikkeling

van DiZtrikt als groen-levendig centrumgebied optimaal tot uitvoering te kunnen brengen zijn de ingrepen verankerd in de concepten van het nieuwe GVVP.

Stationskwartier

Door de samenwerking in de verstedelijkingsalliantie langs de Oude Lijn heeft Zwijndrecht in februari 2021 €4,7 mln. subsidie ontvangen in het kader van de woningbouwimpuls. Daarnaast heeft Zwijndrecht via regio Drechtsteden recht op subsidie in het kader van mobiliteit voor het Stationskwartier.

Zoals overeengekomen in de samenwerkingsovereenkomst met Woonkracht 10 is na een eerste oriënterende marktconsultatie een tender voor een partnerselectie uitgeschreven voor de gebiedsontwikkeling Maasterras West als onderdeel van het Stationskwartier. In het kader van deze uitschrijving is de combinatie Vorm Blauwhoed als ontwikkelpartner gevonden. Met deze combinatie worden de plannen in een haalbaarheidsfase verder uitgewerkt. Na afronding van deze haalbaarheidsfase in maart 2022 zal het onderhandelingsresultaat met de bijbehorende financiële ramingen (grondexploitaties) aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Voor de Stadstuinen zal eind 2021 een tender worden uitgeschreven en de grondexploitatie Indische buurt is in voorbereiding. Het bestemmingsplan voor het gehele gebied zal eind 2021 aan uw raad ter besluitvorming worden voorgelegd.

Noord

Voor DiZtrikt Noord is een gebiedsagenda opgesteld, die gebruikt wordt voor participatie in de wijk. Eind 2021 wordt aan uw raad het Masterplan voor dit gebied voorgelegd. Parallel hieraan maken wij met diverse eigenaren afspraken over de aanpak van hun bezit in de wijk.

Walburg

Na vaststelling van het Retail- en horecabeleid, dat de hoofdlijnen voor de doorontwikkeling schetst, starten wij met de actualisatie van het ontwikkelkader voor Walburg uit 2012.

Financiën

Stationskwartier

In 2020 is een voorbereidingskrediet van € 0,94 miljoen beschikbaar gesteld ten behoeve van de verdere uitwerking van het Stationskwartier. Het voorbereidingskrediet had een looptijd tot en met het eerste kwartaal van 2021. Gedurende 2020 en het eerste kwartaal van 2021 is met behulp van het afgegeven voorbereidingskrediet gewerkt aan de ontwikkeling van het Stationskwartier. De doelstellingen uit het projectplan zijn volgens planning behaald. Om deze voortgang door te zetten heeft u in 2021 dit krediet verhoogt met € 890.000 voor de uitvoering van de volgende projectfase, lopend tot einde 2021. Deze houdt o.a. in

1. Afronding Indische buurt Fase 1 (Sumatralaan)
2. Opstellen grex Indische buurt, tenderprocedure, VO buitenruimte en kavelpaspoorten Dolfijn en Karel Doormanlaan
3. Maasterras West: afronding haalbaarheidsstudie en civieltechnische onderzoeken en voorbereiding VO Brugweg en Karel Doormanlaan
4. Vaststelling van het Bestemmingsplan verbrede reikwijdte en het beeldkwaliteitsplan Stationskwartier

Uitgangspunt hierbij is dat de gemaakte kosten ten laste worden gebracht van de nog vast te stellen grondexploitaties.

Op basis van de verdere uitwerking heeft er een herziening plaatsgevonden van de businesscase, die het (financieel) kader vormt voor de complete gebiedsontwikkeling Stationskwartier. De businesscase omvat de verschillende separaat vast te stellen grondexploitaties, alsmede de noodzakelijke investeringen in de hoofdinfrastructuur. Op 14 april 2020 (nummer: 2020-15958) heeft uw raad het voorbereidingskrediet voor de ontwikkeling Stationskwartier ter beschikking gesteld. Ook heeft uw raad toen besloten om: "de binnen het meerjareninvesteringsprogramma gereserveerde investeringsgelden voor gebieden in het Stationskwartier in samenhang met de grondexploitaties beschikbaar te stellen als dekking voor de realisatie." Gelet op de impact op dat investeringsprogramma infra-riool (IP). De afgelopen periode is gebruikt om de complexe samenhang tussen geplande investeringen in het gebied voor de komende 10 jaren af te zetten tegen de meest recente planontwikkeling in het gebied stationskwartier. Op basis hiervan is in de kadernota de systematiek van de verwerking in de diverse administratieve systemen voorgelegd. Afgesproken is om in de grondexploitaties, die naar uw raad worden toegestuurd, het hele beeld te laten zien: de grondexploitatie, inclusief het vrijgeven van de investeringsbudgetten, die in de kadernota zijn opgenomen. Naar verwachting zal de eerste grex waar dit speelt (Indische buurt) eind 2021 ter besluitvorming aan uw raad worden voorgelegd. Gezien het feit dat tot nu toe alleen met de vaststelling van de grex Stadstuinen een onomkeerbaar besluit is genomen, zijn, met betrekking tot de verdere tekorten van de gebiedsontwikkeling, vooralsnog geen voorzieningen gevormd voor het geraamde negatieve planresultaat. Zoals eerder genoemd zullen wij de komende tijd onderzoeken of het handig is om deze tekorten en risico's op te nemen in het gesloten systeem van het grondbedrijf.

Noord en Walburg

De voorbereidende werkzaamheden voor de ontwikkeling van de plangebieden Walburg en Noord alsmede het onderzoek met betrekking tot de grote infrastructuur (A16 en spoor) worden vooralsnog gedekt binnen de beschikbare exploitatiebudgetten. In een volgende fase zal ook hier, wanneer de aard en omvang van de werkzaamheden hier aanleiding toe geeft, een voorbereidingskrediet aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Begroting 2022

FINANCIËLE BEGROTING

Financiële begroting

Dit deel van de begroting geeft inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente:

- Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop
- Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting daarop

De bedragen in de tabellen zijn x € 1.000 tenzij anders aangegeven.

A. Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Overzicht van baten en lasten

	Rekening 2020			Begroting 2021 na wijziging			Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Programma's</i>									
1 Wonen, bouwen en wooncarrière	-16.878	7.588	-9.290	-16.676	7.579	-9.097	-17.662	8.179	-9.483
2 Bestrijding van armoede	-35.265	21.317	-13.948	-32.491	22.075	-10.416	-34.142	23.967	-10.175
3 Welzijn en zorg	-40.166	3.772	-36.394	-43.092	2.526	-40.566	-44.315	2.626	-41.689
4 Veiligheid en leefomgeving	-32.383	17.678	-14.705	-33.156	16.855	-16.301	-33.785	16.424	-17.361
5 Dienstverlening en bestuur	-6.392	1.137	-5.255	-6.432	1.422	-5.010	-6.737	1.522	-5.215
6 Financiën	-1.036	500	-536	-604	315	-289	338	314	652
Subtotaal programma's	-132.120	51.989	-80.128	-132.451	50.772	-81.679	-136.303	53.032	-83.271
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>									
Lokale heffingen	0	11.085	11.085	0	11.606	11.606	0	10.565	10.565
Algemene uitkering	0	77.334	77.334	0	79.207	79.207	-286	85.413	85.127
Dividend	0	47.595	47.595	0	466	466	0	216	216
Saldo van de financieringsfunctie	-264	143	-121	-204	178	-26	244	108	352
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-264	136.157	135.893	-204	91.457	91.253	-42	96.302	96.260
<i>Overhead</i>	-13.687	102	-13.585	-14.412	20	-14.392	-14.003	20	-13.983
<i>Vennootschapsbelasting</i>	0	0	0	0	0	0	-25	0	-25
Saldo van baten en lasten	-146.071	188.248	42.177	-147.067	142.249	-4.818	-150.373	149.354	-1.019
<i>Mutaties reserves</i>									
1 Wonen, bouwen en wooncarrière	-6.333	6.558	226	-6.301	7.108	806	-1.357	1.420	63
2 Bestrijding van armoede	-270	644	374	-2.389	1.602	-787	-2.389	434	-1.955
3 Welzijn en zorg	-339	1.405	1.066	0	1.631	1.631	0	379	379
4 Veiligheid en leefomgeving	-596	1.483	887	-827	2.519	1.692	-130	1.673	1.543
5 Dienstverlening en bestuur	0	10	10	0	80	80	0	480	480
6 Financiën	-46.915	0	-46.915	-999	0	-999	-344	3	-341
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	-247	1.242	995	0	1.988	1.988	0	1.767	1.767
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal mutaties reserves	-54.699	11.342	-43.357	-10.517	14.928	4.411	-4.220	6.156	1.936
Resultaat	-200.770	199.590	-1.180	-157.584	157.177	-407	-154.593	155.510	917
- = Nadelig / + = Voordelig									

Meerjarenraming 2023-2025

	Begroting 2022			Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
<i>Programma's</i>						
1 Wonen, bouwen en wooncarrière	-17.662	8.179	-9.483	-9.918	-10.766	-11.228
2 Bestrijding van armoede	-34.142	23.967	-10.175	-12.388	-12.329	-12.363
3 Welzijn en zorg	-44.315	2.626	-41.689	-41.302	-41.160	-41.380
4 Veiligheid en leefomgeving	-33.785	16.424	-17.361	-17.146	-16.692	-16.739
5 Dienstverlening en bestuur	-6.737	1.522	-5.215	-5.626	-5.598	-5.596
6 Financiën	338	314	652	924	1.117	1.294
<i>Subtotaal programma's</i>	<i>-136.303</i>	<i>53.032</i>	<i>-83.271</i>	<i>-85.456</i>	<i>-85.428</i>	<i>-86.012</i>
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>						
Lokale heffingen	0	10.565	10.565	10.588	10.588	10.588
Algemene uitkering	-286	85.413	85.127	84.060	84.089	84.562
Dividend	0	216	216	216	216	216
Saldo van de financieringsfunctie	244	108	352	622	798	1.047
<i>Subtotaal algemene dekkingsmiddelen</i>	<i>-42</i>	<i>96.302</i>	<i>96.260</i>	<i>95.486</i>	<i>95.691</i>	<i>96.413</i>
<i>Overhead</i>	<i>-14.003</i>	<i>20</i>	<i>-13.983</i>	<i>-12.007</i>	<i>-11.983</i>	<i>-11.926</i>
<i>Vennootschapsbelasting</i>	<i>-25</i>	<i>0</i>	<i>-25</i>	<i>-25</i>	<i>-25</i>	<i>-25</i>
Saldo van baten en lasten	-150.373	149.354	-1.019	-2.002	-1.745	-1.550
<i>Mutaties reserves</i>						
1 Wonen, bouwen en wooncarrière	-1.357	1.420	63	-243	400	669
2 Bestrijding van armoede	-2.389	434	-1.955	0	0	0
3 Welzijn en zorg	0	379	379	153	-1	0
4 Veiligheid en leefomgeving	-130	1.673	1.543	950	316	301
5 Dienstverlening en bestuur	0	480	480	30	0	0
6 Financiën	-344	3	-341	-354	-354	-337
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	1.767	1.767	819	819	790
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
<i>Subtotaal mutaties reserves</i>	<i>-4.220</i>	<i>6.156</i>	<i>1.936</i>	<i>1.355</i>	<i>1.180</i>	<i>1.423</i>
Resultaat	-154.593	155.510	917	-647	-565	-127
- = Nadelig / + = Voordelig						Bedragen x € 1.000

Toelichting op de totstandkoming van het geraamd resultaat

In de vorige begroting is een nieuwe financiële strategie geïntroduceerd om juist in crisistijd te investeren in onze inwoners, voorzieningen overeind te houden, te blijven bouwen en te kiezen voor duurzame oplossingen. Dit allemaal in het kader van "Krachtig Zwijndrecht".

De financiële strategie "Scherper aan de wind zeilen" zonder extra financiële risico's te nemen ,geldt nog steeds. : Dat betekent dat we:

- met meer durf, maar realistisch begroten;
- scherp kijken naar de begrotingen van onze verbonden partijen en uitvoeringsorganisaties in het Sociaal Domein en hoe we deze verwerken in onze eigen begroting.

Met meer durf maar realistisch begroten

Deze bestaat uit drie delen:

- Algemene taakstellingen op de uitgaven
- Begroten van meeropbrengsten
- Sturen op structureel evenwicht door incidentele lasten te dekken door incidentele baten.

Taakstellingen

Al een aantal jaar hebben we een algemene taakstelling op de uitgaven van € 700.000. Deze is gebaseerd op het jaarlijks overhouden van budget en bestond uit vele (kleine) posten. Bij de bestuursrapportages wordt de gemeenteraad geïnformeerd hoe deze taakstelling wordt ingevuld.

Een soortgelijke taakstelling doet zich voor bij de investeringen. De investeringen worden voor 100% gepland en geraamd. Uit de jaarlijkse realisatiecijfers blijkt dat maximaal 75% van de investeringen worden gerealiseerd in het betreffende verslaggevingsjaar. Daarom wordt met dit uitgangspunt, als staand beleid, in de begroting rekening gehouden, wat neerkomt op een taakstelling van € 315.000 aan kapitaallasten in 2022.

Meeropbrengsten

Daarnaast hanteren we twee posten van meeropbrengsten. De opbrengsten van zowel de omgevingsvergunningen als de OZB zijn, op basis van een historische analyse van de jaarlijkse meeropbrengsten, in de Begroting 2021 opgehoogd. In de loop van 2021 zijn nog geen signalen bekend waaruit zou blijken dat de geraamde meeropbrengsten niet gehaald worden. Om deze reden en de bouwopgave voor de gemeente, blijven de meeropbrengsten in de Begroting 2022 gehandhaafd. Dat komt neer op:

- € 235.000 meeropbrengsten OZB als gevolg van areaaluitbreiding.
- € 351.000 hogere inkomsten uit bouwleges voor 2022. In de volgende kadernota wordt in relatie tot de bouwopgave bekeken in hoeverre deze meeropbrengsten structureel opgenomen horen te worden.

Sturen op structureel evenwicht

Structurele baten en lasten zijn baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting zijn opgenomen. Incidentele baten en lasten betreffen posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken. Denk aan de uitgaven die gekoppeld zijn aan het raadsprogramma, zoals de taskforce gebiedsontwikkeling en het deltaplan armoede.

Scherp kijken naar begrotingen GR-en

We ramen de begroting van de SDD, de GRD en SOJ, zoals die door de Drechtraad is vastgesteld, voor ons aandeel. Na de bekende informatie ten tijde van de Kadernota 2022 zijn aanvullende cijfers ontvangen over de Jeugdmiddelen in de periode 2023-2025. Deze zorgen ten opzichte van de Kaderbrief voor een nadeel. De uitgaven worden verder toegelicht in de Eerste begrotingswijziging.

De financiële strategie brengt rust in onze begroting, echter de begroting biedt weinig ruimte voor structurele financiële tegenvallers in de komende jaren. Ook de nieuwe raad heeft, indien op rijksniveau geen structurele middelen beschikbaar komen voor het sociaal als ruimtelijk domein, geen ruimte voor nieuw beleid.

Financieel beeld 2022-2025

In de Begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 zijn de uitgangspunten van de Kadernota 2022 verwerkt. Tevens zijn de uitkomsten van de meicirculaire, de op rijksniveau toegezegde miljarden voor de jeugdzorg en aannames voor de septembercirculaire in de cijfers opgenomen.

Zoals ieder jaar zijn de tussen de kadernota en de begroting optredende wijzigingen ook zoveel mogelijk meegenomen, dat wil zeggen:

- technische wijzigingen,
- autonome ontwikkelingen
- raadsbesluiten tot en met september 2021
- en de septembercirculaire.

Het saldo is hierdoor ten opzichte van de kadernota afgenomen, met € 150.000 in 2021 oplopend tot ongeveer € 700.000 in 2025.

Begroting 2022	2022	2023	2024	2025 Toelichting
Stand Kadernota 2022 incl amendementen	1.069	-316	-90	565
Verwerking loonkosten	-391	-338	-338	-336 Hogere werkgeverslasten (Premie ABP/Fiscus)
Kapitaallasten	167	-10	-89	-83 Verwerking van de investeringen uit de kadernota en de besluitvorming tussen kadernota en oktober, leidt tot een correctie van de kapitaallasten. Meer info hierover is opgenomen in de financiële begroting.
Resultaat op geldleningen/treasury	-29	-61	-111	-202 Licht gestegen rentepercentage en toenemende leningportefeuil
Inflatiecorrectie	60	52	52	52 Inflatiecorrectie op posten waar een heffing tegenover staat
Overig	41	25	11	-124 Arealuitbreiding OZB (€ 20.000) en een lagere dotatie aan de voorziening riolering in 2025 door hogere lasten voor afschrijving en onderhoud.
Stand begroting 2022	917	-647	-565	-127

Incidentele baten en lasten 2022-2025

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het BBV is aangepast, zodat de raad en financieel toezichthouder (provincie) kunnen vaststellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming.

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings-)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten.

Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (zie laatste tabel).

De functie van het onderstaand overzicht is om te laten zien door welke incidentele baten en lasten het exploitatieresultaat is beïnvloed. Voor het begrip incidenteel kan gedacht worden aan baten en lasten die zich gedurende drie jaren voordoen. Het is daarbij van belang dat het gaat om eenmalige zaken.

Baten	2022	2023	2024	2025
Programma 1 Wonen, bouwen en Wooncarriere				
Winstneming diverse locaties	1.357	1.042	279	
Programma 2 Bestrijding armoede				
Verkoopopbrengst Loveld-terrein	4.558			
Verrekening met reserves				
Onttrekking aan reserves (exclusief structurele onttrekkingen)	4.139	846	1	0
Totale incidentele baten	10.054	1.888	280	0

Lasten	2022	2023	2024	2025
Programma 1 Wonen, bouwen en Wooncarriere				
Afboeken boekwaarde huidige zwembad	519			
Taskforce gebiedsontwikkeling (Raadsprogramma 2018-2022))	100			
Meerjarenprogramma Hooge Nesse (KN 2022)	41	33		
Innovatief vervoer (waterbus) (KN 2022)	35			
Programma 2 - Bestrijding van armoede				
Deltaplan Armoede (Raadsprogramma 2018-2022)	400			
Afwaarderen Loveld-terrein ivm verkoop	1.960			
Economisch agenda-(Raadsprogramma 2018-2022)	125			

Lasten	2022	2023	2024	2025
Programma 3 - Welzijn en Zorg				
Aanpak kindermishandeling (KN 2022)	225			
Kwaliteitsborging Wijkteam (KN 2022)	100	100		
Nota VGZ	55	55		
Programma 4 - Veiligheid en Leefomgeving				
Energie-agenda 2017-2023	202			
Regionale energiestrategie (2020-16180)	64			
Programma Duurzaamheid (KN 2022)	464	629		
Groot onderhoud Waterbushalte (KN 2022)	224			
Afwaarderen Loveld-terrein ivm verkoop	209			
Kibohoeve (KN2022)	224			
Uitvoering grondstoffenbeleidsplan (KN 2022)	130			
Onderdeel 8 - Overhead				
Organisatieontwikkeling en uitvoeringskosten (Raadsprogramma 2018-2022)	500			
ICT-verandert (KN 2022)	761			
Organisatiekosten transformatie sociaal domein (KN 2022)	304			
Verrekening met reserves				
Toevoegingen aan de reserves (exclusief structurele toevoegingen)	3.876	1.043	279	0
Totale incidentele lasten	10.518	1.860	279	0
Saldo incidentele baten en lasten (effect op jaarresultaat)	-464	28	1	0

- = nadelige beïnvloeding + = voordelige beïnvloeding

Toelichtingen

De meeste toelichtingen vindt u terug in het desbetreffende P&C-document (bijvoorbeeld Kadernota 2022). Een paar die niet in een P&C-document te zien zijn, vindt u hieronder.

Winstneming diverse locaties

Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Grondbedrijf, elders in deze begroting.

Verkoopopbrengst Loveld (zowel baten als lasten)

U heeft ingestemd met de verkoop van het (voormalige) Loveldterrein; de opbrengsten worden zowel in 2021 en 2022 gerealiseerd. De huidige boekwaarden worden in mindering gebracht op de opbrengsten (zie Lasten).

Afboeken boekwaarde zwembad

Het huidige zwembad De Hoge Devel wordt vervangen door nieuwbouw. De op dit zwembad rustende boekwaarden dienen afgeboekt te worden en komen ten laste van algemene reserve.

Conclusie

Op basis van het overzicht incidentele baten en lasten kan geconcludeerd worden dat de begrotings-saldo voor het jaar 2022 **nadelig** wordt beïnvloed door de incidentele baten en lasten.

Begrotingsruimte 2022-2025:

Presentatie van het begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten vóór bestemming	-1.019	-2.007	-1.749	-1.549
Toevoegingen aan de reserves	-4.220	-1.409	-645	-349
Onttrekkingen aan de reserves	6.156	2.768	1.828	1.772
Begrotingssaldo na bestemming	917	-648	-566	-126
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-464	28	1	0
Structureel begrotingssaldo	1.381	-676	-567	-126

Voor het jaar 2022 is de begroting **structureel in** evenwicht en vanaf 2023 niet.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Ingevolge het BBV (artikel 19) dient in de (meerjaren-)begroting een overzicht opgenomen te worden van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. In het onderstaand overzicht zijn de verrekeningen met reserves opgenomen die meerjarig (> 4 jaren) zijn.

Verrekening met reserve:	Omschrijving mutatie	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
LASTEN					
Onderdeel Financien					
Taakmutaties algemene uitkering	storting in reserve (circulaires)	344	366	366	349
	Totaal Onderdeel Financien	344	366	366	349
	TOTALE LASTEN	344	366	366	349
BATEN					
Programma 1 Wonen, bouwen en wooncarriere					
Kapitaaldekking Afschrijvingen	dekking afschrijvingsl LOC	33	35	35	35
Onderwijshuisvesting	dekking kapitaallasten	136	135	133	132
Kapitaaldekking Afschrijvingen	dekking afschrijvingen	605	596	510	502
Kapitaaldekking Afschrijvingen	dekking afschrijvingen	327	302	295	278
	Totaal Programma 1	1.101	1.068	973	947
Programma 4 Veiligheid en leefomgeving					
Kapitaaldekking Afschrijvingen	dekking afschr lasten	23	23	23	23
	Totaal Programma 4	23	23	23	23
Onderdeel Financien					
Generatiepact	dekking kosten generatiepact	3	12	12	12
	Totaal Onderdeel Financien	3	12	12	12
Onderdeel Overhead					
Kapitaaldekking Afschrijvingen	dekking afschr lasten gem huis	292	292	292	292
Kapitaaldekking Afschrijvingen	dekking afschrijvingen	598	527	527	498
	Totaal Onderdeel Overhead	890	819	819	790
	TOTALE BATEN	2.017	1.922	1.827	1.772

B. Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

Geprognosticeerde begin- en eindbalans

De geprognosticeerde balans is een verplicht onderdeel van de begroting. Op basis van de geprognosticeerde balans worden de financiële kengetallen berekend (zie paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing in de beleidsbegroting).

Prognose meerjarenbalans	Realisatie	Begroting				
		2020	2021	2022	2023	2024
Bedragen x € 1.000						
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	1.966	1.966	1.966	1.966	1.966	1.966
Materiële vaste activa	193.420	214.368	236.552	245.913	256.898	260.790
Financiële vaste activa	7.045	6.805	6.560	6.297	6.031	5.762
Totaal vaste activa	202.431	223.139	245.078	254.176	264.895	268.518
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	3.286	3.154	3.053	1.568	7.075	6.796
Uitzettingen	28.809	17.809	17.809	17.809	17.809	17.809
Liquide middelen	23	0	0	0	0	0
Overlopende activa	5.100	4.472	4.472	4.472	4.472	4.472
Totaal vlottende activa	37.218	25.435	25.334	23.849	29.356	29.077
Totaal activa	239.649	248.574	270.412	278.025	294.251	297.595
Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Reserves	87.061	81.470	79.127	78.692	76.867	74.882
Resultaat boekjaar	-1.180	-407	925	-642	-562	-122
Voorzieningen	7.575	8.074	8.439	8.716	8.928	8.915
Vaste schuld	131.703	119.835	141.042	151.147	168.600	174.171
Totaal vaste passiva	225.159	208.972	229.533	237.913	253.833	257.846
<u>Vlottende passiva</u>						
Vlottende schuld	4.201	29.313	30.590	29.823	30.129	29.460
Overlopende passiva	10.286	10.286	10.286	10.286	10.286	10.286
Totaal vlottende passiva	14.487	39.599	40.876	40.109	40.415	39.746
Totaal passiva	239.646	248.571	270.409	278.022	294.248	297.592

De geprognosticeerde balans is opgesteld in overeenstemming met de grondslagen van de begroting. De geprognosticeerde balans wordt mede gebruikt voor het bepalen van het EMU-saldo en de financiële kengetallen.

De meest opvallende zaken in de geprognosticeerde balans zijn de stijgende materiële vaste activa (als gevolg van het investeringsplan), de stijgende schuldenpositie (als gevolg van het investeringsplan en de negatieve resultaten) en het dalende eigen vermogen. Dezelfde ontwikkelingen zien we ook in het EMU-saldo en in de financiële kengetallen terug komen.

EMU-saldo

In de Wet Hof wordt geregeld dat medeoverheden een gelijkwaardige inspanning moeten leveren in het kader van het respecteren van de Europese begrotingsdoelstellingen. De Europese begrotingsdoelstellingen betreffen:

- overheidstekort (EMU-saldo) maximaal 3% van het BBP
- EMU-schuld maximaal 60% van het BBP
- middellange termijn doelstelling voor het EMU-saldo is begrotingsevenwicht (EMU-saldo nihil).

Het Rijk en de medeoverheden hebben afgesproken om gebruik te maken van een beheersmodel voor het EMU-saldo voortvloeiend uit de Wet Hof. Er blijft sprake van een macronorm voor het EMU-saldo die niet onderverdeeld wordt in een micronorm per individuele overheid (er is wel een referentiewaarde per individuele overheid met een signaleringsfunctie). Als er sprake is van een (dreigende) overschrijding wordt in het bestuurlijk overleg besloten welke maatregelen moeten worden genomen om de overschrijding te voorkomen of in latere jaren goed te maken. Er is ruimte voor afspraken over een collectief verbeterpad. Als een meerjarige overschrijding van de vastgestelde norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden dreigt heeft de Minister de mogelijkheid met behulp van het correctiemechanisme het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen, bijvoorbeeld door middel van het faseren van investeringen.

Onderstaand is een meerjarig overzicht van het EMU-saldo opgenomen.

EMU Saldo referentiewaarde	Bedragen x € 1.000				
	Begroting				
	2021	2022	2023	2024	2025
EMU-saldo volgens berekening	-25.135	-22.729	-9.600	-18.025	-5.171
EMU-SALDO referentiewaarde	0	0	0	0	0
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde					
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde	-25.135	-22.729	-9.600	-18.025	-5.171

EMU Saldo	Bedragen x € 1.000				
	Begroting				
	2021	2022	2023	2024	2025
1. Mutaties financiële activa					
1a. (+) Financiële vaste activa	-240	-245	-263	-266	-269
1b. (+) Uitzettingen	-11.000	0	0	0	0
1c. (+) Liquide middelen	-23	0	0	0	0
1d. (+) Overlopende activa	-628	0	0	0	0
2. Mutaties financiële passiva					
2a. (-) Vaste schuld	-11.868	21.207	10.104	17.453	5.571
2b. (-) Vlottende schuld	25.112	1.277	-767	306	-669
2c. (-) Overlopende passiva	0	0	0	0	0
3. Verwachte boekwinst					
3a. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-25.135	-22.729	-9.600	-18.025	-5.171

Het negatieve EMU-saldo wordt veroorzaakt door de stijgende schuldenpositie en de negatieve resultaten. Het EMU-saldo wordt minder negatief in 2023, dit komt voornamelijk door het dalende investeringsplan in dat jaar.

Investeringsplan

Gemeentelijk investeringsplan 2022-2025

Een vast onderdeel van de begroting is het overzicht van alle investeringen die de gemeente voornemens is te doen. Deze planning wordt telkens in de verschillende planning en control documenten bijgesteld. In de kadernota 2022 heeft de raad besloten tot het verwerken van investeringen in deze begroting. In de kadernota zijn ook de bijzondere en politiek relevante wijzigingen toegelicht. Daarnaast is de besluitvorming tot en met september 2021 verwerkt in deze begroting. Dit betekent concreet dat er ten opzichte van de kadernota een aantal wijzigingen zijn:

- De investeringen die samenhangen met het stationskwartier (GreX Indische Buurt) zijn opgevoerd (2021-0078354 – Kadernota – C2);
- De investeringen voor Onderwijshuisvesting zijn verhoogd (2021-0073941 - Aanvulling IHP);
- De GVVP kredieten zijn niet verwerkt (2021-0078354 – Kadernota – Amendement)
- In 2024 waren een aantal routinekredieten dubbel geraamd, bleek uit onze controle. Dit is uiteraard gecorrigeerd
- De twee kredietverhogingen uit het programma duurzaamheid (2021-0068394) zijn verwerkt.
- Vanwege het project stationskwartier is het losse investeringsbudget voor de geluidsmuur Karel Doormanlaan niet langer noodzakelijk.

Financieel gezien vatten we de bovenstaande wijzigingen ten opzichte van de kadernota als volgt samen:

Mutatie	2022	2023	2024	2025
Verwerken kredieten stationskwartier	-	831.000	2.550.000	958.000
Aanvulling IHP	1.150.000	800.000	-	-
GVVP investeringen verwijderd (amendement)	-	-1.700.000	-	-1.650.000
Dubbel verwerkte routinekredieten	-	-	-1.079.000	-
Programma duurzaamheid IP tractie	36.000	72.000	-	-
Geluidsmuur Karel Doorman (vervalt door SSK)	-	-80.000	-	-
Mutatie tov kadernota	1.186.000	-77.000	1.471.000	-692.000

Kredietbedragen in euro's. Positief = verhoging krediet, Negatief bedrag is verlaging krediet.

Voor de algemene uitgangspunten verwijzen we naar de Kadernota. Kort samengevat:

- Geen indexaties, m.u.v. de schoolkredieten conform VNG richtlijn
- Alleen nieuwe vervangingskredieten conform IP planning en nieuwe jaarschijf (2025) voor routinekredieten

Verder is het hier ook op zijn plaats om te vermelden dat het college met een integraal voorstel zal komen rondom de ramingen en besluitvorming rondom onderwijskredieten. Dit naar aanleiding van de besluitvorming (2021-0073941 - Aanvulling IHP) die tussentijds noodzakelijk is en blijft als we het huidige systeem zouden handhaven.

Bij de bespreking kadernota 2022 (2021-0078354 – Kadernota – Amendement) is afgesproken dat het beleidsthema duurzaamheid (met name de extra maatregelen die nodig zijn voor klimaatadaptatie) in relatie tot het IP programma voor één jaar worden opgenomen. Dit betreft de grote vervangingsopgaves in de openbare ruimte. Dit was 10% op het totale IP programma voor het jaar 2022.

In november 2021 wordt u verder meegenomen en gaan we graag met u in gesprek over een nieuwe werkwijze rondom het totale investeringsprogramma (IP) en welke consequenties dit heeft structureel voor de langere termijn.

Tenslotte is de raad geïnformeerd over de verwachte kostenstijgingen bij investeringen die de komende tijd in uitvoering komen. Hoofdoorzaak zijn de gestegen materiaalprijzen en de oververhitte bouwmarkt. We besteden hier ook aandacht aan in de paragraaf risico's en weerstandsvermogen.

Het gemeentelijk investeringsprogramma

De regelgeving schrijft voor dat de raad de kredieten op programmaniveau autoriseert. Hiertoe dient onderstaande tabel:

Investeringen per programma:	2022	2023	2024	2025
1 - Wonen, bouwen en wooncarrière	17.077	7.844	4.943	-
3 - Welzijn en zorg	-	-	-	-
4 - Veiligheid en leefomgeving	21.921	15.169	20.509	16.691
8 - Overhead	362	426	436	184
Totaal	39.360	23.439	25.888	16.875

Voor het inzicht van de raad hebben we de genoemde investeringen opgedeeld in hoofdsorten:

Investeringen naar soort:	2022	2023	2024	2025
Riolering	6.359	5.545	10.036	8.131
Zwembad	9.500	-	-	-
Stationskwartier	-	831	2.550	958
Scholen	7.128	7.844	4.943	-
Veerplein	6.510	2.961	-	-
Overig: reconstr., spelen, sportacc etc.	9.863	6.258	8.359	7.786
Totaal	39.360	23.439	25.888	16.875

De detaillijst zoals de raad deze kent, is als (interne) bijlage bij de begroting gevoegd. Hierin zijn de mutaties tot op kredietniveau na te zien. In het streven om de begroting leesbaar te houden wordt deze lijst niet integraal weergegeven in dit hoofdstuk.

Verloop van de reserves

Verloopoverzicht reserves 2022-2023

Reserves	Verloop 2022							
	Saldo begin 2022	Resultaat- bestemming 2021	Overige vermeer- deringen	Totale vermeer- deringen	Overige vermin- deringen	Verminderen- gen ter dekking van afschrijvingen	Totale vermin- deringen	Saldo eind 2022
Algemene reserves								
Algemene reserve	28.324	-408	1.572	1.164	3.599		3.599	25.889
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf	2.008			0			0	2.008
Subtotaal Algemene reserves	30.332	-408	1.572	1.164	3.599	0	3.599	27.897
Bestemmingsreserves								
Reserve Gerealiseerde Winstpotentie Grondbedrijf	885		1.357	1.357			0	2.242
Reserve Grote Projecten	0			0			0	0
Reserve Uitvoeringsprogr.	20.000			0			0	20.000
Reserve Kapitaaldekking afschrijvingen	23.626		817	817		1.878	1.878	22.565
Reserve Taakmutaties algemene uitkering	1.818		344	344	289		289	1.873
Egalisatiereserve Reiniging	316		130	130	249		249	197
Reserve Huisvesting onderwijs	1.002			0	136		136	866
Reserve Organisatieveranderingen	90			0			0	90
Reserve Investeringsfonds	1.900			0			0	1.900
Reserve Inkomensondersteuning SDD	331			0			0	331
Reserve Covid-19	890			0			0	890
Reserve Koninginneweg	0			0			0	0
Reserve Generatiepact	182			0	3		3	179
Reserve Thuis in Zwijndrecht	49			0			0	49
Subtotaal Bestemmingsreserves	51.089	0	2.648	2.648	677	1.878	2.555	51.182
Totaal reserves	81.421	-408	4.220	3.812	4.276	1.878	6.154	79.079

Verloopoverzicht reserves 2023-2025

Reserves	Verloop 2023				Verloop 2024				Verloop 2025			
	Saldo begin 2023	Totale vermeerderingen	Totale verminderingen	Saldo eind 2023	Saldo begin 2024	Totale vermeerderingen	Totale verminderingen	Saldo eind 2024	Saldo begin 2025	Totale vermeerderingen	Totale verminderingen	Saldo eind 2025
Algemene reserves												
Algemene reserve	25.889	917	816	25.990	25.990	-648	0	25.342	25.342	-566	0	24.776
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf	2.008	0	0	2.008	2.008	0	0	2.008	2.008	0	0	2.008
Subtotaal Algemene reserves	27.897	917	816	27.998	27.998	-648	0	27.350	27.350	-566	0	26.784
Bestemmingsreserves												
Reserve Gerealiseerde Winstpotentie Grondbedrijf	2.242	1.042	0	3.284	3.284	279	0	3.563	3.563	0	0	3.563
Reserve Grote Projecten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Uitvoeringsprogr.	20.000	0	0	20.000	20.000	0	0	20.000	20.000	0	0	20.000
Reserve Kapitaaldekking afschrijvingen	22.565	0	1.775	20.790	20.790	0	1.682	19.108	19.108	0	1.628	17.480
Reserve Taakmutaties algemene uitkering	1.873	366	30	2.209	2.209	366	0	2.575	2.575	349	0	2.924
Egalisatiereserve Reiniging	197	0	0	197	197	0	0	197	197	0	0	197
Reserve Huisvesting onderwijs	866	0	135	731	731	0	133	598	598	0	132	466
Reserve Organisatieveranderingen	90	0	0	90	90	0	0	90	90	0	0	90
Reserve Investeringsfonds	1.900	0	0	1.900	1.900	0	0	1.900	1.900	0	0	1.900
Reserve Inkomensondersteuning SDD	331	0	0	331	331	0	0	331	331	0	0	331
Reserve Covid-19	890	0	0	890	890	0	0	890	890	0	0	890
Reserve Koninginneweg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Generatiepact	179	0	12	167	167	0	12	155	155	0	16	139
Reserve Thuis in Zwijndrecht	49	0	0	49	49	0	0	49	49	0	0	49
Subtotaal Bestemmingsreserves	51.182	1.408	1.952	50.638	50.638	645	1.827	49.456	49.456	349	1.776	48.029
Totaal reserves	79.079	2.325	2.768	78.636	78.636	-3	1.827	76.806	76.806	-217	1.776	74.813

Toelichting mutaties reserves

Hierna gaan wij nader in op de mutaties van de reserves.

Algemene reserve

Algemene reserve				
omschrijving mutaties	2022	2023	2024	2025
Resultaatbestemming 2021	-408			
Resultaatbestemming 2022		917		
Resultaatbestemming 2023			-648	
Resultaatbestemming 2024				-566
Uitvoering raadsprogramma 2019-2022	-392			
Deltaplan armoede	-400			
Afboeken boekwaarde zwembad	-519			
Verrekening resultaat 2022	-480			
Verkoopopbrengst Lindtsedijk 14	1.572			
Kadernota 2022- Innovatief vervoer waterbus	-35			
Kadernota 2022- ICT verandert (SCD)	-549			
Kadernota 2022- ICT verandert (lokaal)	-212			
Grondstoffenbeleid	-130			
Nota VGZ	-54	-54		
Kadernota 2022- Hooge Nesse	-41	-33		
Kadernota 2022- Programma duurzaamheid	-464	-629		
Kadernota 2022- Kwaliteitsimpuls wijkteams	-100	-100		
Kadernota 2022- Grootonderhoud waterbushalte	-224			
Saldo mutaties	-2.436	101	-648	-566

- = vermindering reserve + = toevoeging aan de reserve

NB. Resultaatbestemming 2021 is op basis van de 1^e bestuursrapportage 2021

Gerealiseerde winstpotentie grondbedrijf

De jaarlijkse toevoeging aan deze reserve betreft de tussentijdse winstneming van een aantal projecten, zoals vermeld in de volgende tabel.

Gerealiseerde Winstpotentie Grondbedrijf				
omschrijving mutaties	2022	2023	2024	2025
Tussentijdse winstneming Stadstuinen		501	62	
Tussentijdse winstneming Bakestein	564	378		
Tussentijdse winstneming van het Hoff-locatie	789	93	217	
Tussentijdse winstneming Buizerdstr.	4	70		
Saldo mutaties	1.357	1.042	279	0

- = vermindering reserve + = toevoeging aan de reserve

Kapitaaldekking afschrijvingen

De jaarlijkse onttrekkingen aan deze reserve betreffen de dekking van afschrijvingslasten van reeds afgeschreven activa.

Taakmutaties algemene uitkering

De jaarlijkse toevoeging aan deze reserve betreft de taakmutaties in de algemene uitkering, in afwachting van de beleidsmaatregelen die daarvoor zijn bestemd.

Reiniging

De verrekening met de reserve heeft betrekking op het saldo (negatief dan wel positief) van het product Reiniging.

Huisvesting onderwijs

De jaarlijkse onttrekking aan deze reserve betreft de dekking van de kapitaallasten van een aantal investeringen in het onderwijs.

Generatiepact

De reserve is bedoeld om de dekking van de kosten voortvloeiend uit het Generatiepact te dekken. Omdat er bij de jaarrekeningen fluctuaties kunnen optreden wordt deze reserve jaarlijks gemuteerd op basis van de daadwerkelijke realisaties; bij een overschot van het budget wordt het gestort en bij een tekort te onttrekken aan de reserve.

Budgettaire effecten reserves en voorzieningen 2022-2025

Hieronder treft u tenslotte een overzicht aan met de budgettaire effecten voor de jaarlijkse exploitatiebegroting, veroorzaakt door de verrekeningen met de algemene-en bestemmingsreserves, alsmede de voorzieningen.

Budgettaire effecten reserves en voorzieningen Begroting 2022-2025 voor de exploitatie				
(bedragen x € 1.000)				
	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldi	918	-648	-566	-126
<i>Verrekeningen met reserves:</i>				
Storting	-4.220	-1.409	-645	-349
Onttrekking	6.156	2.768	1.828	1.772
saldo verrekeningen met reserves	1.936	1.359	1.183	1.423
<i>Verrekeningen met voorzieningen:</i>				
Storting	-469	-392	-327	-148
Vrijval				
Saldo verrekeningen met voorzieningen	-469	-392	-327	-148
NB. Exclusief rentebijdragen op voorzieningen				
Totaal effect voor de begrotingssaldi	1.467	967	856	1.275
- = nadeel voor de exploitatie				

Verloop van de voorzieningen

Verloopoverzicht voorzieningen 2022-2025

Omschrijving voorziening	Ultimo 2021	Mutaties 2022		Ultimo 2022	Mutaties 2023		Ultimo 2023	Mutaties 2024		Ultimo 2024	Mutaties 2024		Ultimo 2025
		Ver-meerdingen	Ver-minderen		Ver-meerdingen	Ver-minderen		Ver-meerdingen	Ver-minderen		Ver-meerdingen	Ver-minderen	
<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>													
Pensioen Wethouders	3.975	130	104	4.001	130	115	4.016	130	115	4.031	130	125	4.036
Stedelijke Ontwikkeling Grondbedrijf	287			287			287		287	0			0
Subtotaal	4.262	130	104	4.288	130	115	4.303	130	402	4.031	130	125	4.036
<u>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</u>													
Riolering	3.647	339	0	3.986	262	0	4.248	197	0	4.445	0	18	4.427
Subtotaal	3.647	339	0	3.986	262	0	4.248	197	0	4.445	0	18	4.427
Totaal voorzieningen	7.909	469	104	8.274	392	115	8.551	327	402	8.476	130	143	8.463
<u>Voorzieningen grondbedrijf en dubieuze debiteuren</u>													
Stedelijke Ontwikkeling Grondbedrijf	6.405	134	405	6.134	128	0	6.262	130	6.392	0	0	0	0
Dubieuze Debiteuren Algemeen	61	0	0	61	0	0	61	0	0	61	0	0	61
Dubieuze Debiteuren Belastingen	391	122	122	391	122	122	391	122	122	391	122	122	391
Subtotaal	6.857	256	527	6.586	250	122	6.714	252	6.514	452	122	122	452
Totaal voorzieningen inclusief voorzieningen grondbedrijf en dubieuze debiteuren	14.766	725	631	14.860	642	237	15.265	579	6.916	8.928	252	265	8.915

N.B.:

- de voorziening Stedelijke Ontwikkeling Grondbedrijf wordt in de jaarstukken op twee plekken in de balans gepresenteerd. Voor de grondexploitatie waarvan de boekwaarde door de voorziening negatief is geworden wordt het bedrag onder nul, gepresenteerd onder de voorzieningen. Het restant wordt in mindering gebracht op het onderhanden werk. Voor de begroting kiezen we uit praktische overwegingen voor een samengevoegde presentatie.

Toelichting voorzieningen

Pensioenvoorziening Wethouders

Deze voorziening is bedoeld ter dekking van toekomstige pensioenaanspraken van wethouders. Het gaat enerzijds om pensioenoverdracht van een vertrekkende of gewezen wethouder aan zijn volgende werkgever of pensioenfonds en anderzijds om de pensioenlasten van gepensioneerde wethouders. Hiervoor is een jaarlijks vaste dotatie begroot van € 130.000.

Voorziening riolering

Deze voorziening is bedoeld om de jaarlijkse fluctuaties van het product riolering in de exploitatie op te vangen. Het exploitatieoverschot wordt toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening stedelijke ontwikkeling Grondbedrijf

Deze voorziening dient voor de dekking van de nadelige exploitatieresultaten van af te sluiten grondexploitaties. Voor een specificatie per project verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid.

Voorziening dubieuze debiteuren

Deze voorziening dient ter dekking van het oninbaar worden van algemene openstaande vorderingen. Het saldo van de voorziening is bepaald door een inschatting te maken van de inbaarheid van de openstaande vorderingen.

Voorziening dubieuze debiteuren belastingen

Deze voorziening dient ter dekking van het oninbaar worden van openstaande belastingvorderingen. De benodigde omvang is op basis van een risicoanalyse door Gemeentebelastingen Drechtsteden bepaald.

Bijlagen

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Programma/taakvelden	Begroting		
	Lasten	Baten	Saldo
<i>Programma 1 Wonen, bouwen en wooncarrière</i>			
0.10 Mutaties reserves	-1.357	1.419	62
1.2 Openbare orde en Veiligheid	-483	295	-189
2.1 Verkeer en vervoer	-334	180	-154
2.2 Parkeren	-49	114	64
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.859	2.422	564
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-584	89	-495
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.515	25	-1.490
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-768	9	-759
5.2 Sportaccommodaties	-3.507	755	-2.752
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-87	74	-13
5.5 Cultureel erfgoed	-33	0	-33
5.6 Media	-11	48	37
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-560	23	-537
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.872	313	-1.559
8.1 Ruimtelijke Ordening	-1.966	62	-1.905
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-2.948	3.741	793
8.3 Wonen en bouwen	-1.086	32	-1.055
<i>Subtotaal programma 1 Wonen, bouwen en wooncarrière</i>	<i>-19.018</i>	<i>9.599</i>	<i>-9.418</i>
<i>Programma 2 Bestrijding van armoede</i>			
0.10 Mutaties reserves	-2.389	434	-1.955
3.1 Economische ontwikkeling	-423	0	-423
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-2.455	5.557	3.101
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-100	72	-28
3.4 Economische promotie	-45	0	-45
6.3 Inkomensregelingen	-23.232	18.338	-4.894
6.4 Begeleide participatie	-4.305	0	-4.305
6.5 Arbeidsparticipatie	-3.582	0	-3.582
<i>Subtotaal programma 2 Bestrijding van armoede</i>	<i>-36.532</i>	<i>24.401</i>	<i>-12.131</i>

Programma/taakvelden	Begroting		
	Lasten	Baten	Saldo
<i>Programma 3 Welzijn en zorg</i>			
0.10 Mutaties reserves	0	379	379
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.955	1.706	-1.249
5.1 Sportbeleid en activering	-1.161	0	-1.161
5.2 Sportaccommodaties	-39	0	-39
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-109	0	-109
5.6 Media	-1.297	0	-1.297
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-107	0	-107
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.192	0	-4.192
6.2 Wijkteams	-3.675	0	-3.675
6.3 Inkomensregelingen	-47	0	-47
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.064	0	-1.064
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-13.249	0	-13.249
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-11.379	0	-11.379
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-523	920	397
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-2.207	0	-2.207
7.1 Volksgezondheid	-2.298	0	-2.298
8.3 Wonen en bouwen	-13	0	-13
<i>Subtotaal programma 3 Welzijn en zorg</i>	<i>-44.315</i>	<i>3.005</i>	<i>-41.310</i>
<i>Programma 4 Veiligheid en leefomgeving</i>			
0.63 Parkeerbelasting	0	100	100
0.64 Belastingen overig	-164	204	40
0.8 Overige baten en lasten	-21	0	-21
0.10 Mutaties reserves	-130	1.673	1.543
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-3.850	0	-3.850
1.2 Openbare orde en Veiligheid	-270	0	-270
2.1 Verkeer en vervoer	-8.106	590	-7.516
2.2 Parkeren	-268	0	-268
2.3 Recreatieve Havens	-6	5	-1
2.4 Economische Havens en waterwegen	-340	62	-279
2.5 Openbaar vervoer	-157	0	-157
5.4 Musea	-21	0	-21
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-4.713	95	-4.618
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-44	15	-30
6.3 Inkomensregelingen	-1.240	0	-1.240
7.2 Riolering	-4.779	6.780	2.001
7.3 Afval	-7.083	7.702	619
7.4 Milieubeheer	-1.781	0	-1.781
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-938	872	-66
<i>Subtotaal programma 4 Veiligheid en leefomgeving</i>	<i>-33.910</i>	<i>18.096</i>	<i>-15.814</i>
<i>Programma 5 Dienstverlening en bestuur</i>			
0.1 Bestuur	-3.447	0	-3.447
0.2 Burgerzaken	-2.153	573	-1.580
0.63 Parkeerbelasting	0	53	53
0.10 Mutaties reserves	0	480	480
1.2 Openbare orde en Veiligheid	-65	32	-34
2.2 Parkeren	-10	0	-10
6.2 Wijkteams	-4	0	-4
8.3 Wonen en bouwen	-1.059	864	-195
<i>Subtotaal programma 5 Dienstverlening en bestuur</i>	<i>-6.737</i>	<i>2.001</i>	<i>-4.736</i>

Programma/taakvelden	Begroting		
	Lasten	Baten	Saldo
<i>Programma 6 Financiën</i>			
0.5 Treasury	-24	0	-24
0.61 OZB woningen	-106	0	-106
0.62 OZB- niet woningen	-345	0	-345
0.64 Belastingen overig	-39	0	-39
0.8 Overige baten en lasten	850	314	1.164
0.9 Vennootschapsbelasting	-25	0	-25
0.10 Mutaties reserves	-344	3	-341
<i>Subtotaal programma 6 Financiën</i>	<i>-33</i>	<i>317</i>	<i>284</i>
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>			
0.5 Treasury	244	324	568
0.61 OZB woningen	0	5.354	5.354
0.62 OZB- niet woningen	0	5.118	5.118
0.64 Belastingen overig	0	93	93
0.7 Alg.uitk.overige uitk.Gemeentefonds	-286	85.413	85.127
<i>Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen</i>	<i>-42</i>	<i>96.301</i>	<i>96.260</i>
<i>Overhead</i>			
0.4 Overhead	-14.003	20	-13.984
0.10 Mutaties reserves	0	1.767	1.767
<i>Subtotaal Overhead</i>	<i>-14.003</i>	<i>1.787</i>	<i>-12.216</i>
<i>Vennootschapsbelasting</i>			
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0
<i>Subtotaal Vennootschapsbelasting</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal	-154.590	-155.507	918

- = Nadelig / + = Voordelig

Bedragen x € 1.000

Gemeente
Zwijndrecht

